

WESTERN

102. Izdrel

PUČANJ ZA LEŠINARE

BR. 111. 9. 250 DUKATA

YU ISSN 0353-1287

9 770353 128034

ROTO
BIBLIOTEKA
X-100

WESTERN

111

1988

Džek Everet

**PUCANJ ZA
LEŠINARE**

S. Biver

**GOSPOĐICA
BROST**

X-100

Odgovorni urednik
MILORAD PREDOJEVIĆ

Urednici izdanja
PIROŠKA MATIĆ
JOVAN ČANADANOVIĆ

Recenzent
N. KOVAČIĆ

**Izdaje i štampa: NIŠRO »Dnevnik«, OOUR Izdavačka delatnost, Vojvodan-
skih brigada 7, Novi Sad, telefon (021) 621-555 ● žiro-račun 65700-603-6350 ●**
Direktor NIŠRO »Dnevnik«: Jovan Smederevac ● Rukovodilac OOUR Iz-
davačke delatnosti: Ilija Vojnović ● Glavni i odgovorni urednik: Todor Đu-
rić ● Tehnički urednik: Juliš Arvanitidis ● Sekretar Redakcije: Zdenka
Karabasil ● Korektor: Sava Malešević

TIRAŽ: 32.000 primeraka

PUCANJ ZA LEŠINARE

Džim Dalas se nagnuo nad nepokretnim telom i polako i oprezno okrenuo ga je na leđa.

Čovek je još bio živ. Ali njegov pogled je već bio odsutan i usmeren u nebo. Oči su mu bile krupne i bele. Usta su mu bila suva i podrhtavala su.

— Širlaj. ... — ječao je ranjenik. — Jesi li to ti, Širlaj?

Džim je vrteo glavom

— Ne, nisam ja Širlaj. Ja se zovem Džim Dalas.

— Džim Dalas — nemoćno je ponovio ranjeni čovek.

Telo mu se grčilo od bolova, a ipak je pokušao da se pridigne. To je bio poslednji trzaj, posle toga zauvek je zanemio.

Džim se uspravio.

Bio je mrtav čovek koga je pre samo nekoliko trenutaka našao teško ranjenog.

Razmišljao je šta bi trebalo dalje da radi. Da li je bilo u redu da jednostavno nastavi svoj put ili mu je bila dužnost da uzme mrtvog čoveka i da mu bar obezbedi pristojan grob.

Poduže je razmišljao.

— Prijatelju, poneću te — gundao je Džim samom sebi. — Možda je ta Širlaj tvoja žena, ili kćerka. Ona ima pravo da sazna šta se s tobom desilo.

Pokojnikov konj stojao je pored

puta i tužno je gledao prema Džimu.

Sunce se upravo pomaljalo iza vrhova planina i pokazivalo svoje rumenilo. Džimov vranac je mirno stajao.

Džim nije mogao da odvoji pogled od mrtvaca. Bio je to muškarac četrdesetih godina, suvonjav i crnomanjast, sa bradom. Metak ga je pogodio u leđa.

Podigao je mrtvaca i odneo ga do konja, položio ga potrbuške preko sedla i pričvrstio ga za nj.

Onda je Džim uzjahao. U trenutku kad je hteo da krene, čuo je odjek udara kopita o zemlju.

Čekao je.

Bio je to neki visoki Teksašanin. Na njegovom suvonjavom licu isticala su se hladne, plavosive oči.

Za njim se pojavilo još nekoliko jahača. Kad su primetili Džima, svi su stali. Džim je mirno čekao u sedlu.

Jahači su se odmah latili oružja. Bilo je pet muškaraca i jedna žena. Čuteći su posmatrali Džima.

Džim se bez straha osmehnuo i pokazao mrtvaca.

— Poznajete li ga? — pitao ih je.

Niko nije odgovorio. Iz njihovih očiju izbijalo je neprijateljstvo.

Konačno je progovorio jedan mladić sa crvenkastom bradom, koji je verovatno bio vođa.

— Ko ste vi, gospodine? — pitao je mladić Džima.

— Džim Dalas. Šta želite od mene?

— Najpre odgovaraj na naša pitanja!

Džim je želeo da ostane miran i pribran. Namestio se malo udobnije u sedlu.

— Dakle, u redu je. Šta želite da saznate?

Mladić je pokazao na mrtvaca.

— To je Pol Stivens — rekao je. — Želimo da stvar okončamo po kratkom postupku. Ako ti priznaš da si ga ubio i ako nam daš dolare koji su bili kod Stivensa, mi ćemo te odmah pustiti da mirno nastaviš svoj put.

Džim se otvoreno nasmejao.

— Veoma mi je žao, gospodine. Ali ja sam ovog čoveka samo našao. Upravo sam želeo da ga odnesem u najbliži grad. Imate li nešto protiv toga?

— Kako da ne. Imamo čak veoma mnogo protiv toga. Ako ti nisi ubio Pola Stivensa, onda je to učinio tvoj ortak.

— Ja sa ovim nemam zaista ništa — protestovao je Džim.

— Nisam baš siguran da si nevin — dodao je mladić za Teksasa.

— Sad bih hteo da nastavim svoj put — rekao je Džim. — Nadam se da nemate ništa protiv toga.

Upravo je hteo da krene, kad su oni podigli puške, koje su izvukli iz futrola čim su Džima opazili.

— Samo trenutak, Dalase! — rekao je mladić. — Moji prijatelji i ja ne možemo da se složimo da se ti tek tako iz svega izvučeš. Dakle, brzo silazi s konja!

Džim je pogledao puške i shvatio da ovog puta nije imao šansu. Zapao je u veliku opasnost i morao je jednostavno svemu da se povinuje, i da glumi hladnokrvnost.

Pogled mu se zadržao na ženi koja je pored ovog mladića bila na konju vrancu. I ona je njega pogledala svojim krupnim, tamnim očima. Bila je to istinski lepa žena, i Džimovo srce je malo brže zakucalo.

— Silazi s konja! — još jednom mu je naredio mladić. — Mi nemamo mnogo vremena.

Džim je polako sišao.

— Tamo preko! — naredio mu je mladić.

Džim je krenuo levo a onda je stao, očekujući naredenje.

Sad su i ostali sjahali sa svojih konja. Dvojica su i dalje držala Džima na oku. Jedan je pretresao Džimovo sedlo. Mladić sa bradom, koji je jedino i kontaktirao sa Džimom, uputio se prema konju ubijenog i takođe pretresao sedlo. Peti je tragao za znacima ubistva i pažljivo pratio korake na zemlji.

— Džordže, jesi li nešto našao? — prvi put je progovorila žena.

Mladić, koji je pretraživao Džimovo sedlo, iznenada je radosno uzviknuo:

— Momci, našao sam novčаницe! Pogledajte!

Pobedonosno je podigao uvis nekoliko svežnjeva novca.

— Prebroj! Koliko ih ima! — pitao je uzbuđeni Džordž.

Džim se jedva savlađivao, gutao je pljuvačku i borio se sa samim sobom.

Nemate potrebe da prebrojavate novac — rekao je prividno mirno. — Ima tačno osamnaest hiljada dolara! Vratite ih nazad! To je moj novac, jasno?

Sad su ga opet svi pogledali. Polako su se okrenuli i obrazovali krug oko njega.

Džim je bio krajnje nervozan. Nadao se da će moći sve rečima da im objasni.

Ali, kad je primetio da su hteli da mu uzmu njegov lični novac, bilo mu je jasno da je borba bila nאיִzbežna.

Nije mogao dugo da razmišlja. Jednostavno, nije smeo da dozvoli da mu tek tako uzmu novac koji je bio neophodan jednom starom čoveku u Teksasu, da bi njime spasao ranč od propadanja.

Puške ovih razbojnika već su do-
dirivale Džimovo telo. Bilo je po-
trebno samo da okinu i Džim bi bio
mrtav kao i Stivens.

— Stivens je imao tačno pedeset
hiljada dolara. Gde je ostali novac?

— Pojma nemam. Ništa ne znam
o novcu, uostalom, ja nisam ubio
ovog čoveka! Našao sam ga! To sam
vam već rekao! — vikao je Džim.

Svi su se glasno nasmejali.

Crnokosa žena je mirno sedela u
sedlu i zamišljeno posmatrala Dži-
ma.

— To možete da pričate vašoj ba-
bi, a ne nama — rekla je podruglji-
vim tonom.

Ali, ja...

— Širlaj ga je prekinula naglim
pokretom ruke.

— Pitere! — viknula je. — Šta po-
kazuju tragovi?

Čovek koji je malopre ispitivao
tragove, izgledao je umorno i razo-
čarano. Obratio se ženi i rekao:

— Bila su još dvojica osim njega.
Oni su odjahali a ovaj je ostao.

— Da li je ovaj možda došao kas-
nije od one dvojice?

— To ne može tačno da se utvrdi.

— U redu je, Pitere.

Onda se Širlaj opet okrenula pre-
ma Džimu i pogledala ga svojim
krupnim, hladnim očima.

— Dalase, daćemo vam još jednu
šansu — rekla mu je. — Vi sigurno
morate da se sretnete na nekom
mestu sa svojim ortacima. Ako ho-
ćete...

— Nemam ja nikakve ortake, gos-
podice.

— Ako nam, dakle, pomognete da
nabavimo ostatak Stivensovog nov-
ca, pustićemo vas da idete svojim
putem — rekla je Širlaj mirno.

— A ako ja to ne učinim?

— Onda ćete biti sređeni — rekla
je a da nije ni trepnula.

— Zašto?

— Imaću bar jedan deo svoga
novca u rukama — dodala je Širlaj.

— Šta, deo vašeg novca? — sa ču-
denjem je pitao Džim. — Ja sam sve

vreme mislio da je u pitanju Stiven-
sov novac.

Hladno se nasmejala.

— Da, ali ja sam njegova vereni-
ca. — U slučaju njegove smrti odre-
dio je mene za jedinog naslednika,
jer inače nema nikog od uže porodi-
ce.

— Da, tako sam i mislio — rekao
je Džim. — Stivens je, naime, bio još
živ, kad sam ga našao. Šaptao je va-
še ime. Širlaj. To je bila njegova po-
slednja reč.

Čutala je.

Neko vreme je držala spuštenu
glavu a onda je promuklim glasom
pitala:

— Izgovorio je moje ime, zar ne?

Bio je to sasvim drugačiji glas, tu-
žan, potišten i zamišljen. Taj glas je
naterao i Džima da je pažljivo sluša.
Nestalo je njene predašnje neumo-
jljivosti i nemilosrdnosti.

Džim je klimnuo glavom i po-
tvrdio.

— Čujte, gospodice Širlaj, da li ste
još uvek ubeđeni u to da sam ja
ubio vašeg verenika? Kako sam ja
mogao da znam da je on imao toliki
novac kod sebe? Osim toga, da li ste
još nekad poznavali nekog ubicu
koji se brinuo o svojoj žrtvi? Da, kad
bih imao Stivensa na savesti, već
davno bih nestao u brdima i klanci-
ma. Sigurno me ne biste ovako lako
našli i uhvatili. To možete da mi po-
verujete.

Džordž je sve vreme posmatrao
Džima i slušao njegove reči.

— Hej, sestro, na to nisam ni po-
mislio — rekao je zamišljeno
Džordž. — Čovek je u pravu. Zašto
bi ostao ovde, ako je obavio svoj po-
sao?

I Širlaj je zamišljeno klimnula
glavom.

Sad je pogledala Džima sasvim
drugim pogledom nego malopre i
tiho mu rekla:

— Verujem, gospodine Dalase, da
smo bili prebrzi. Da li treba da vam
se izvinim? Ili...

— U redu je, gospodice — odgovo-

rio je Džim uz osmeh. — Verovatno bih se ja drukčije ponašao.

Krenuo je a Vin, koji je još uvek držao novac u rukama, dao mu je oba svežnja.

Posle nekoliko trenutaka Džim je opet bio u sedlu.

— Žao mi je vašeg verenika — rekao je tiho Širlaj. — I sigurno bih vam pomogao u poteri, da se ovoliko ne žurim. Sve najbolje, gospodice Širlaj. Do viđenja i vama, momci!

— To su moja braća — odgovorila je ona. — Svi osim Pitera, on je jedini kauboj na Hamiltonovom ranču.

— Ako još nekad navratim u ovaj kraj, sigurno ću vas potražiti — rekao je Džim. — Do viđenja!

Hteo je da uzjaše svoga vranca, ali u tom trenutku iz grmlja se javio grub, oštar glas:

— Samo još malo pričekaj! Hamiltonove si odlično blefirao. Ali sa mnom ti, to baš neće tako lako poći za rukom.

Pojavio se visok, suvonjav čovek i držao je revolver u desnoj ruci. Na tamnoj košulji svetlucala je zvezda.

— Čuo sam deo vašeg razgovora — rekao je. — Sreća je što sam stigao u pravom trenutku. Ovaj čovek je, naime, okoreli lažljivac.

— Šta govorite, šerife? — pitala je Širlaj drhtavim glasom.

— To što ste čuli!

— Ali, to se teško može poverovati! — sa čuđenjem je dodala Širlaj. Šerif je ozbiljno klimao glavom.

— Da, gospodice Hamilton — rekao je tiho. — To je zaista teško verovati. Ali, srećom ja imam dokaze. Dalase, uhapšeni ste. Vešala vas već čekaju . . .

Džim je rezignirano slegao ramenima.

— Dakle, u redu je, šerife. Vi zastupate zakon i imate pravo da me hapsite. Koje dokaze imate protiv mene?

Braća Hamilton su gledala u šerifa. Njima je bilo potrebno izvesno vreme da se snađu u ovoj situaciji.

— Da, Li koje dokaze imaš protiv

ovog čoveka? — pitao je Džordž Hamilton.

Šerif je prišao još biže Džimu i tek sada je Džim primetio da je vukao levu nogu. Džim se stresao od straha, leđa su mu se ukočila.

Ako je to bio Li Vilkins, Džim je mogao odmah da piše testament! Li Vilkins je bio jedan od najopasnijih i najhrabrijih revolveraša zapadno od Misisipija. On nije uživao najbolji glas, a imao je ovog puta i zakon na svojoj strani.

Šerif je stajao pred Džimom i gledao ga, podrugljivo se cereći.

— Već si me prepoznao, zar ne? — rekao je, dokazujući time da je imao izvrsnu moć zapažanja. — Da, ja sam Li Vilkins. Tvoje ime sam malopre čuo. Ti si Džim Dalas.

Džim se uvredio.

— Šerife, vi suviše mnogo govorite. Brzo se priberite i iznesite, ukratko, ako imate nešto da kažete. Meni se žuri. U Teksasu me neko čeka.

Li je samo odmahnuo rukom, pokazujući da ga Džimove reči nisu ganule ni opomenule.

— Na žalost, moraš se još malo strpiti. Privremeno ćeš ostati u Springfildu, dok se ne završi proces. Nadam se da ćeš biti dovoljno razuman, zar ne, prijatelju?

Šerifov revolver je bio direktno uperen u Džima.

— Vilkinse, mogli biste da sklonite oružje — rekao je Džim. — Nemam potrebe da bežim. Osim toga, kad bih nešto i pokušao da učinim, vi biste bili mnogo brži i uspešniji od mene. Dakle, šta imate da iznesete protiv mene? Zašto, hoćete da me uhapsite?

Li se osećao malo polaskanim i vratio je revolver u futrolu.

— Dakle, Dalase, u redu je — rekao je Li. — Ja sam stara lisica i neću tako lako pasti u tvoju zamku. Reći ću ti zašto hoću da te izvedem pred sud. Pet milja odavde našao sam čoveka koji je bio na samrti. Jedva je mogao da govori, ali ono što je rekao dovoljno je da te stavi na vešala.

Napravio je pauzu i lukavo posmatrao Džima.

Džim se sledio.

— Šerife, šta je rekao taj čovek? — pitao je Džim.

— Proklinjao je tebe — progundao je šerif. — Pričao mi je da je zajedno s tobom i sa svojim partnerom napao rančera Pola Stivensa. Posle toga partner ga je ranio, pucajući mu u leđa da bi se domogao plena. Spomenu je i tvoje ime.

— Šerife, to je nemoguće!

— Na žalost, ne možemo ga ništa više pitati, jer je sad već mrtav. Ja sam ga sahranio i pratio sam trag njegovog ortaka. Šta ti kažeš na to?

— pitao je Li Vilkins.

Džim je samo vrteo glavom.

— Ja s time nemam nikakve veze.

— Sad skinu opasač — naredio je šerif.

Džimova desna ruka se spustila i približila šnali opasača. Ali onda se sve desilo veoma brzo.

Kao na filmu, odjednom se u Džimovoj ruci našao revolver. Bio je uperen u šerifa, Lija Vilkinsa.

Li je stojao potpuno ukočen, i zapanjen. U očima mu se video užas i iznenađenost zbog Džimove neverovatne brzine. Istina, Li je imao posla sa više veštih i brzih revolveraša, ali svi su oni bili u Džimovoj senci.

— Hej, kako se ti zaista zoveš? Ko si ti? — pitao je zapanjeni šerif.

Džim se osmehnuo.

I on se sam čudio svojoj brzini na koju ga je naterao strah.

— Vilkinse, ja sam iz Teksasa. Običan čovek. A sada ću jahati dalje, zar ne?

— To je najbolji dokaz tvoje krivice! — rekao je šerif.

— Bolje ti dokaži moju krivicu nečim konkretnijim — cerio se Dalas.

— Dalase, budi razuman i dobro pazi, šta radiš: Mi te nećemo ostaviti na miru. I dalje ćemo te loviti. Moraćeš da se požuriš, ako zaista želiš da stigneš u svoj zavičaj.

— Šerife, neka to ipak bude moja briga — rekao je Džim.

Pustio je svoga vranca da napravi polukrug i našao se koso od Širlaj Hamilton, koja je takođe još bila u sedlu.

Nije video kako je ona izvukla pušku iz sedla. Motrio je samo na šerifa.

Suviše kasno je primetio šta se desilo njemu iza leđa.

Čuo je devojkinih tih, ljutih glas, osetio je vazдушnu struju od metka koji je okrznuo njegovo uho i spustio se prema vratu konja.

Zanjihao se u sedlu.

Video je kako je Li Vilkins jurnuo prema njegovom konju. Hteo je da puca, ali više nije video metu.

Kroz vazduh je proletelo laso, omotalo ga i steglo. Džim je povučen iz sedla.

Poluonesvešćen ležao je na zemlji. Šerif je klečao iznad njega i držao revolver na njegovoj slepoočnici.

— E, brbljivče jedan, ovako nešto nisi očekivao, zar ne? — pitao je šerif cereći se. — Da, sad si konačno saznao za vešala!

Džim nije odgovarao.

Mislio je na starog čoveka koji ga je čekao u Teksasu i koji će ga verovatno uzalud čekati do kraja života. Starcu je novac bio potreban da isplati svoj ranč. Taj čovek se zvao Frenk Dalas, i bio je Džimov otac.

Da, kad bi Džim bio obešen, njegov otac ne bi izgubio samo svog jedinog sina nego i ono za šta je mukotrpno radio celog svog života.

Džim je čuo kako je Širlaj Hamilton rekla:

— Gde su dolari koje je Pol Stivens imao kod sebe? Li, gde je taj novac?

— Mora biti da ga je on negde sakrio — rekao je šerif. — Uostalom, ako nam prizna gde ga je sakrio imaće neke olakšavajuće okolnosti.

Li je ustao i udario Džima nogom u slabinu.

— Hajde, diži se, znam da više nisi bez svesti. Ustani, prijatelju!

Džim se jedva podigao. U glavi su mu se vrzmale misli.

Bilo mu je jasno da je Li Vilkins verovatno ubica. Sad je šerif imao sumnjivo lice koje je mogao da izvede pred sud i verovatno će brzo pokušati da se domogne Džimovog novca.

Sad je Džim stojao pred šerifom.

— Šerife, pitam se kako je to moguće da je jedan običan pacov mogao da bude izabran za šerifa?

— Trebalo bi da ti zbog toga izbijem nekoliko zuba! — ljutito je odgovorio šerif.

Džim je imao snage da mu se ironično osmehne.

— Ne, šerife, nemoj se ljutiti. U mojim očima ti si obična mrcina. Jer, niko drugi, do tebe, nema Stivena na savesti.

Zavladala je mrtva tišina.

— Da, potreban vam je neko koga ćete izvesti pred sud, zar ne, šerife? — pitao je Džim. — Hoćeš da pokažeš da si dobar šerif. Tako je, zar ne?

Šerif se na ovo samo cerio.

— Reci mi, jesi li ti gotov ili imaš još nešto da kažeš? — pitao je Li Vilkins.

— Ne — rekao je Džim Dalas. — Još samo čekam odgovor.

— Evo, ovo je moj odgovor — prosiptao je Li kroz zube i udario Džima.

Bio je to brz udarac koji je pogodio Džima u stomak.

On je jauknuo i kleknuo. S mukom je disao.

— Ustani! — naredio je šerif. — Hoću da vidim da li imaš snage u rukama. Mislim da si običan mekušac, čim te jedan udarac skoro obori s nogu.

Džim se podigao. Li je čekao, bio je siguran da je Džim morao da reaguje na ovu uvredu i provociranje.

Džim je svom snagom nasrnuo na Lija.

Pogodio je šerifa u glavu.

Međutim, Li je stojao kao stena.

Li se samo cerio i uzvraćao snažne udarce.

Opet se Džim našao na zemlji. Imao je jednu jedinu želju, da zatvori oči i da spava. Telo mu je gorelo, levo oko mu je bilo zatvoreno. Nos mu je krvario. Osećao je mučninu.

Kao iz daljine, čuo je šerifov glas:

— Ustani! Tek sada počinje ono pravo!

Čuo je i glas Širlaj:

— Li, pusti ga! Ne udaraj ga više! Ubićeš ga!

— Ne brini ništa, neću ga ubiti, samo da mu neke stvari pokažem.

— Kod njega je moj novac. On...

— Moraće da nam prizna, gde je sakrio novac, pre nego što stigne na vešala — rekao je Li.

Džim je razumeo svaku reč.

I to mu je dalo novu snagu.

Morao je da se bori! Morao je da pobedi! Ako ne umakne ovom šerifu, biće zreo za vešala.

Ali Džim nije želeo da umre. Bio je dovoljno mlad, život je još bio pred njim. Osim toga, imao je roditelje. Oni su ga čekali. Od četiri sina samo je on još u životu. Ostala trojica pali su u ratu.

— Moram da stignem kući! Moram...

Opet je viknuo Li Vilkins, podmuklim, dubokim glasom:

Ustani, ili ću te ja podići!

Džim je ležao na leđima, oči su mu bile poluotvorene. Pored njega je stojao ogroman i masivan Li Vilkins.

— Ne mogu da ustanem — rekao je Džim. — Pokušavam, ali nikako ne ide...

— Onda ću ti ja pomoći — rekao je Li i sagnuo se.

To je upravo bio trenutak koji je Džim čekao.

Jednim pokretom je digao noge i udario Lija u glavu.

Od siline udarca Li se zateturao.

A Džim je brzo skočio na noge i bacio se na protivnika.

Možda bi Džim čak dobio ovu borbu, da se nisu umešala braća Hamilton. Ovi su, naravno, više verovali šerifovim rečima nego Džimovim.

Svi su se bacili na Džima i za samo nekoliko sekundi Džim je nepokretno ležao na zemlji.

Šerif ga je posmatrao.

— To je pravi divlji mačak. — Bojim se da ćemo s njim imati još dosta posla, dok nam ne kaže gde je sakrio novac.

— A ti si baš siguran, da je novac kod njega? Misliš da ga je zaista on uzeo? — pitala je Širlaj nepoverljivo.

— Možeš biti mirna, što se toga tiče, Širlaj! Ono što sam video, to sam zaista video! A sada ću ga najpre odneti u grad. Hoćete li i vi poći sa mnom?

— Sigurno — rekla je Širlaj. — Potrebni smo ti kao svedoci, zar ne, Li?

— Da, svakako.

Li nije čuo ni osetio podrugljiv ton u devojčinom glasu. Mislila, on se već bavio drugim stvarima.

Njemu je bilo savršeno jasno i normalno da Džim Dalas uskoro bude obešen.

Svakako, Džim ne bi mogao da pokaže mesto gde je novac bio sakriven. Konačno, on nije ni znao gde je to mesto, to skrovište.

I to je ovom šerifu bilo jasno.

Jedino, što ga je u ovom trenutku brinulo, bilo je pitanje: kako bi mogao da uzme osamnaest hiljada dolara a da to niko ne primeti?

*

U malom gradu Last-Hopeu brzo se proširila vest o ubistvu uglednog rančera Pola Stivensa.

Vrlo često se dešavalo da ljudi u ovom kraju na tajanstven način izgube život. Ipak je bila velika senzacija, što se desilo Polu Stivensu.

Već ujutro su svi o njemu govorili, pošto se saznalo o njegovoj veridbi sa Širlaj Hamilton, vlasnicom saluna »Poslednja šansa«.

Pio se viski, naravno, na Stiven-

sov račun. U gradu nije bio nijedan trezan muškarac.

Kad je Li Vilkins stigao u grad sa uhvaćenim Džimom, sa svih strana su se okupljali radoznali posmatračići.

Svi su glasno psovali i pretili.

Spominjali su ime sudije Linča.

— Hoćeš li ga prvo zatvoriti i držati ga u zatvoru na račun grada? — vikao je Blekbourn, kovač.

Neko drugi je doviknuo:

— Obesite ga!

— Treba ga jednostavno tući dok ne umre!

Neko je čak bacio kamen i pogodio Džima u glavu.

Onda je Vilkins digao ruku i rekao toliko glasno, da je mogao da ga čuje svako na glavnoj ulici:

— Doduše, on je ubio Pola Stivensa, ali ipak ja neću dozvoliti da se ovaj čovek linčuje. Vi možete da pokušate da ga uzmete, ali dobićete ga samo preko mene mrtvog.

Džim je dobro shvatio šerifove reči. Šerif je ovim želeo da još više izazove ljude.

Džim je jedva stojao na nogama. Lice mu je gorelo a u glavi mu je bio takav košmar, da je s mukom lovio svoje sopstvene misli.

Masa ljudi se još uvek približila.

Možda pojedinačno ti ljudi i nisu bili opasni, ali u masi su predstavljali veliku opasnost za Džima.

Još više su se približili.

Tada je šerif izvukao revolver.

— Ljudi! Nazad! — naredio je. — Nazad ili pucam!

Tom Blekbourn, kovač, probio se sasvim napred. Iako je bila sredina nedelje, Tom je bio u svečanom odelu u čast Pola Stivensa.

Kovač se sasvim približio šerifu, tako da je šerifov revolver bio tačno na njegovom stomaku.

Zavladala je mrtva tišina. Goreo je fenjer, čije je svetlo osvetljavalo iznureno i razbijeno Džimovo lice.

— Hoćeš li zaista pucati u mene, — pitao je kovač ljutitim i ostrim glasom.

— Ne smem da dozvolim da se čovek linčuje — mirno je odgovorio šerif. — Ma koliko je ovaj čovek kriv, on ipak ima pravo na fer proces.

Tom se glasno nasmejavao.

— Prijatelji, jeste li čuli ovo? Naš šerif odjednom poštuje pravo. Vilkinse, ranije nisi bio takav, kakve su to sada promene?

— Ja sam šerif.

— Ti si budala! Hajde, skloni prokleti revolver. Ti si najduže vreme šerif. Jesi li to dobro razumeo?

U ovom trenutku šerif bi najradije bacio zvezdu ljudima pred noge. Ali, kad bi to učinio, izgubio bi osamnaest hiljada dolara.

Zato je Vilkins vrteo glavom.

— Žao mi je, Tome — rekao je. — Birali ste me za određeno vreme. Vreme nije isteklo, treba još dva meseca da vam budem šerif. Onda možete, bar što se mene tiče, da birate novog šerifa. Ne, prijatelji, nije sve baš tako jednostavno kako se vama sada čini!

— Dakle, dobro — progundao je kovač posle kratkog razmišljanja. — Onda ćemo sačekati, dok istekne tvoje vreme. Samo da znaš posle toga ćemo te srediti. Kakav si ti to šerif? Ti si običan revolveraš, čovek na vrlo lošem glasu.

Vilkins se cerio.

— To je, dakle, vaše hvala — rekao je mirno, jer ga ni najmanje nije brinulo što su ga sada vredali i hteli da ga oteraju.

— Da, dragi prijatelji, ovako mi se sada zahvaljujete — još jednom se obratio okupljenoj gomili. Dovedi ste me pre godinu dana da bih vas spasao od bandita. Danas je vaš grad opet grad u kome se svako može slobodno kretati. A to sam vam ja obezbedio za samo nekoliko ništavnih dolara.

— Plaćali smo ti sto pedeset dolara mesečno! — protestovao je uvređeni kovač. — Osim toga, imao si besplatan stan i hranu. To je više nego što dobija dobar šef kauboja na nekom ranču.

— Svaki čovek mora da zna svoju vrednost, kovaču. Vi ste tražili revolveraša i ja sam hteo tako i da budem plaćen.

U gradu Last Hope bilo je kao i u svakom drugom gradu. Kad šerif revolveraš pobedi razbojnike, više nije potreban.

Li Vilkins, čije se vreme u ovom gradu približavalo kraju, iznenada je toga jutra video svoju veliku šansu da postane bogat čovek.

To je bilo vrlo jednostavno.

Bilo je potrebno samo da jaše za Polom Stivensom i da mu ispali metak u leđa.

Sumnja ne bi pala na njega, na šerifa.

Slučajno je još imao priliku da nađe »krivca«.

Na njegovu žalost, za vreme njegovog razgovora sa kovačem, duhovi su se donekle smirili.

Šerif je opet stavio revolver u futrolu.

— Tome, sazovi za sutra ujutro sudsko veće — rekao je šerif kovaču. — To je svakako najbolje, ako hoćemo dobro da okončamo ovu stvar. U svakom slučaju, mora da se donese redovna presuda...

Okrenuo se i pošao sa Džimom prema svojoj kancelariji.

— Možeš meni da zahvališ, što te nisu linčovali — rekao je Džimu zajedljivim tonom.

Džim nije odgovorio. Naslućivao je prave šerifove misli, ali je ćutao.

Vilkins ga je doveo u jednu ćeliju, koja se nalazila odmah iza kancelarije, od koje su je delile samo rešetke.

Džim je legao na krevet, stavivši ruke ispod glave. Osećao je užasnu glavobolju.

Džim je bio još mlad. Imao je dvadeset i pet godina. Oterao je poslednje veliko stado, koje je njegov otac imao u Kansas. Cena koju je postigao bila je dobra i značila je za ranč, koji je bio potpuno ruiniran, pravi spas.

Odmah posle prodaje stada, Džim je isplatio kauboje i krenuo, stavivši novac u džep sedla. Doduše, mogao je da stavi novac u banku, i da ocu donese samo ček. Ali otac je insistirao da dobije gotov novac.

Desilo mu se nešto što nije mogao ni da pretpostavi.

Zatvorio je oči. Misli su mu bile kod kuće.

Zamišljao je oca. Otac je bio sed, ali ipak je još uvek bio u snazi. Čitaog života morao je da se bori. Najpre protiv Komanča, kasnije protiv kradljivaca stoke a onda protiv onih koji su hteli njegovu zemlju.

Najzad je došao rat i tri starija sina morala su da obuku uniformu Juga. Otišli su a da nisu ni znali za šta su, u stvari, morali da se bore. Nijedan se nije vratio iz rata. A posle rata otac je stavljen još pred jedno iskušenje. Morao je da plaća veoma visoke dažbine Severu. Mnogi rančevi su propali.

Njegov otac, Frank Dalas, nekako je spasao ranč. Ali, trenutno su ga pritiskivale visoke hipoteke, i ako se Džim ne bude vratio, otac će izgubiti sve.

A za sve je bio kriv ovaj nitkov Vilkins.

On je ubio Pola i uzeo njegov novac.

Ustao je i malo pažljivije posmatrao ćeliju. Zidovi su bili od cigle, i bio je samo jedan mali prozor koji je bio obezbeđen debelim metalnim rešetkama.

U ćeliju je prodrila neka buka iz grada. Ljudi su opet slavili i izgledalo je da su njega već zaboravili.

Džim je prišao rešetki i posmatrao šerifa. Šerif je sedeo za pisačim stolom i pregledao sadržaj Džimovog džepa od sedla.

U svetlu petrolejke Džim je mogao dobro da vidi pohlepno lice svejanog nitkova.

— Osim dolara, nema ničeg više rednog — rekao je Džim podrugljivo i s prezirom. — Šta ćete raditi sa sličnim novcem, Vilkinse?

Vilkins je malo okrenuo glavu.

— Šesdeset osam hiljada dolara već je nešto — rekao je Vilkins.

— Vi, dakle, priznajete da ste ubili Stivensa?

— Zašto da ne? Tvoj iskaz na sudu neće imati nikakvu težinu.

— Ti si običan lupez, Vilkinse! — siktao je Džim. — Da li uopšte znaš koliko si ljudi time unesrećio?

— Meni je to sasvim svejedno. Glavno je da mogu da započnem lagodan život. Jasno, Dalas?

— Na prvom mestu si prevario i unesrećio Širlaj Hamilton. Možda joj je novac hitno bio potreban. Končno, Stivens je njoj sve ostavio.

— Ona nije upućena na ovaj novac. E, treba da znaš da je ona vlasnica saluna.

Onda se šerif sasvim primakao rešetki i odjednom je postao čak poverljiv.

— Džime, ako ikad izađeš živ i zdrav — rekao je blagim glasom šerif — dobro se čuvaj Širlaj Hamilton!

— Govoriš kao neki razočarani obožavalac i ljubavnik.

— Između ostalog, ja to i jesam — priznao je šerif. — Ona je kao led hladna žena. U neku ruku, Polu Stivensu je dobro, što je mrtav. Inače...

Bilo je čudno da dvojica neprijatelja ovako razgovaraju. Izgledalo je kao da su to dva prijatelja koja razgovaraju za šankom.

Odjednom, Vilkins je dobio izliv velikodušnosti i rekao je:

— Pričekaj, Džime, nabaviću flašu viskija i kutiju cigareta. Imam najbolji viski, a ti si ga i zaslužio...

Izašao je iz kancelarije i vratio se kroz deset minuta sa dve flaše viskija.

— Ti si zaista pravi prijatelj — rekao je Džim Dalas, pošto je popio prvi gutljaj.

— Da, da — složi se Vilkins. — Šta je sve čovek u stanju da uradi za svog poslovnog partnera.

— Ganut sam tvojom pažnjom — ironično je rekao Džim Dalas.

— Popijmo. Kad popijemo, doneću još jednu flašu! — oduševljavao se Li.

Pili su obojica.

*

Širlaj Hamilton je vodila računa o tome da i ove večeri u njenom salunu sve budu kako treba i da posao cveta. Bila je obučena u crnu haljinu, zakopčanu do grla. Ova činjenica bila je upadljiva po tome što je Širlaj do večeras bila žena koja je velikodušno pokazivala svoje draži.

Samo s vremena na vreme pojavljivala se u salunu, inače je vreme uglavnom provodila u svojim privatnim prostorijama na spratu.

Njeni gosti su još uvek živo diskutovali o smrti Pola Stivensa, ali isto tako su se predavali i viskiju. Raspoloženje se brzo promenulo, od tužnog u veselo. Život je išao dalje a u prirodi čoveka je da može brzo da zaboravi.

I Širlaj Hamilton tugovala je u stvari samo toliko što je nosila crnu haljinu. Mislila je samo o nestalim dolarima. Šta će se desiti ako Džim ne oda skrovište?

Širlaj je zaista bila vrlo hladna žena, žena kojoj nikada nije bilo dosta novca. Htela je da ima novac, ali bilo joj je svejedno kako će do njega doći.

Mislila je na svoju braću. Ali, da li ih je uopšte mogla da koristi za neki opasan posao? Oni su bili neustrašivi, i ne bi se plašili ni đavola. Ali, plan koji je sestra pripremala, ne bi njima odgovarao. Za tako nešto oni su bili suviše priprosti i otvoreni. Njima je bilo najbolje na ranču. Pre dva sata su se vratili na ranč, hteli su da dođu u grad tek sutra, kada bude suđenje Džimu Dalasu.

U stvari, dan je trebalo da protekne sasvim drukčije. A onda se desila stvar sa Polom.

Rančer je napustio grad neposredno pred podne i svako je znao, da je Stivens nosio novac za koji je

hteo da kupi susedni ranč. Dva sata kasnije krenula je Širlaj sa svojom braćom. I njen cilj je bio Stivensov ranč, jer je on želeo da ona dođe i da se pripremi za svadbu. Svadba je trebalo da bude kroz nedelju dana, i već su bili pozvani svi prijatelji i susedi.

Širlaj se radovala tom danu, kada je trebalo da postane supruga najbogatijeg i najuglednijeg čoveka u zemlji. Ali u ovom trenutku o tome više nije razmišljala.

Morala je da dođe do novca! Pedeset hiljada dolara bila je veoma velika suma.

Širlaj je stajala kraj prozora svoje male kancelarije i zamišljeno gledala na glavnu ulicu. Stotinuardi odavde bila je kancelarija šerifova. Pored kancelarije bio je zatvor a u njemu Džim Dalas, čekao je presudu.

Džim Dalas... On je bio ključna figura. Samo joj je on mogao da pomogne.

Širlaj je izašla iz svoje kancelarije i otišla u salun. Raspoloženje ljudi je još bilo prilično bučno, iako se stišalo kad se ona pojavila. Prišao joj je kovač i izjavio saučesće. Ona se uz osmeh zahvalila i otišla dalje.

Za šankom je stajao Dakota Pete.

— Pete, potrebna mi je tvoja pomoć — rekla je blagim tonom.

Na njegovom mračnom licu nije se pomerio nijedan mišić. Klimnuo je glavom, ispio viski i pošao za njom. Stigli su u njenu kancelariju.

— Gospodice Hamilton, šta mogu da učinim za vas?

Dakota Pete je bio malo stariji čovek, koža mu je bila gruba. Već dugo je bio na Hamiltonovom ranču i Širlaj je znao još od detinjstva. On joj je nekada pravio igračke i učio je da jaše. Tako su oni i postali prijatelji i Širlaj je znala da bi on sve za nju učinio.

— Ali, Pete — rekla je ona malo prekorno — ne treba uvek da mi govoriš gospodice Hamilton. Zašto nisi prema meni onakav kakav si nekad bio?

On se samo nasmejao.

— Vi ste gorda dama, od kada ste...

Nije završio rečenicu.

Širlaj je znala, šta je hteo da kaže.

— Zar i ti misliš kao drugi? — pitala je. — Mi smo stari prijatelji. Pete, ja sam uvek ista, nisam se promenula samo zato što sam kupila salun.

Ona je pre dve godine preuzela ovaj salun, koji je tada bio jedna obična kafana. Gosti su bili kao viški, loši. Širlaj ga je jeftino kupila i posao je ubrzo procvetao. Njena braća su u početku bili protiv toga.

Uprkos svim predrasudama, Širlaj je isterala svoju volju i sada je bila željena i uspešna žena. Ali njoj to nije bilo dovoljno, bila je hladna i sračunata. Znala je da je lepa, i svim sredstvima je želela da lepotu iskoristi.

— Nisam tako mislio — rekao je Dakota Pete. — Ja sam još uvek prema tebi onaj isti, kao kad si ti bila devojčica. To ti dobro znaš. Dakle, dobro. Šta mogu da učinim za tebe?

Još je oklevala. Još je oklevala.

— Pete, ne znam kako to da ti kažem. Stvar neće biti sasvim bezopasna.

— Širlaj, za tebe ću sve učiniti.

Uzdahnula je.

— Dobro, Pete. Želela bih da oslobodiš Džima Dalasa iz zatvora.

— Džima Dalasa?! — pitao je Pete sa zaprepašćenjem.

— Da Pete. Ali ako nećeš to da učiniš ili ako ne možeš, onda zaboravi!

— Širlaj, zašto hoćeš da spaseš Polovog ubicu?

Znala je šta se odigravalo u duši ovog jednostavnog i plemenitog čoveka, i zato je brzo nastavila:

— Pete, stari dobri Pete! Moram nešto da ti priznam. Žao mi je što sam pomogla da se Džim savlada. Ja ga smatram nevinim.

— Šta?

— Da, Pete, ja smatram da taj čovek nije ubica. Ako ga obese, do

kraja života neću naći svoj mir. Pete, molim te, pomoz mi!

Okrenula se i počela tiho da jeca.

To je pogodilo starog Petea. Stao je pored nje i stavio joj ruku na rame.

— Prestani da plačeš, Širlaj — rekao je. — Izvadiću Džima iz zatvora.

Odmah je prestala da jeca. Ali Pete nije primetio da je ovaj prelaz nastupio suviše brzo. Pogledala ga je i već je sijala od sreće.

— Pete, hvala ti!

Stavila mu je ruke oko vrata i poljubila ga u obraz.

Sada za Petea više nije bilo povratka.

— Da li treba da mu kažem da si me ti poslala? — pitao je.

Klimnula je glavom.

— Reci mu da bih veoma želela s njim da razgovaram. Odvedi ga do Tinaje. Tamo me čekajte!

Pete je zamišljeno vrteo glavom.

— To neće biti jedi ostavno. Li Vilkins...

— On nam neće predstavljati nikakve teškoće. Za to ću se ja već pobrinuti. Čuj, imam sledeći plan...

Dok je Širlaj iznosila svoj plan, Pete je stalno zadovoljno klimao glavom i sve joj odobravao...

*

Šerif je otvorio i treću flašu. Bio je zadovoljan sobom i svetom, jer pred njim je bio veliki posao.

Približavala se ponoć i Vilkins se već teturao, ali više od umora nego od pića. Prišao je rešetki sa dve napunjene čaše. Bio je još uvek prilično oprezan i znao je da ne sme suviše da se približi Džimu, koji je verovatno još uvek čekao svoj šansu.

— Evo — rekao je. — Moraš toliko da popiješ koliko uopšte može da stane u tvoj stomak. Utoliko će ti ujutro biti lakše. Ako malo bolje razmisliš, moraš da zaključiš da sam ja sasvim dobar i pristojan čovek, zar ne?

Džim je uzeo svoju čašu i ozbiljno klimnuo glavom.

— Da, šerife, ti si zaista dobar i plemenit čovek. Samo ne razumem, zašto ne ideš da spavaš? Ja ništa ne mogu da ti uradim.

Vilkins je, cereći se, mahnio rukom.

— Ne, bolje je da ne idem — rekao je. — Treba da znaš da sam ja uvek vrlo oprezan. Pogotovo sada ne bih hteo da uđem ni u kakav rizik.

Nastalo je ćutanje. Šerif je izgleda razmišljao o čemu da priča. Ipak je prvi počeo, pretvarajući se da je tužan i da saoseća sa Džimom.

— Da, prijatelju, tako je to u životu. Neko mora i da trpi, ne mogu svi da imaju sreće. Ovog puta tebi je gore nego meni. Ali, nemoj sve uzeti tako tragično. Ja ću te se ponekad setiti i biću ti zahvalan.

Džim nije odgovorio. Počeo je da se šeta po ćeliji.

— Zašto ne piješ? — opet je počeo Vilkins.

U tom trenutku Džim je izgubio nerve. Podigao je ruku i bacio čašu prema šerifu. Čaša se razbila o njegovu glavu. Vilkins je viknuo i svom snagom našrnuo na rešetku.

I Džim je skočio uz samu rešetku, spreman da zgrabi neprijatelja za grlo.

Šerif je u poslednjem trenutku shvatio opasnost. Stao je i požurio se nazad. U Džimovoj ruci ostala je šerifova košulja, odnosno deo košulje.

U kancelariju je uleteo neki čovek i stao nasred prostorije.

Šerif se brzo pribrao i upitao:

— Grane, šta ćeš ti ovde?

— Li, moraš brzo da podeš sa mnom — rekao je Gran. — U salunu gospodice Hamilton desilo se pravo čudo. Ako ti brzo ne dodeš, tamo će biti nekoliko mrtvih.

— Ko je to opet poludeo? — pitao je šerif.

— Niko drugi nego Dakota Pete.

Uperio je revolver na Širlaj i hoće da je ubije.

Vilkins je odmah došao do pisaćeg stola, uzeo je revolver i opasač.

— Dobro, zar tamo nema nijednog čoveka koji bi pomogao dami? — pitao je šerif zamišljeno. — Zar vi ne možete da savladate matorog Pe-tea? Zašto on uopšte preti Širlaj?

— Čoveče, požuri. Biće suviše kasno! — rekao je Gran. — Svaka sekunda je dragocena. Sve ću ti uz put objasniti. Širlaj je igrala karte sa Pe-teom. On je dosta popio i izgubio je silan novac na kartama. Kad se pribrao, shvatio je da ga je Širlaj namerno napila da bi ga lakše pobedila.

— U redu, hajde! — rekao je šerif.

Kod vrata se još za trenutak zaustavio i obratio se Džimu:

— Nema nikakvog smisla da pokušáš bekstvo. Moj zatvor je potpuno obezbeđen a ključeve od ćelije nosim u svom džepu od pantalona. Dakle, nemoj uzalud da gajiš neku nadu.

Šerif je izašao napolje, Gran ga je pratio.

Džim Dalas je bio sam. Svetlo petrolejke, koja je ostala na šerifovom pisaćem stolu, osvetljavao je samo trećinu ćelije. Kroz mali prozor prodirala je mesečina.

Džim je stao na postelju, koja je bila najbliža prozoru i svom snagom je vukao gvozdene šipke. One se ni za milimetar nisu pomerile. A čak i kad bi uspeo da ih polomi, ne bi ništa mogao da uradi, jer je otvor bio suviše mali za čovekovo telo.

Ovo ga je obeshrabrilo. Legao je na postelju i zatvorio oči. Pokušao je da zaspi, ali mu to nije polazilo za rukom.

Bio je uznemiren, jedva je vladao sobom.

Posle, otprilike, pola sata, čuo je neke korake koji su se približavali šerifovoj kancelariji.

Bio je to Vilkins, gurnuo je vrata i uvukao poluonesvešćenog čoveka. Bio je to Dakota Pete.

Šerif je jednostavno pustio Petea da padne na pod i doviknuo Džimu:

— Odmah ćeš dobiti društvo. — I na vešalima? — pitao je Džim.

— Otkud ti takva ideja?

— Mislio sam da je on u međuvremenu ubio gospođicu Hamilton.

— Upravo sam ga u tome sprečio — rekao je Vilkins ponosno. — Ali još uvek ne razumem, zašto je uopšte hteo da je ubije. Pete već čitavu večnost radi kod Hamiltonovih, on je postao njihov dobar prijatelj. Mora biti da je izgubio razum.

— Možda je suviše popio.

Vilkins je klimnuo glavom.

— Video sam jednom jednog mladića — rekao je Džim — koji je toliko popio da se od alkohola otrovao i umro. Možda i Pete neće drukčije proći. Ko zna, možda se neće ni probuditi iz besvesnog stanja.

— To bi za njega bilo i najbolje — rekao je šerif. — Naime, dobiće strogu kaznu. Pokušaj ubistva. A to znači, dalje, najmanje pet godina zatvora.

— Zašto? Ipak se ništa nije desilo?

Dakota Pete je ležao na podu, na stomaku. Bio je to tužan prizor.

Vilkins je uzeo ključ od ćelije iz džepa pantalona i stavio ga u tešku bravu. Pre nego što je odključao, izvukao je revolver i rekao:

— Ovo još uvek nije tvoja šansa. Treba da znaš da sam ja stara lisica i da ne nasedam ni na kakav trik.

— Poznajem ja tebe dobro — složio se Džim, ne pokazujući nemir.

— Ipak, pretpostavljam da si ti računao da ću i ja ući u ćeliju. Ne, prijatelju, daću ti priliku da uneseš onesvešćenog Petea. Ja ću držati revolver u ruci, dok ga ti budeš unosi. Pri najmanjem pogrešnom pokretu, ubiću te kao mačku.

— Govorio je tiho, ali iz svake izgovorene reči izbijala je odlučnost.

Džim je pogledao pored šerifa i nesvesno zadržtao.

Ali šerif nije primetio šta se dešava iza njegovih leđa.

Dakota Pete nije više ležao na podu. Nečujno je skočio na noge i u stilu Indijanaca skočio desno.

Šerif je polako okretao ključ.

Džim je bio kao skamenjen. Šta je to trebalo da znači?

Dakota Pete je nečim udario šerifa u glavu. Vilkins je prevrnuo oči i kleknuo, pustio je dug uzdah i ostao nepokretan.

Pete je skočio preko njega i otvorio vrata.

Džimu se u tom trenutku rodila strašna misao.

Ovo je moglo da znači samo jedno! Došli su da ga ipak linčuju!

Pete je naslućivao s kojim mislima se Džim borio i brzo je rekao:

— Došao sam kao prijatelj treba da te oslobodim! Veruj mi!

— Zašto?

— To ćeš ubrzo saznati. Sad nije vreme za duge priče. Moramo da žurimo. Uzmi svoje oružje i podi za mnom!

Džim je uzeo opasač sa revolverom, uzeo je i pušku, i konačno je preko ramena prebacio sedlo, pošto je utvrdio da je novac u njemu.

Kad je bio gotov, video je da je Pete vezao šerifa.

Brzo su napustili kancelariju i nestali između kuća. Konji su stajali izvan grada. Pete je na sve mislio...

*

Kad se šerif osvestio, nije bio više vezan. Jedino mu je bilo neprijatno što je ležao na podu i što je osećao vrtoglavicu. Ali, ta činjenica ublažena je nečim što ga je veselilo — prisustvom Širlaj Hamilton.

Ona je klečala pored njega. Crna svileni haljina sijala je na svetlu petrolejke. U njenim krupnim, crnim očima mogao je da čita obećanje. Nežnom rukom stavljala mu je hladne obloge na čelo.

Šerif se osećao nekako čudno.

— Širlaj, ti...

Osmehnula se.

— Li, zar me više ne poznaješ? Je li ti Pete zadao velike muke?

Jednim pokretom je uspeo da sedne. Na licu mu se videla grimasa bola.

— Širlaj, ja pretpostavljam da je sve ovo bila jedna prijava i smišljena igra, zar ne? U celoj stvari ti si najveći krivac, i time su se stekli uslovi za tvoju kaznu. Da li ti je to jasno?

Ona mu se opet osmehnula.

— Stari, dobri Li — rekla je tiho.

— Zar bi ti zaista želeo da ja ne dobijem novac svoga verenika?

On se stresao.

— Samo sam želela da sprečim da obesiš Džima Dalasa pre nego što nam oda mesto gde je sakrio novac.

— Smatraš li ti da sam ja lud, Širlaj?

— Ne, ne mislim da si lud — rekla je diplomatski. — Ali mislim da si suviše strog i nepopustljiv, kad je u pitanju zakon i zakonski propisi. Smatram da uvek postupaš strogo po slovu zakona i da nikad ne dozvoljavaš kompromisna rešenja. Ti si u mojim očima pravi predstavnik zakona i zato sam se pobrinula za to, da se Džim izvadi iz zatvora.

Hteo je nešto da kaže, ali tada ga je ona nežno pogledala, a taj pogled mu je godio. Odjednom, više nije osećao glavobolju.

U njegovoj glavi su se prepletale najrazličitije misli. Do đavola, ovde su se pokazale sasvim nove mogućnosti! Zašto ranije nije o tome razmišljao? Kad bi Širlaj bila njegova žena, on bi bio kralj u ovom kraju. Bio bi čovek, kome bi svi muškarci zavideli.

— Širlaj... — šaptao je nežno.

Ona je osećala da je izgubio glavu.

— Da, Li?

— Širlaj, ipak si načinila grešku. Kako misliš sada da povratiš novac?

— Džim će mi ga dati.

— U to nisam siguran, on je u

ovom trenutku suviše daleko od tebe. Ko zna kuda je pobegao.

— Ne verujem, Li. Pete ga ima u rukama. Samo je Pêteovo oružje napunjeno.

— Ti zaista na sve misliš — rekao je, odajući joj iskreno priznanje za opreznost.

— Da, na sve, prijatelju Li. Podi sada sa mnom, ovde je vrlo neprijatno i zagušljivo.

— Ali, ja se moram bar tako ponašati kao da tragam za Džimom.

— Imaš vremena, kad svane — prekinula ga je.

*

Džim i Pete su već satima jahali zajedno a da nisu ni reč progovorili. Pete je jahao napred.

Džim je sa olakšanjem konstatovao da put vodi prema jugu. Na taj način je bio sve bliži svome zavičaju.

Ali šta je to trebalo da znači? Zašto ga je Dakota Pete oslobodio? Sigurno to nije učinio iz ljubavi prema bližnjem svom. Ali i ne iz svoje lične pobude. Neko je sigurno stajao iza svega toga.

Možda Širlaj Hamilton? Ali, ne, to je apsolutno isključeno.

Konačno, ona je u znatnoj meri kriva zbog toga što je on savladan.

Kad je svanulo, bili su još dosta udaljeni od cilja.

Ipak su stigli na Tinaju, kod izvora, o kome je Širlaj govorila Peteu.

Pete je sjahao s konja i dao znak Džimu da uradi isto. Džim to nije učinio, ostao je u sedlu.

— Najpre mi odgovori na jedno pitanje — rekao je odlučnim glasom. — Da li ti je gospodica Hamilton dala nalog da me oslobodiš iz zatvora?

Pete je hladnokrvno klimnuo glavom.

— Dalase, ona sumnja u tvoju krivicu — odgovorio je. — Nije htela da dozvoli da nevin čovek bude obešen.

— I u to treba da verujem?
— Možeš da veruješ u šta hoćeš!
— Zašto ne idemo dalje? Šerif je sigurno već organizovao poturu za nama.

Dakota Pete se samo smeškao.

— Ne treba o tome da se brineš. Širlaj će znati već na prvom koraku da zaustavi šerifa.

— Da, razumem — rekao je Džim deprimirano.

— Zašto se ljutiš? Ona je odrasla žena. Može da radi ono što joj se dopada.

Džim je pogledao Petea prodornim pogledom i upitao ga:

— Pete, šta bi ti učinio, kad bih ja jednostavno nastavio put?

— Morao bih da pokušam da te sprečim.

— Znači, Širlaj ipak nije najvažnije da mi spase život!

— O tome još nisam razmišljao.

Džimov konj je krenuo prema Tinaji, plitkom udubljenju u stenama, gde je bila bistra voda. Džim ga je pustio da pije vode.

Pete je bacio kratak pogled na sunce.

— Opet će biti vedar dan. Da li si nekad već jahao ovim krajem?

— Prvi put.

— Ako ne poznaješ zemlju, izgubljen si. Do sledećeg naselja ima pedeset milja.

— Za dobrog konja to nije mnogo — rekao je Džim.

— Što se mene tiče, možeš da pokušaš — rekao je Pete podrugljivo. — Ovaj kraj ima svoje zamke. Posle otprilike dvadeset milja moraš da pređeš planinski venac. Nema ni kapi vode u ovim planinama, ali zato ima stotine kanjona koji se kao neki lavirint prepliću. Ti, kao stranac, nikad nećeš naći pravi put!

Džim je razmišljao. Izgledalo je da je Pete bio u pravu, jer sa takvom smirenošću govori samo čovek, koji dobro poznaje ono o čemu govori, i u šta je potpuno siguran.

Džim je ipak sjahao iz sedla. Legao je na ivicu Tinaje na stomak i

spustio glavu u hladnu vodu. Opet se digao i osetio je na licu bol od rana, koje su ga ponovo pekle. Te rane mu je zadao šerif, svojim pesnicama.

— Da li i ti veruješ da sam ja nevin? — pitao je Petea.

— O tome ne mogu da sudim. Mi moramo ovde da čekamo dok ne dođe gospodica Širlaj. Ona bi želela da porazgovara s tobom.

— Čudna žena — progundao je Džim.

— Ona je žena na svom mestu. To ćeš i sam konstatovati, kad je dobro upoznaš.

Džim se setio šerifovih reči i odjednom je shvatio, zašto je Širlaj sve ovo izvela. Htela je da se domogne pedeset hiljada dolara, i sumnjala je da je on novac sakrio. Da, to je bila pozadina svega ovoga.

Ali Džim nije hteo ovde da uzalud troši vreme. Opet je imao svojih osamnaest hiljada dolara, koji su se još uvek nalazili u džepu sedla. Morao je što je moguće pre da odnese novac ocu.

Zbog iznenadne odluke izvukao je revolver.

— Pete, ja ću ipak krenuti na put — rekao je mirno. — I bolje ne pravi nikakve gluposti. Biće mi žao da pućam u tebe...

Pete se samo smejaio. Nemarno je izvukao revolver iz futrole. Pokreti su mu bili toliko spori da su delovali vrlo razdražujuće na Džima.

Džim je malo podigao revolver uvis.

Na čelu mu se pojavio znoj. Borio se sa samim sobom, da li je trebalo da puca ili ne. Zar je mogao iz čista mira da ubije čoveka koji ga je oslobodio i koji nije loš.

— Baci revolver, Pete! — viknuo je.

— Samo pucaj, prijatelju — smeškao se Pete. — Samo pucaj...

Džimova ruka je drhtala. Nišanio je Peteovu ruku i okinuo.

Ništa se nije desilo.

— Nije napunjen lakonski je konstatovao Dakota Pete. — Vidiš li,

Džime, da smo na sve mislili. A sada budi razuman. Čekaćeš ovde gospođicu Hamilton!

*

Nad gradom Last—Hopeom upravo je svanjivalo. U trošnim kućama počinjao je život posle jednog sna. Iz kovačnice su odjekivali udari čekića o nakovanj.

Na periferiji grada čuo se lavež pasa.

Širlaj Hamilton je ležala u svojoj sobi u salunu. Savijala se od besa i bolova.

Pre pola sata šerif ju je jednostavno vezao. Najpre je iscepao krevet-ski čaršav i njime je svezao. U usta joj je stavio maramu.

Nije mogla da se smiri od besa. Prvi put u životu srela je nekog ko je bio lukaviji od nje i ko ju je tako nasamario.

Hteo je jednostavno da ode i da organizuje poturu za Džimom i Peteom.

Širlaj je želela obavezno da pođe s njim.

— Moram da budem prisutna — govorila je. — Neću da dozvolim da ga ubiješ. Moram najpre da dobijem novac koji je uzeo od Pola. To je moj novac!

Li se sve vreme samo cerio. Onda ju je iznenada bacio na krevet i vezao je kao vreću. Onda je otišao i čak se poljupcem pozdravio s njom na rastanku.

Ona se bacala po krevetu i tako su prolazile dragocene minute. Konačno je oslobodila ruke a zatim ostale delove tela.

Cetvrt sata kasnije naredila je da joj osedlaju konja i odjahala je iz grada. Šerif je imao prednost od jednog sata.

Delovala je vrlo graciozno u sedlu na vrancu. Ali terala ga je neumoljivo prema jugu.

— Moram da stignem Vilkinsa! — šaptala je. — Moram po mogućstvu

da stignem na Tinaju čak i pre nje-ga...

*

Šerif je vrlo pametno jahao, vodeći računa o snazi svoga konja.

Uglavnom je puštao konja da ide običnim korakom i samo na podesnom terenu puštao ga je u lak galop.

Tako je mogao da prati tragove Džima i Petea. Šerif je inače bio vrlo vešt tragač. Sve vreme je gledao napred.

Bio je užasno topao dan, ali to kao da nije smetalo njegovom konju. Li je znao zašto je uzeo baš ovog konja. Konj nije bio baš brz, ali je zato bio veoma izdržljiv.

Li se polako približavao cilju. Pretpostavljao je da je imao još nepunu milju do Tinaje i zato je bio još oprezniji.

Njegovo oštro oko već je otkrilo neke ljude na izvoru.

Otrpilike na tristo jardi pre Tinaje, odnosno, pre stena između kojih je bila Tinaja, sišao je s konja i išao dalje pešice.

Onda je video onu dvojicu kod izvora.

Izvukao je polako pušku i uzeo Džima na nišan.

Jedan pucanj, i svi šerifovi problemi bi bili rešeni.

Ali, ipak je oklevao. Trebalo je da puca u leđa.

Pristojni ljudi bi ga prezreli.

Nije hteo da bude u budućnosti samo bogat, nego i ugledan.

Kad bi sada pucao, mogao bi ovu želju zauvek da zakopa.

Do izvora je imao još oko trista koraka. Obojica su bila okrenuta njemu leđima.

Pete se verovatno suviše oslonio na Širlaj, razmišljao je Vilkins.

Kada im je prišao na pedeset jardi, oni su ga приметili.

Skočili su. Na Peteovom licu video se užas. Nije ni pokušao da uz-

me oružje. Prvo, njegova puška je bila dosta daleko, još uvek se nalazila na sedlu. Drugo, on sa revolverom nije imao nikakvu šansu protiv šerifove puške. Li je bio brz i siguran strelac.

Šerif se polako približavao.

Konačno je rastojanje između njih iznosilo još samo desetak koraka.

Šerif je odmeravao obojicu, hladnokrvno se cereći.

— Imate oružje — siktao je. — Dakle, branite se!

Pete je vrteo glavom.

— Zašto da se branimo, šerife? Mi ne nameravamo da se borimo protiv tebe. Ili, možda si rešio da nas jednostavno likvidiraš?

— Šta hoćeš time da kažeš?

— Da mi je Džim sve ispričao — rekao je Pete promuklim glasom.

— Tako, dakle? — pitao je šerif.

— Da, najpre nisam hteo da mu verujem, ali sad sam sasvim ubeđen u istinitost njegovih reči.

Li je klimao glavom cereći se.

— I zato vas moram obojicu srediti.

Bacio je pušku i stavio ruku na revolver.

— Uzmite oružje i pucajte! Daću vam prednost. Niko ne sme da tvrdi da sam ja običan ubica. Do sada sam uvek svima davao šansu. Možda ste vi brži od mene.

Džim se prvi put oglasio.

— Vilkinse, moj revolver nije napunjen.

— Utoliko bolje — rekao je šerif.

— Ja ću ga napuniti posle, kad sve prođe, i jednom ću puknuti iz njega. Tako će svako poverovati da sam pucao u samoodbrani. Ja ću...

U tom trenutku Pete je video svoju šansu.

Brzinom munje izvukao je revolver iz futrole.

Vilkins je to primetio i bacio se u stranu. Istovremeno, i on je brzo i vešto izvukao svoj revolver.

Odjeknula su dva pucnja.

Pete je bio pogođen u grudi i zateurao se nazad prema ivici Tinaje.

Peteov metak je pogodio Vilkinsovu ruku. Bol ga je za trenutak izbacio iz ravnoteže i ove sekunde su bile dovoljne Džimu.

Sve je stavio na kocku i jurnuo prema Vilkinsu.

Nogom je izbacio revolver iz šerifove ruke.

Vilkins je viknuo. Bacio se u stranu, valjao se po zemlji da bi opet došao do revolvera.

Džim je shvatio šerifovu nameru i bio je brži. Pre nego što je Vilkins uzeo revolver u ruke, Džim je već podigao pušku.

— Ostavi revolver, Vilkinse! — viknuo je Džim.

Šerif se trgnuo, zadržao je ruku. Podigao je pogled i video pred sobom svoju sopstvenu pušku.

— Pucaj već jednom — rekao je Džimu.

— To bih zaista trebalo da uradim.

U šerifovim očima videla se sva beznadežnost njegove situacije.

— Džime, jesi li rešio da me ostaviš u životu?

— Da, jer ja nisam kriminalac kao ti.

— Ja bih na tvom mestu drukčije postupio. I dalje ću te proganjati. To dugujem svome poslu, kao šerif.

— Bolje ne dolazi u Teksas! Ja bih se pobrinuo da te tamo izvedu na sud.

Prišao je Vilkinsu i stojao je iznad njega. Šerif se ispružio i ječao je potpuno nepokretan.

Džim je uzeo laso i vezao ga.

Onda se pobrinuo za Petea. Pete je ležao pored vode, još je dišao.

Džim je kleknuo pored njega i pregledao mu ranu. Nije mu bilo pomoći.

Onda je Pete ipak otvorio oči. Pogled mu je bio čudnovato jasan.

— Idi u svoj Teksas! — šaptao je promuklim glasom. — Idi što možeš brže, samo...

Džim je klimao glavom. Mislio je

šta da mu kaže. Ni sam nije znao. Nešto mu se steglo u grlu.

Pete se čak osmehnuo.

— Džime — rekao je tiho. — Svi smo učinili nepravdu prema tebi. Sad znam da je Vilkins ubica. Pošalji ga u pakao, obećaj mi da ćeš ga srediti. . .

Džim je vrteo glavom.

— To ne mogu da ti obećam, Pete. Ja nisam njegov sudija. Osim toga, nikad više neću doći u ovaj kraj.

Pete je poslednjom snagom podigao ruku.

— Ne, Džime to moraš da mi obećaš. To si dužan ostalima. On mora da bude kažnjen. . .

Džim mu je pružio ruku, jer je osetio da Pete polako umire.

— Dakle, u redu je, Pete — rekao je potištenim glasom. — Pobrинуću se za to da Vilkins bude kažnjen. Obećavam ti.

Pete se opet osmehnuo. Onda se skupio i ukočio pogled.

Da, Pete je bio mrtav.

— Bio si dobar čovek — gundao je Džim i zatvorio mu oči.

Ustao je i krenuo prema svom vrancu.

Vilkins je bio bez svesti.

Džim je brzo uzjahao konja i krenuo prema jugu.

*

Iznad Tinaje bila je tišina. Nebo je bilo vedro i plavo, sunce je sijalo.

Vilkins je došao svesti, kad se Džim malo udaljio. Li je pokušao da se pokrene i da ustane, ali tek tada je primetio da je vezan. A ležao je na vrelom suncu.

Znao je da se nalazio u životnoj opasnosti, ako ga niko ne bi ovde našao i pomogao mu. Obično je posle tako toplog dana, sledila hladna noć. A posle toga, kad bi on uopšte preživeo tu noć, opet pakleno topao dan.

Sunce bi ga peklo i od toga bi morao da poludi. Naravno, ne bi izdržao toliko dugo ni bez vode. A uz

to, u blizini se nalazio mrtvac koji bi namamio ptice grabljivice. . .

Zadrhtao je pri pomisli na sve to. Orlušine. . .

Bio je samo jedan spas za njega: Džim Dalas.

Ali Džim je otišao.

— Džime! — viknuo je Vilkins. — Zar ćeš me ostaviti ovde da umrem od žeđi? Niko me neće naći u ovoj divljini! To ti ipak ne možeš da učiniš, zar ne? Odveži me i obećavam ti da ću te za sva vremena ostaviti na miru.

Džim je sve ovo čuo i zaustavio konja.

Smeškao se ali se nije okrenuo.

— Šta? Odjednom se bojiš, i ku-kaš kao običan slabić? Prošle noći bio si mnogo hrabriji. Ne razumem, kakav si ti to čovek?

— Odveži me, molim te! — vikao je Li Vilkins. — Nećeš se kajati zbog toga. Mogli bismo da podelimo novac. Daću ti tačno polovinu.

Džim je vrteo glavom.

— To meni baš ništa ne znači — rekao je Džim grubo. — I tebi ništa ne bi značilo da obesiš nevinog čoveka, zar ne?

— Ne bih ja dozvolio da dođe do tle. U poslednjem trenutku pustio bih te da pobegneš. U to možeš da budeš sasvim siguran.

— Čoveku, kakav si ti, ne verujem ni jednu jedinu reč.

— Ti si prokleti kojot! — vrisnuo je zločinac u očajničkom besu. — Pobrинуću se da umreš mučeničkom smrću!

— Do viđenja, Vilkinse! Budi dobar! — viknuo je Džim i krenuo dalje.

Vilkins je vikao, preklinjao, molio, kleo i plakao.

*

Vilkins je doživljavao najteže trenutke u životu dok je ležao pored Tinaje. Ubrzo je osetio neizdrživu žeđu. Usne su mu bile suve, jezik tvrd kao stara koža.

Ptice grabljivice su se spuštale, bile su u njegovoj blizini, pa su opet uzletale, čim su primetile da se Vilkins još mrda.

Vreme je Vilkinsu polako prolazilo, svaka minuta činila mu se kao večnost.

Najednom mu se učinilo da je čuo udare kopita.

No, to nije mogla da bude istina. Govorio je samom sebi. To je sigurno bilo bunilo.

Gledao je prema orlušinama koje su bile kod mrtvog Petea. Video je kako su se umorno dizale sa zemlje i letele u vazduh.

Okrenuo je glavu na drugu stranu.

Ono što je video, nateralo ga je da radosno uzvikne.

Dolazila je Širlaj.

— Širlaj! — uzviknuo je šerif.

Širlaj je sjahala a da ga nije ni pogledala.

Njen cilj je bio Pete. Potrčala je prema njemu i kleknula.

— Pete! — viknula je.

Odgovora nije bilo. Pete je ležao mrtav. Bilo joj je teško to da shvati.

— Pete, koji nitkov je to učinio? — govorila je šapatom.

Širlaj je važila za hladnu ženu, koju nije rastužila ni smrt verenika. Ali ovo ovde ju je duboko potreslo.

Dugo je ukočenim pogledom gledala mrtvog Petea.

— Širlaj, Peteu više ne možeš da pomogneš — govorio joj je šerif.

— Šta hoćeš time da kažeš?

— Bolje pomoz mi. Širlaj, odveži me, molim te!

Ona je samo vrtela glavom.

— To mi ne pada na pamet uopšte, Li!

— Zašto? Zar hoćeš da me ostaviš ovde da umrem od žeđi i da me raznesu ove ptičurine?

— Prema tebi sam sasvim ravnoдушna. Od kada si me vezao i ostavio, u mojim očima si običan nitkov. Mrzim te, Vilkinse!

— Ja sam mislio pošteno, Širlaj. Shvati me već jednom. Želeo sam te-

bi dobro. Nisam hteo da te nepotrebno dovedim u opasnost. A pošto inače nisi htela da me slušaš, hteo sam da bar ostaneš u svom salunu, i da ti se ništa ne desi.

Polako se okrenula i pogledala ga.

Bila je nepoverljiva prema njemu, sumnjala je u njegove reči.

— Ko je ubio Petea? — pitala je tiho.

Šerif se s mukom cerio, hteo je da sačuva hladnokrvnost i da ne navuče još veću sumnju na sebe. Odgovorio je sa dubokom ozbiljnošću:

— Prokleti Džim Dalas. Da, Širlaj, kad sam ja stigao, Pete je već bio mrtav.

Širlaj se namrgodila.

— Kako je uopšte moglo da se desi da te on nadmudri — pitala je Širlaj strogo.

— Da, to je moja krivica. Ponašao sam se kao neki žutokljunac.

Ona se podrugljivo osmehnula.

— To uopšte ne razumem — rekla je. — Ti imaš veliko ime.

Vilkins je napravio neku čudnu grimasu. Da je ovog puta bio slobodan, on bi najpre ovu vražiju ženu naučio pameti. Umesto toga, sada je ječao i preklinjao:

— Širlaj, daj mi najpre nešto da popijem. Onda ću ti sve objasniti. To je čudna i nesvakidašnja priča.

— Koliko je Džim do sada mogao da odmakne? — pitala je Širlaj.

Odjednom joj je sinula čudna ideja. Li Vilkins je trebalo da dobije kaznu, Širlaj nije želela da on umre, ali kad bi mogao da izdrži još nekoliko časova na ovoj vrućini, to bi bila dosta oštra kazna. A Širlaj bi dobila satisfakciju.

— Vode! — molio je Vilkins.

— Kasnije. Prvo mi reci, da li možemo da ga stignemo, ako te odvežem?

— To uopšte nije problem. Sigurno nije daleko otišao.

— A u kom pravcu je otišao?

— Prema jugu.

— Hvala ti, Vilkinse. Samo sam to želela da saznam.

Otišla je do konja, iz sedla je uzela flašu i napunila je vodom iz Tina-je.

Vilkinsove oči pratile su je bez nade. Onda je ipak smogao snage da joj se još jednom obrati.

— Širlaj...

— Ne uzbuđuj se, Vilkinse — prekinula ga je. — Sad pokaži da si veliki čovek i nemoj da kukaš. Da noćas nisi popio mnogo viskija, sada ne bi bio toliko žedan. Stisni zube, Vilkinse, zatvori oči i sanjaj čašu hladnog piva. To sigurno pomaže.

Onda je Širlaj mirno uzjahala svoga konja.

— Širlaj! Ti to ne možeš da učiniš! Umreću ako me ostaviš.

Ovde ovako bespomoćnog!

— Onda će biti jedan šerif manje na svetu.

— Širlaj, zar hoćeš da postaneš ubica? Varaš se, nikad nećeš izaći na kraj sa Džimom Dalasom. Možeš samo ako ti ja pomognem.

— Nisam ni s tobom izašla na kraj, zar ne? Konačno, ja sam žena. Zar mi nisi prošle noći govorio i šaptao, da sam najlepša žena na svetu. Zar mi nisi to govorio dok si me držao u zagrljaju?

— Zaljubljen čovek kaže mnogo gluposti! — rekao je besno. — A u stvari, ti si obična koza. Viski je kriv što sam lagao.

— Za kaznu ćeš ostati ovde, Vilkinse! Da si se ponašao kao kavaljer, još bih i razmislila. Ali, sada odlazim!

— Širlaj! — molio je.

Više ga nije čula.

Vilkins je opet bio sam. Sam sa mrtvacem i sa orlušinama.

Ispunio ga je bes.

Da li će ona uspeti da ga stigne. A ako ga stigne, da li će moći da ga nadmudri?

Odjednom je Vilkins počeo da se ceri.

Šta li je on to mislio? Da li mu je žega oštetila mozak?

Širlaj je verovatno želela samo

jedno od Džima: pedeset hiljada dolara...

Li se još više cerio.

Sad je čak bio potpuno ubeden u to da će se Širlaj vratiti.

Ali šta će se posle toga desiti?

Nije mogao da ubije Širlaj da bi je isključio kao svedoka. Osim toga, ona je bila suviše lepa da bi umrla. Li je želeo da provede s njom još nekoliko lepih trenutaka.

Ali, zbog čega je o svemu tome razmišljao? U pravom trenutku pašće mu prave stvari na pamet. U to je bio ubeden.

*

Širlaj je jahala umerenim kasom. Po tragu od konjskih kopita mogla je da zaključi da Džim nije daleko.

Jahala je Širlaj već čitav sat i tek onda je opazila jahača.

Džim Dalas je već sjahao s konja i čekao je.

Širlaj je skinula pušku i stavila je pred sebe preko sedla.

Poslednjih dvesta metara jahala je korakom.

Džim je primetio njenu pušku, nešto je glasno komentarisao a onda izvukao i svoje oružje.

Kad se nalazila na nekoliko koraka udaljena od Džima, zaustavila je konja. Kao slučajno, njena puška bila je uperena u Džima.

— Gospođice, šta vi uopšte hoćete? — pitao ju je Džim. — Da li znate, da se ja žurim i da ne mogu da gubim vreme sa vama i sa vašim problemima. Zašto ste me uopšte pratili?

Ona se osmehnula, ali bio je to neobičan osmeh, karakterističan za žene kao što je ona.

Džim je u ophođenju sa ženama bio još prilično neiskusn. Uzbudio se. Osetio je čudan šum u ušima, i luce mu je gorelo.

Širlaj ga je posmatrala kao neku žrtvu, ali Džim je prevideo lukavstvo u njenim očima. Ono što je on

video, bio je osmeh, bila je njena duga crna kosa, bila je njena ljupka figura.

— Da, mogu da zamislim da se žuriš — rekla je. — Džime, i ja bih se žurila, kad bih imala toliko novca u džepu kao ti, a kad bi mi uz to i zakon bio za petama.

— Ako ste me pratili zbog novca, onda ste to bađava činili. Dolare vašeg verenika drži šerif. Sad sam tek shvatio zašto me je jadni Pete pustio iz zatvora. Odjednom mi je sve sinulo pred očima.

— Šta vi to govorite?! — rekla je podrugljivo. — A zašto ste onda vi ubili Petea?

— To ja nisam učinio. Pretpostavljam da vam je šerif ispričao tu priču, ali sad bih želeo da vam već jednom kažem pravu istinu.

Pričao joj je istinite događaje a ona ga je strpljivo slušala.

Kad je završio, rekla mu je:

— Dakle, Džime, to je vaša priča. Vratite se sa mnom i dajte mi dokaze. Onda ću vam tek verovati.

— Dokaze? Kako da dokažem da je Li Vilkins zločinac? Od pre nekog vremena postao je šerif u gradu. Onda se pobrinuo za to da grad postane miran. Kome će se, dakle, više verovati, jednom strancu ili predstavniku zakona? I to predstavniku koga svi poznaju i koji uživa dobar glas?

— Verovaće se onom ko bude imao bolje argumente. Dakle, vratite konja i pođite sa mnom u grad,

— A gde je šerif?

— Leži tamo — rekla je osmehujući se.

— Gospodice, ja se vraćam u Tek-sas roditeljima. Oni čekaju novac da spasu ranč. Ovog puta ne smem da zakasnim i da rizikujem.

Ona je podigla pušku.

— Ako ne pođete dobrovoljno, onda ću vas na to prisiliti. *

— Budite razumni, gospodice!

— Ja sam razumnija nego što vi to mislite. Želim da vi lično u lice kažete Vilkinsu za svoje optužbe. Ili,

možda nemate hrabrosti da tako nešto učinite?

— Mislite da sam kukavica?

— Možda.

— Dakle, u redu je — gundao je Džim rezignirano. — Vratimo se... Za sekundu je popustila pažnja ove inače vrlo oprezne devojke.

Džim je poterao svoga konja, i sve se desilo brzinom munje.

Kad je bio pored Širlaj, levom nogom je iz sedla gurnuo njenu pušku. Širlaj je odmah pucala, ali metak je prošao pored Džima.

Širlaj je vrisnula od besa i očajanja.

Džim je iskočio iz sedla i našao se na leđima konja Palomina, istrgnuo joj je pušku iz ruku i bacio je na zemlju.

Palomino se uznemirio i propeo se.

Širlaj se vrlo energično branila. Bila je kao divlja mačka.

Nemir ovih dvoje preneo se na konja. On se stalno propinjao i najzad je zbacio Džima i Širlaj na zemlju.

Našli su se na zemlji, i odjednom — Širlaj se više nije branila.

Ležala je nepomično, disala je sve ubrzanije. Grudi su joj se nadimale. Oči su joj bile zatvorene.

Džim se uplašio.

Ako je nešto polomila? U tom slučaju ne bi mu preostalo ništa drugo nego da se zajedno s njom vrati u grad.

Kleknuo je pored nje i gledao je.

— Šta vam se desilo?

Lice joj je ostalo nepomično, odgovora nije bilo.

— Širlaj, čujete li me?

Ona je tiho jauknula. Džim je uzo njenu ruku i držao je u svojoj pomalo gruboj. Krv mu je jurnula u glavu.

— Širlaj! — šaputao je.

Nagnuo se. Više nije mogao da odoli iskušenju, ljubio ju je.

I čudo se desilo.

Širlaj je otvorila oči.

— O, Džime! — rekla je tiho, stavi-

la mu je ruke oko vrata, povukla je njegovu glavu prema sebi.

— O, Džime! — ponovila je još jednom.

— Volim te! — rekao je Džim. — Vratću se, posle možemo da se venčamo. Možda ćemo skupiti dovoljno novca da možemo da preuzmемо Stivensov ranč.

Ona se trgnula i naglo se uspravila.

— Te misli možeš već sada da izbiješ sebi iz glave. Ja uopšte ne želim da me živu sahrane na nekom ranču — prešla je i ona na ti.

— Ali, Širlaj. Kako možeš tako nešto da mi kažeš! Posedovati ranč, to je nešto najlepše. Zar ti to ne razumeš?!

— Da, razumem ja tebe, sasvim dobro. Čak te suviše dobro razumem. Inače bih ti već rekla da. Ja ipak nisam muškarac. Džime, shvati ti mene, ja sam žena, koja želi da ima nešto od života. Odrasla sam na ranču. Moja mama je morala mnogo da radi, kao životinja a uz to da rađa decu. Izdržala je do šestog deteta. Prilikom njegovog rođenja mama je umrla, i dete je umrlo. Tada sam imala osam godina. Uvek mislim na mamu i njen život. Želela bih da bolje živim nego što je ona živela u stvari, želela bih da živim kao čovek. Shvataš li me?

Džimu je bilo potrebno vreme da nađe prave reči.

— Da, shvatam te, ti bi želela da nađeš sreću — rekao je. — Neograničenu sreću. Ali to nećeš nikad naći. U životu svakog čoveka uvek se nađe nešto što smeta, što ne želi. Niko ne može da ima sve u životu. Možda je i tvoja mama maštala o bezbrižnom i lakom životu. Možda je ona bila i srećna. Sigurno je imala dosta srećnih trenutaka, zbog kojih je sve mogla da izdrži. I ti ćeš biti srećna ako budeš živela pored voljenog čoveka.

— Džime, ti me ne shvataš! — viknula je. — Nećeš da me shvatiš.

Džim je ustao.

— Mislio sam da me voliš — rekao je tiho. — Ali možda sam se prevario.

— Podi sa mnom u Last Hope — molila ga je. — Podi i zauvek ostani pored mene.

— Najpre moram da odnesem roditeljima novac — odgovorio je.

— Zar ti je to važnije od mene?

Da je mogao da joj pročita misli, već bi davno bio na putu prema Teksasu. Širlaj nije mislila na ljubav. Njene misli bile su usmerene samo na novac, na onih pedeset hiljada dolara do kojih još uvek nije došla. Sad je videla da su svi njeni naponi bili uzaludni. Sigurnim instinktom je osećala da rečima neće moći da ubedi Džima. Kovala je već drugi plan.

Nije se opirala njegovom zagrljaju i čak je odgovorila na njegove poljupce.

— Sad moram da idem — rekao je Džim nežno. — ali, vratću ti se. Obećavam ti. Do viđenja draga.

— Do viđenja, Džime — rekla je uz osmeh i onda su oboje krenuli prema svojim konjima.

On je krenuo na jug a ona na sever.

Još dugo je Džim mislio na Širlaj i nadao se da će moći da je ubedi da zajedno žive na nekom ranču.

Džim je pravio planove za budućnost dok je njegov konj koraćao mirno i ujednačeno.

Bip je mrak, na nebu su se pojavile zvezde.

Misli su mu se stalno vraćale na Širlaj.

Ali, šta li je bilo sa Vilkinsom?

Sigurno Širlaj nije bila u situaciji da ga razobliči.

Jahao je dalje, i znao je da ga vrebaju mnoge opasnosti.

Ali, nije naslućivao da za njim jaše čovek...

Li Vilkins se noću skoro smrzavao od hladnoće.

Lešinari su stalno kružili oko nje, u blizini je čuo kojote. Oni su se

oprezno okupljali i sve više mu se približavali.

Onda je čuo siktanje neke zmiје. To ga je dovelo do pravog očajanja. Stao mu je dah, ležao je kao mrtvac, potpuno nepomičan. Znao je da mu se neće ništa desiti, ako ne poplaši zmiју. Najmanji pokret mogao je da ga odvede u smrt.

Imao je sreće. Zmiја se okrenula i nestala u noći.

Onda je u noći odjeknuo udar kopita.

Kojoti su nestali. Sve se umirilo. Vilkins je odahnuo.

Jahač je stao i sjahao.

— Širlaj? — pitao je pun nade.

— Nadam se da ti nije bilo dosadno — rekla je ona i prišla mu. Stala je pored njega.

— Širlaj, jesi li ga?...

— Da, stigla sam ga. Taj nikto...

— Odjednom je počela da jeca.

— Nešto ti je učinio? — pitao je. Jedva je mogao da govori.

Širlaj je odmah primetila da su njene reči i suze delovali na njega. Ali morala je najpre da bude sasvim sigurna u to.

Klekla je pored njega i pogladila ga po kosi.

— Širlaj...

— O, Li!

Bacila se preko njega i ljubila ga.

— Ah, nemaš pojma koliko me je on namučio. Žao mi je što sam bila nepoverljiva prema tebi. Hoćeš li mi ikad moći to da oprostiš?

Vilkins je jedva mogao da sakrije osmeh, bio je zadovoljan.

Sve je teklo upravo onako kako se on i nadao.

— Odveži me, Širlaj. Već sam ti davno sve oprostio. Mi ćemo ga zajedno proganjati.

Poljubila ga je još jednom u obraz. Onda je uzela nož i brzo preseklala užu kojim je on bio vezan.

Vilkins je jedva ustao i odmah se bacio pored vode. Legao je na stomak i odmah počeo da pije vode.

— Uprkos svemu što se dogodilo

— rekao je kasnije — ja te volim. A ono sa starom kozom...

Prekinula ga je osmehujući se.

— Ne sekiraj se, meni je odmah bilo jasno, da si to rekao u besu.

— Hvala ti, Širlaj.

Dugo su se ljubili.

*

Džim je jahao celu noć. Kad se na istoku pojavilo prvo sunčevo rumenilo, osećao je umor u svim udovima.

I njegov konj je jedva koraćao.

Džim je zaključio da mora da stane.

Sjahao je s konja i odmah mu skiniuo teško sedlo. Iako se jedva držao na nogama, ipak je najpre osvežio konja, trljajući ga. Onda je usuo malo vode u svoj šešir i dao konju da pije.

Pošto je zbrinuo konja, pripremio je doručak. Sve što je imao od namirnica, uzeo je od Petea, koji je zaista na sve mislio. Jedina Džimova briga je bila voda. Pete mu je pričao da južno mora da pređe neki planinski venac u kome je bio pravi lavirint kanjona.

Zaspao je i probudio se posle dva sata. To je zaključio po položaju sunca.

Osedlao je konja i krenuo dalje. Po njegovoj proceni trebalo je da pređe još dvadeset i pet milja pre nego što ovaj pusti kraj napusti.

A onda dalje! Prema jugu...

Oko podne se nalazio na planinskom prelazu o kome mu je Pete pričao.

Orijentisao se prema suncu i prema sopstvenom instinktu.

Odmarao se svaka dva sata.

Samo je površno mislio na Širlaj. Misli su mu uglavnom bile kod roditelja i kod prijatelja u Teksasu. Pitao se da li će mu iko verovati šta je sve doživeo na ovom putu...

Kad se sunce ponovo pojavilo na horizontu, planine su već bile iza njega.

Sa olakšanjem je uzdahnuo.

Bio je ubeden da je najteže prošlo, i da je uspeo. Sada više nije morao da žuri.

Mislio je na časove provedene sa Širlaj.

Ta žena mu je otkrila nešto što ranije nije doživeo. I opet je mislio na to da ona treba da bude njegova žena.

Toliko se udubio u razmišljanje, da nije obraćao pažnju na put.

Nije ni primetio zmiju koja se pred njim vukla kroz prašinu.

Konj je odjednom zarzao, kad ga je zmija ujela za nogu. Trgnuo se i malo skrenuo u stranu.

Džim je brzo zaustavio konja. Otrov je brzo delovao. Džim je sjahao, konj je legao na zemlju.

Džim je unezvereno gledao na sve strane. Primetio je zmiju i pucao. U besmislenom besu ispalio je čitav doboš iako ju je ubio već prvim metkom.

Potišteno je prišao konju. Vratio je revolver u futrolu a da ga nije ponovo napunio. Kleknuo je pored konja koji ga je toliko milja verno nosio.

Onda se latio posla. Otkopčao je sedlo. Pod teretom konja puška se polomila, i bila je neupotrebljiva.

Džim je ostavio pušku. Bacio je na rame sedlo i krenuo na put.

Išao je po velikoj žezi i nekako je bez napora prešao prvu milju. Posle toga je osetio kako mu se znoj sliva niz leđa. Uskoro mu je košulja bila mokra.

Morao je da se odmori. Seo je na kamen u senci kaktusa i uzeo gutljaj vode.

Pogledao je prema suncu. Procenio je da je bilo još dva sata do mraka.

Odlučio je da pričeka da se smrači i zahladi.

Onda je otvorio džep na sedlu, u kome se nalazio novac. Uzeo ga je i stavio u džep od pantalona.

Tek kasnije je shvatio da je time učinio nešto vrlo razumno.

Malo je oklevao, a onda je legao pored kamena. Brzo je zaspao.

Sanjao je mučan i neodređen san.

Kad se probudio, primetio je lešinare koji su kružili oko njega.

A onda više nije imao vremena da misli na lešinare.

Sasvim slučajno primetio je na jednom brežuljku dve crne tačke koje su se kretale. Džim je nešto opsovao. Samo mu je to još bilo potrebno. Bili su to Li Vilkins i Širlaj Hamilton. Niko drugi nije mogao da bude.

Lice mu se smrklo.

Ono, dakle nije bila prava ljubav. Pretvarala se samo da bi se domogla njegovog novca. Još uvek je imala više poverenja u šerifa nego u njega.

Džim je ustao. Pričvrstio je čuturu s vodom za kaiš i obesio je preko ramena.

Bacio je još jedan pogled na sedlo. Morao ga je ostaviti.

Mirno je krenuo dalje. Nije osećao paniku. Nije mu preostalo ništa drugo, nego da se pomiri sa nastalom situacijom i da traži najbolje rešenje. Oni će ga stići a onda će morati da se bori. To mu je bilo jasno. Odlučio je da proda svoj život što je moguće skuplje.

Stao je pored neke isušene reke.

Tu su se nalazile stene između kojih je mogao da se sakrije i da nađe zgodno mesto za odbranu.

Džim je pogledao nazad iza sebe i primetio je jahače.

Mrak se spuštao.

Džim je sedeo iza kamena i opet se borio sa umorom, koji kratkim spavanjem nije otklonio.

Ali nije smeo ponovo da zaspe, jer je već čuo udarce kopita.

Polako je izvukao revolver iz futrole i užasnua se, kad je pomislio na to da još uvek nije napunio revolver.

Odmah se latio posla, izbacio je prazne čaure iz doboša i stavio nove patrone.

Udar kopita bio je glasniji.

Oba jahača već su bila u Džimovom vidokrugu.

Džim je zadržao dah i skupio se.

Kad je video Širlaj, srce mu je ubrzano zakucalo. Ona je jahala sa Vilkinsove desne strane. Njena crna kosa presijavala se na zalazećem suncu. Na Vilkinsovim grudima blistala se zvezda.

Džim je polako podigao revolver.

Jedan pucanj i svi problemi su rešeni — pomislio je za trenutak. Ali, nije pucao.

Posmatrao je Vilkinsa.

Vilkins je pažljivo pratio trag koji je vodio na jug.

Onda se trgnuo, nešto je tiho rekao, što Džim nije mogao da razume, i jahao dalje.

Da li je Vilkins nešto primetio?

Džim je čuo kad je Li rekao Širlaj:

— Nemamo još mnogo. Ubrzo ćemo uhvatiti nitkova.

Ona mu je klimnula glavom.

— I seti se, šta si mi obećao — odgovorila je Širlaj promuklim glasom. — Moraš da ga ubiješ, on je to zaslužio.

— U to možeš da budeš sigurna, draga.

Džim se toliko uzbudio da više nije mogao da sedi u zaklonu i da čeka. Morao je nešto da preduzme.

Jednim skokom se našao na čistini i viknuo je:

— Li, evo me! Možeš sada da me ubiješ!

*

Širlaj i Vilkins su za trenutak zamenili i stali.

— Šta? — mucala je Širlaj i zaboravila je da ima pušku na sedlu.

A Vilkins je bio pribraniji. Brzo je desnom rukom izvukao revolver iz futrole.

Ali, i Džim je podigao svoj revolver.

Njihovi pucnji su se slili.

Vilkinsov konj je dobio metak u nogu. Zarzao je, kleknuo a odmah zatim pao na zemlju.

Vilkins se spasao brzim skokom iz sedla, i ležao je iza svog konja.

Džim je ispalio još dva metka, ali oni nisu pogodili Vilkinsa. Onda se Džim brzo povukao u zaklon.

Širlaj je, kao ukočena, sedela u sedlu.

— Širlaj, idi! — vikao joj je Vilkins.

— Inače će te nitkov ubiti!

— Nikada ne bih pucao u ženu — mirno je odgovorio Džim. — Ja nisam ubica, kao ti.

— Šta hoćeš time da kažeš?

— Da si ti ubio Stivensa!

Vilkins se ironično nasmejavao.

— Nemaš dokaza!

— Na žalost, nemam ih — rekao je Džim. — Ali možda ću ih jednog dana imati.

— U to sumnjam. Pre svega, odatle nećeš živ izaći.

Onda se Džim obratio Širlaj.

— Da li si pregledala džep njegovog sedla? Možda nosi sa sobom Stivensov novac.

Vilkins je nekoliko trenutaka čuetao. Džim je osetio da su njegove reči bile pun pogodak.

— Ne veruj mu, Širlaj! — viknuo je konačno šerif. — Valjda nećeš verovati ubici?

Širlaj je slegla ramenima.

— Ne moram da mu verujem ali zato mogu da prihvatim njegov predlog.

Odjednom je šerifov glas postao opasno tih.

— Ako prideš mom sedlu, ubiću te.

Džim i Širlaj su poverovali da je šerif u stanju da ostvari svoju pretnju.

— Zar ti to nije dovoljno? — pitao je Džim Širlaj. — Zar to nije dovoljan dokaz?

Širlaj je odlučno klimnula glavom.

— Da, Džime, to mi je dovoljno — rekla je i pogledala je prema šerifu.

— Ti si pravi zločinac, Vilkinse! Tako nešto nisam očekivala od tebe — rekla je šerifu.

Vilkins se ironično nasmejavao.

— Ali ja sam to ipak učinio! — re-

kao je. — Da, ubio sam Stivensa. A znaš li zašto sam ga ubio? Nisam mogao da dozvolim da budeš njegova žena. A osim toga, želeo sam njegov novac. Čitavog života sam sanjao o bogatstvu i hteo sam da bar ostatak svoga života provedem bezbrižno. Ali, Širlaj, u prvom redu učinio sam to zbog tebe. Voleo sam te. . . .

Glas mu je bio sve tiši.

— Ali, Vilkinse, ja tebe nisam volela. Šta si ti u stvari? Ništa drugo do ubica! Takav čovek nikad ne bi mogao da mi imponuje i da mi nešto znači.

— Širlaj, kako to govoriš o meni? — pitao je promuklim i hladnim tonom.

— Ponašam se s tobom onako kako si i zaslužio. A sad ću konačno da uzmem svoj novac. Sigurno se nalazi u tvom sedlu, zar ne?

— Da, tako je. Ali ti ga nikad nećeš dobiti. Ako samo pokušaš da se približiš mome konju, pucaću i ubiću te!

Ona je osetila svu ozbiljnost situacije i za tren oka je promenula odluku.

Širlaj je bila trezvena žena. Bilo joj je najglavnije da bude u potpunoj sigurnosti, a onda je dolazilo sve ostalo. Mogla je i kasnije da se obračuna sa Vilkinsom, pošto mu najpre oduzme zvezdu.

Ali i Džim je morao da se spase.

Njegova pomoć bila joj je neophodna. A osim toga, zar nije postojalo nešto, što je osećala prema njemu?

Udarila je svoga konja i poterala ga između stena, tamo ga je privezala. Opet se vratila i rekla šerifu:

— Sad idem sa Džimom — rekla je.

— Zar ćeš ti zaista ići zajedno s njom? — obratio se Vilkins Džimu. — Nisam verovao da si takva kukavica. Zar ne umeš da se postaviš prema protivniku?

U prvi mah Džim je hteo da skoči, ali ga je Širlaj zadržala.

— Ne skači! — rekla je. — Nemaš nikakvu šansu protiv njega. Vilkins je najbrži revolveraš.

Džim je oklevao. Širlaj je bila u pravu. Ali, zar on da izbegne borbu i da jednostavno ode? Zar ga ljudi ne bi prezreli i pokazivali prstom na njega?

Polako je ustao, hteo je da izađe iz zaklona.

— Širlaj, ja . . .

— Misli na svoje roditelje! — viknula mu je devojka.

Opet je odjeknuo Vilkinsov glas.

— Dalase, zar ćeš zaista biti kukavica? Smejaće ti se ceo Teksas!

— Bolje je biti kukavica nego mrtvac? — brzo je rekla Širlaj.

Džim je pogledao. Bila je lepa. Njen pogled ga je toliko mamio, da mu je bilo istinski teško da se odluči.

Ipak, misao na roditelje, koji su ga čekali, je bila odluka.

Sagnuo se i nekako se dovukao do njenog konja, i iza njenih leđa seo je u sedlo.

— Ipak ću krenuti sa Širlaj! — doviknuo je šerifu. — Ako kasnije još budeš želeo da oprobaš svoje snage sa mnom, onda dođi u Teksas. Ranč se nalazi u blizini Dalharta. To je ranč moga oca. Jednog dana ću ga naslediti. Dakle, do viđenja, Vilkinse!

U međuvremenu se već smrklo. Konj Palomino je krenuo.

— Ja ću vas stići! — vikao je izbezumljeni Vilkins. — Kunem se da ću vas stići. A onda ću vas oboje srediti i poslati pravo u pakao! I tebe, Širlaj Hamilton!

— Ne okrećući se u sedlu, Širlaj je rekla Džimu:

— Nemoj mu ništa više odgovarati. Svaka reč bi bila suvišna. Ja bih baš želala da nas prati.

— Misliš na dolare, zar ne?

— Da, a zašto da ne? — tiho je progundala Širlaj. Čutala je a malo kasnije je nastavila:

— Džime, ne mislim ovog puta samo na dolare. Mislim da sam u

svom dosadašnjem životu načinila nekoliko grešaka. Ali, što je bilo, bilo je, ne može više ništa da se popravi, zar ne?

Dok je govorila, glas joj je podrhtavao i Džim je opet osetio sažaljenje prema ovoj čudnoj i lepoj devojci. Možda ona ipak nije loša.

Konačno, ona je u besu tražila da ga šerif ubije, jer je bila ubedena da je on uzeo novac i ubio njenog verenika.

Odjednom je opet imao puno razumevanja za nju.

Nežno ju je pogladio po kosi.

— Sve sam ti već oprostio. Nisi mogla drukčije da postupiš, zar ne, Širlaj? Ja te potpuno razumem.

Pogledala je ispred sebe. Ramena su joj podrhtavala. Džim je čuo tiho jecanje.

Bio je sasvim zbunjen.

Oko ponoći su malo predahnuli. Sve vreme su ćutali i nisu progovorili ni reč.

Džim je zapalio malu vatru. Nakupio je sitnog, suvog granja. Noć je bila sveža i hladna.

Širlaj se privila uz Džima, drhtala je od zime.

Prošli su poslednji noćni sati. Krenuli su tek u svanuće. Brzo je otoplilo i vreme je bilo lepo, kao i prethodnog dana.

Oko podne su se približili nekom ranču. Sve je sada izgledalo drukčije. Polusrušene zgrade ranča bile su u blizini nekog potoka usred zelene oaze. Nigde nije bilo nijednog kauboja.

Kad su primetili prva grla stoke, Džim se začudio. Goveda su loše izgledala, a većina nije imala ni žig.

Da li je ranč naseljen?

Oprezno su se približavali zgradama, i stali su na prašnjavom dvorištu.

Hteli su da sjašu i da uđu u kuću, ali čuli su nečiji piskav i neljubazan glas:

— Ne silazite s konja, i produžite dalje!

Kroz jedan od dva prozora pojavila se cev nečije puške.

Džim je podigao ruke, da bi pokazao da nema neprijateljske namere.

— Gospodine, mi smo miroljubivi ljudi. Hteli smo samo da od vas kupimo jednog konja i da na bunaru ugasimo žed. Znači li to da od vas suviše mnogo zahtevamo?

U kući je neko vreme bilo tiho.

— Gospodine možemo li konačno da se vidimo? — pitao je Džim.

I ovog puta odgovora nije bilo.

Džim je već bio nestrpljiv.

— Zar u Teksasu više nema gostoprimitstva?

— Da li ste vi možda iz Teksasa?

— pitao je domaćin.

— Da, ja sam Džim Dalas. Ja sam iz okoline Dalharda.

— Dalas? Ime mi je nešto poznato.

Džim se osmehnuo.

— Sigurno mislite na grad, koji se tako zove, zar ne? — pitao je Džim.

— Ne — odgovorio je rančer. — Setio sam se trojice momaka. Postali su slavni u ratu, pošto su digli u vazduh magacin sa oružjem koji je pripadao severnjacima. Samo trenutak, brzo ću se setiti njihovih imena. . .

— Bil, Čarls i Vejd Dalas — pomogao mu je Džim. — To su bila moja braća. Brzo su zarobljeni i osuđeni na smrt. Jeste li lično poznavali moju braću?

— Da, čak veoma dobro — rekao je čovek držeći još uvek pušku u ruci. — Pet dana su bili kod mene na ranču. U stvari, bili su naši gosti. Tom mi je pomogao, zato su jenki i njega ubili, kao i vašu braću.

Džim je klimnuo glavom.

— Da, sećam se novinskih izveštaja iz tog vremena. Čovek se zvao Tom Fild, zar ne? Je li on bio vaš brat?

Tek sad se rančer potpuno isprazio iza prozora. Džim je, zapanjen, primetio neku vitku žensku priliku. Skinula je pušku i ozbiljno rekla:

— Dalase, sad možete da sidete. Više nisam nepoverljiva prema vama i prema vašoj dami.

Džim je brzo sjahao i pomogao Širlaj da učini isto.

Krenuo je slobodno prema kući.

— Da li ste vi Tomova žena? — pitao je.

Žena je uzbuđeno sklonila kosu sa čela, lice joj je bilo crveno.

— Da, ja sam Beti Fild. Žao mi je što vas nisam najljubaznije primila, ali nadam se da ćete me razumeti. Moram da budem vrlo oprezna prema nepoznatim ljudima.

— Živate li ovde sami?

Ona je vrtela glavom.

— Ne, nisam sama. Tu je i Tomi. Sledeće nedelje imaće pet godina.

Ubrzo se pojavila na verandi, držeći plavokosog dečaka u naručju.

Džim se ljubazno osmehnuo.

— Tomi, mene ne treba da se plašiš. Ja sam tvoj prijatelj.

— To ja još ne znam — rekao je dečak neprijateljskim tonom.

— Ali, Tomi...

Džim je mahnulo rukom, smejući se.

— Gospodo, ne grдите dečaka. On je u pravu. Nema on razloga ni povoda da odmah sa mnom sklopi prijateljstvo. Dajte mu malo vremena da me upozna.

Njene oči su sinule.

— Hoćete li se vi ovde duže zadržati, Dalase?

Vrteo je glavom.

— Samo dok se konj oporavi. Ona mora dalje. Pretpostavljam da ćete mi ipak prodati jednog konja, da Polomino ne bi i dalje morao da nosi nas dvoje?

— Naravno, gospodine — rekla je žena. — Samo vi jednog izaberite. Ne treba ništa da platite. Uostalom, tu su tri konja vaše braće.

— Da — rekao je Džim zamišljeno. — Pomislio sam to, čim sam ih video.

Zamišljeno je pogledao usamljenu ženu. Imala je krupne plave oči i vitku figuru. Bila je lepa ali na neki poseban način. Razlikovala se od Širlaj Hamilton. Zračila je nečim

toplim, ljudskim. Verovatno je to bilo zbog teškog života.

Otišao je do Polomina i odveo ga do valova.

Dok je konj pio, Džim mu je skinuo sedlo. Mali Tomi je bio u njegovoj blizini i sa interesovanjem pratio šta Džim radi.

— Mama nije tako jaka — rekao je radosno. — Ali, moj tata je bio tako jak kao ti, Džime. Ne, bio je još mnogo jači.

Džim ga je pogladio po kosi i nije znao šta bi tog trenutka trebalo da mu kaže.

— Uskoro ćeš i ti biti tako jak, kao tvoj tata — rekao je najzad.

Dečak je ozbiljno klimao glavom.

— Dodite, Džime, unutra, ako ste gotovi — čuo se glas Tomove mame.

— Skuvala sam kafu za vas i za vašu saputnicu.

— U redu je.

Džim je pogledao prema kući u kojoj su nestale Širlaj i udovica.

Mislio je o Širlaj Hamilton. Ona je bila njegova zagonetka. Doduše, još uvek ju je voleo. Ali, da li su i njena osećanja bila prava? Ili je ona planirala neko novo lukavstvo? Da li se ponovo borila za njegovo poverenje samo zato da bi joj on pomogao da se domogne dolara od zločinca šerifa?

Džim nije nalazio odgovor na ova pitanja. Oterao je Polomina u koral kod drugih konja i okrenuo se prema kući.

Žene su već sedele u skromnoj dnevnoj sobi a pred njima su bile šolje sa kafom. Beti je ustala, uzela veliku džezvu i usula Džimu toplu kafu.

— Brzo ću spremiti nešto za jelo — rekla je ljubazno. — Ali, mislila sam da vam je kafa bila važnija, da se malo osvežite i dođete k sebi. Šta radi Tomi?

— Ostao je napolju kod koral — rekao je Džim. — Ima divnog ponja...

Žena se rastužila.

— To mu je otac poklonio kad je

Tomi napunio dve godine. Na žalost, nije stigao da ga nauči da jaše.

— Da, ali on je sasvim sigurno se deo na konju — dodao je Džim.

— Da, ja sam učinila što je bilo u mojoj moći — rekla je Beti s ponosom. — Trudila sam se da ga bar nečemu naučim. . .

— Zar vi nemate nijednog kauboja? — pitao je Džim.

— Do pre pola godine imala sam još dvojicu vernih i dobrih kauboj — rekla je sa neskrivenom gorčinom u glasu. — Zvali su se Čarli i Pete. Obojica su nastradali. Od tada uzaludno tražim nove kauboje. Ko će danas raditi za ženu?

Otrčala je prema prozoru i viknula:

— Tomi, nemoj daleko da ideš!

— Dobro, mamice!

Džim je čuteći zavijao cigaretu. Osećao je pogled ove jadne žene i pretpostavljao je da ona želi da sazna više o njemu i Širlaj. Pokazao je na Širlaj i rekao:

— To je gospodica Širlaj Hamilton. Upoznali smo se pre nekoliko dana pod veoma neobičnim okolnostima. Ali, želeo bih da vam sve ispričam po redu. . .

Pažljivo ga je slušala.

— A gde je sada taj nitkov? — pitala je Beti Fild, kad je Džim završio svoju priču.

Džim je slegao ramenima.

To ja ne bih znao da vam kažem. Kao što ste čuli, ostavili smo ga bez konja severno odavde. Ne znam, šta će on još preduzeti.

— Sigurno će vas pratiti.

— Ne verujem. Sigurno je već shvatio da nas bez konja nikad neće stići.

Prvi put se oglasila Širlaj Hamilton:

— Mislim da si suviše lakomislen, dragi. Ne poznaješ ti dovoljno Lija. Taj neće tako lako odustati od svojih namera i preduzetih koraka. Smem da se kladim da je on već na

putu za nama, i da će ubrzo naći nekog konja.

— Ali, od mene neće dobiti konja — rekla je Beti odlučno.

Džim je primetio kako se Beti uznemirila kad je čula reč »dragi«. I ljutio se što mu se Širlaj tako obratila.

— On će ga sam uzeti — rekla je Širlaj.

— Kako to mislite? — pitala je Beti Fild.

— Tako, Vilkins se ne zaustavlja ni pred ženama, ako se radi o nekoj njegovoj koristi.

Beti je neljubazno pogledala Širlaj.

— Naučila sam da nišanim, gospođice Hamilton. Pripremiću mu svojom puškom topao doček — rekla je Beti samouvereno.

— Beti, bolje to prepustite meni — uključio se Džim. — To je ipak muški posao.

— Vi hoćete da. . .

— Da, ja ću ovde čekati dok se on ne pojavi. Zovite Tomija unutra. Ne bih želeo da se njemu nešto desi.

Džim nije primetio kako su Širlajnine oči pobedonosno zasijale. Njene misli su još uvek bile okrenute samo dolarima koji su se nalazili kod šerifa.

Ali, Džim nije mogao to da zna. Bio je već spreman da ponovo poveruje u reči o njenoj ljubavi prema njemu.

Trgnuo ga je Betin vrisak.

— Tomi!

Ženin glas je odjednom narušio duboku tišinu.

— Mamice, pomози mi! — odgovarao je dečiji glas.

Džim je skočio i brzo izvukao revolver iz futrole. Jednim skokom se našao pored Beti kraj prozora. Širlaj se gurala između njih, da bi i ona videla šta se to dešava u dvorištu.

Ono što su videli, bilo je više nego strašno.

Nasred dvorišta stojao je Li Vilkins. Pored njega je u prašini bilo

njegovo sedlo. Sve je govorilo o izuzetnoj žilavosti ovog čoveka.

U desnoj ruci držao je revolver. Levom rukom je držao malog Tomija, koji je očajnički pokušavao da se oslobodi.

Džim se trgao. Pobledeo je.

— Vilkinse, pusti to dete!

Vilkins se ironično cerio.

— A zašto, Dalase? To je najbolje rešenje u ovoj situaciji, zar ne?

— Ti si kukavica! — viknuo mu je Džim

— Li se i dalje cerio.

— To kažeš jer si svestan da si bez moći.

Džim je podigao revolver.

— Pusti dete, inače pucam!

Nitkov je uperio svoj revolver na dečaka.

— Dalase, možeš da pucaš, ali onda će dečak biti sreden.

— Džime, radite ono, što vam kaže! — molila je Beti drhtavim glasom. — Moj sin, njemu ništa ne sme da se desi!

— Ne plašite se, Beti — rekao je Džim. — Neće detetu faliti ni dlaka s glave. Nema toliko pokvarenog čoveka na svetu, koji bi mogao bez razloga da ubije nevino dete.

Džim je to rekao, iako u to i sam nije verovao. Samo je hteo da bar malo umiri i poštedi Beti.

— Vidim da si razumniji, Džime — opet se oglasio Vilkins. — Izadite sada svi napolje.

Dve žene i Džim su izašli napolje i stali na verandu. Sad se Vilkins zadovoljno cerio.

— Tako, dobro je. A sada mi, Džimi osedlaj jednog konja. Mojim sedlom, naravno! I požuri!

— Džim je sišao s verande. Polako je prešao preko dvorišta i krenuo prema koralu.

Video je kako se Vilkins malo okrenuo, da bi mogao da prati svaki njegov pokret.

Džim je prišao najboljem konju i izveo ga iz koralu. Stao je kad je stigao na mesto gde je ležalo Vilkinsovo sedlo. Stavio je sedlo na konja i pričvrstio ga.

— A sada što pre nestani odayde! — rekao je kad je osedlao konja. — Ne želim više da te vidim.

Vilkins je klimnuo glavom.

— Nećeš ni imati prilike da me sretnoš. Naime, moram sada da te ubijem. Već dva puta si mi priredio velike nevolje, a ja sam veliko zlopamtilo. Osim toga, ako ti još jednom dam šansu, ne mogu da računam na tvoju velikodušnost.

— Pogledaj — rekao je Džim podrugljivo — čuveni i neustrašivi Li Vilkins plaši se nepoznatog čoveka iz Teksasa. Ovo će se brzo proćuti.

— Što se mene tiče, o meni može da priča šta ko hoće — rekao je Vilkins. — Od danas više ne postoji revolveraš Li Vilkins. Živeću negde pod drugim imenom. Valjda ne misliš da ću sa toliko novca ići u neki rizik? Ne, prijatelju, za takve stvari ja sam suviše lukav i oprezan.

— Ali, Vilkinse, svaki čovek pravi greške u životu, zar ne?

Džim je pogledao malog Tomija, koji je odjednom počeo da plače.

Pogledao je prema Beti. Ona je stajala gorda i uspravna.

Odjednom je na scenu stupila Širlaj Hamilton. Lice joj je bilo blede.

— Širlaj, stani! — viknuo je Vilkins. — Stani ili ću pucati!

Ali Širlaj je trčala sve dok nije bila pored Džimija.

— Ako ubiješ njega, onda moraš da ubiješ i mene! — rekla je strogo i ozbiljno.

Vilkins je bio zapanjen. Šta se dešavalo u ovoj ženi?!

— Dakle, u redu je — progundao je. — Onda idite oboje u pakao!

Držao je i dalje Tomija i podigao revolver.

Džim je vrisnuo i nagnu se napred.

Vilkinsov revolver je odjeknuo. Pred Džimovim očima su zaigrale zvezde. Metak ga je pogodio u glavu. Onesvestio se i nije više znao šta se oko njega dešava.

U istom trenutku, kad je metak pogodio Džima, jurnula je Širlaj napred, prema Vilkinsu.

Ovaj je pucao još jednom i pogodio Širlaj u grudi.

Ona je stala, kao da je bila skamenjena a onda se polako spustila na zemlju, držeći obe ruke na rani. Pogledala je Vilkinsa pravo u oči. Vilkins se uplašio tog pogleda.

— Li, budi prokleti! . . . — rekla je.

Vilkins se brzo bacio na konja i povukao dečaka na sedlo. Još uvek je držao u rukama revolver.

— Povešću dečaka sa sobom — rekao je Vilkins Beti, dečakovoj majci. — I to samo zato da ti ne bi došla na ideju da pucaš u mene. Kad budem dovoljno daleko od ovog ranča, pustiću dečaka da se sam vrati kući. Ti mu možeš poći u susret.

Beti je bila skamenjena.

Vilkins je polako krenuo. Beti ga je pratila pogledom i videla da se uputio prema severu.

Onda se Beti vratila u kuću, uzela je pušku. Sa dvorišta je nišaniła u bandita. U tom trenutku je čula nečiji glas.

— Beti, nemojte to da radite. To bi bilo suviše opasno za vašeg mališana.

*

Beti se uplašila i polako spustila pušku. Zaprepašćeno je pogledala Džima Dalasa, koji je prilično pribrano sedeo na zemlji i držao glavu obema rukama.

— Džime. . . — rekla je drhtavim glasom. — mislila sam da ste mrtvi. — Nije strašno, Beti. Metak me samo okrnio. Pustite Vilkinsa da odmakne malo dalje. Siguran sam da će pustiti Tomija.

— Otkud to znate?

— Pretpostavljam da se neće dugo mučiti sa Tomijem. Sa detetom ne bi mogao brzo da jaše.

— Nadaймо se da ste vi u pravu, Džime.

— Gde je Širlaj? Njoj se nešto desilo? Da li je nitkov nešto? . . .

Beti je klimnula glavom.

— Eno je tamo. Vilkins ju je ubio.

— Džime. . .

Bio je to Širlajin glas. Okrenula se nekako na stranu i pogledala ga. Oči su joj bile mutne.

— Širlaj!

Džim je skoro skočio na noge i krenuo prema njoj. Kleknuo je, nežno je pogladio po kosi, koja se kao svila presijavala na suncu.

Beti je klečala sa druge strane.

— Brzo — rekla je Beti Džimu. — Odnećemo je u kuću. Moramo da joj izvadimo metak. Ne smemo da gubimo vreme, svaka minuta je dragocena.

Širlaj je vrtela glavom.

— Ne — šaptala je. — To više nema nikakvog smisla. Osećam da je kraj. . .

Glava joj je klonula na stranu a oči su joj se zatvorile od iscrpenosti.

Beti i Džim su se pogledali bez reči.

— Beti, idite vi napred — rekao je Džim. — Mogu ja sam da je nosim.

Sagnuo se i od uzbuđenja nije osetio da ga je glava još uvek užasno bolela. Briga za Širlaj nije mu dala vremena da misli na sebe. Uzeo je Širlaj na ruke i krenuo sa njom prema kući. Beti je išla napred i otvorila mu vrata.

Položio je Širlaj na krevet.

— Imate li instrumente da izvadimo metak? — upitao je Džim.

Beti je klimnula glavom.

— Da, imam sondu i makazice. Nadam se da će to biti dovoljno — rekla je Beti. — Pričekajte ovde, do neću i tople vode.

Otrčala je iz sobe i Džim ju je čuo u kuhinji.

Širlaj je opet otvorila oči. Džim ju je uhvatio za ruku i nežno je pogledao.

— Širlaj, opet će sve biti dobro. Sad ću ti ja biti lekar.

— Samo, moraš da imaš u mene poverenje. . .

Glas ga je izdao. Pogledao ju je u oči i znao je da joj nema spasa.

Vrtela je glavom jedva primetno.

— Džime — šaptala je — moram nešto da ti kažem, najdraži. . .

Džim se nagnuo da bi je bolje čuo.

— Krenula sam pogrešnim putem — rekla je. — Jednog trenutka sam poverovala da te volim. Džime, ne zaboravi me. Sačuvaj moju sliku u svom srcu. . .

— Da, Širlaj — rekao je Džim. — Nikad te neću zaboraviti.

— Džime, dobar si čovek, Najbolji čovek koga sam ikad srela. Zaslužio si da imaš dobru ženu. Čini mi se da te Beti voli. Oženi se njome, Džime. . .

Opet je zatvorila oči.

Onda je još jednom podigla umorne kapke i pogledala ga.

— Poljubi me još jednom.

Džim ju je nežno poljubio. Preko njenih blelih obraza potekle su suze. Džim joj je podigao nepomičnu glavu.

Širlaj Hamilton je bila mrtva.

Džim ju je još dugo gledao. Uplašio se kad je Beti ušla u sobu. Umorno je podigao glavu.

— Beti, voda nam više nije potrebna — rekao je tiho.

— Ah, jadna devojka. . .

*

Pošto je Vilkins prešao oko pola milje, zaustavio je konja. Stao je na neki brežuljak i pogledao prema ranču.

— Do đavola, zar se sve okrenulo protiv mene,

Prepoznao je svaku sitnicu na dvorištu ranča. Posmatrao je kako je Džim na rukama unosio ranjenu Širlaj, i kako je zajedno sa njom i sa Beti otišao u kuću.

— Pustite me sada da idem kući — molio ga je dečak. — Obećali ste mojoj mami da ćete me pustiti.

— Samo mirno — odgovorio je Vilkins grubim glasom. — Onaj Džim kao da ima veze sa đavolom. Pomoći ćeš mi da ga uhvatim. Još si mi potreban.

Tomi je počeo da vrišti. Ali ubrzo je zaključio da sve to nema nikakvog smisla.

— Sve to nema smisla — rekao je Vilkins. — Ako me budeš slušao, biće ti mnogo bolje. Ali, ako ti budeš loš, ja ću biti još gori.

Tada je i dečak prestao da se otima, ali nije mogao da izdrži da ne kaže:

— Sve će ti to čika Džim vratiti!

— Šta, čika Džim je tvoj prijatelj?

Dečak je ćutao a Vilkins je krenuo konja i nastavio jahanje.

Mislio je na Džima. On je morao da nestane, inače on, Vilkins, neće imati nijednog trenutka mira.

A onda se Vilkins setio da je zaboravio nešto vrlo važno da učini.

Džim je još uvek imao kod sebe novac. Kad bi ga sredio, onda bi jednim udarcem uhvatio dve muve.

U glavi je kovao pakleni plan. . .

*

Beti je izašla iz sobe u kojoj je ležala pokojnica.

Džim je podigao glavu.

— Beti, kuda ćeš? — pitao ju je Džim.

— Moj sin — odgovorila je. — Hoću da krenem pred njega.

Džim je skočio.

Od silnog uzbuđenja zaboravio je Tomija.

— Nitkov! I ti si mu verovala,

— Da, Džime, verovala sam mu.

— A šta mi je drugo preostalo nego da mu verujem? Zar bi ti mogao da preduzmeš nešto protiv toga?

— Naravno da ne bih. Ali, hajdemo sada!

Izašli su u dvorište i Džim je brzo osedlao dva konja.

Krenuli su posle nekoliko minuta.

Jahali su za tragom Vilkinsovog konja. Kad su stigli na onaj brežuljak sa koga je Vilkins posmatrao dvorište, Džim je glasno opsovao.

— Do đavola! Zar i tako nešto može da se desi? Mora biti da nas je Vilkins posmatrao i da je shvatio da

sam ostao živ. Sigurno je sad izmislio već neko novo pakleno čudo.

Beti je pognula glavu i tužno rekla:

— Jadni moj Tomi. . .

Džim je sa žaljenjem pogledao Beti. Onda se odjednom ispravio i sevnuo očima.

— Beti, najbolje se ti sad vrati nazad. Obecavam ti da ću Tomija vratiti. Idi kući i tamo me čekaj.

— Ne! — viknula je Beti. — Tomi je jedino biće koje imam u životu. Hoću da ga vidim. Da ga nađem! Moram i tebi da pomognem da središ tog nitkova. Džime, pusti me da idem s tobom! Udvoje smo jači!

— Ne, Beti, vrati se kući! — rekao je Džim odlučno. — Sam ću sve uraditi. Ne moraš nepotrebno dovoditi sebe u opasnost. Slušaj me! Budi razumna i osloni se na mene!

Video je kako je Beti vodila borbu sa samom sobom. Najzad je klimnula glavom.

— U redu je, Džime. — Idi sam. I vrati mi moga sinčića.

— Ušto možeš da budeš sigurna — rekao je Džim Dalas, a u njegovom glasu se osećala nepokolebljiva odlučnost i sigurnost.

Džim je krenuo.

Usredsredio je svoju pažnju na trag koji ga je vodio prema severu. Znao je da ga Li Vilkins negde čeka u zasedi.

Pretvorio se u pravog vuka.

*

Beti Fild je stigla na svoj ranč sjahala s konja. Na njenom licu ocrta-vale su se velike brige. Plašila se za Tomija a, s druge strane, osećala je da mora da se osloni na ovog plemenitog čoveka iz Teksasa.

Oterala je konja u koral, zatvorila ga i neodlučno stala pored njega.

Beti je mogla da uđe u kuću. Ali nešto je oklevala. U kući je još uvek bila mrtva devojkica i Beti je, kao i mnogi ljudi, osećala neki strah i nelagodnost od mrtvaca.

Ipak je morala da uđe. Njeni ko-

raci su odzvanjali u praznim prostorijama.

Odjednom se našla u sobi u kojoj je Širlaj ležala. Neki neshvatljivi nagon doveo ju je kod pokojnice. Dugo i nemo je posmatrala ukočeno, ble- do lice Širlaj Hamilton.

Vreme joj je prolazilo u besmisle- nom i mučnom čekanju.

Odjednom je čula udare kopita i obradovala se.

Ne, to nisu mogli da budu Džim i Tomi. Više od dva konja su se pribli- žavali njenom ranču.

Beti je brzo istrčala iz sobe. Ušla je u kuhinju, odakle je mogla da vidi celo dvorište. Uzela je pušku koja je stajala u uglu.

Četiri kauboja dolazila su prema ranču. Jahači i konji su bili prosto pokriveni prašinom. Mora biti da su prešli dalek i naporan put.

Jedan od četvorice je viknuo:

— Halo, ima li koga ovde.

Beti je izašla na verandu.

— Ako tražite vode za sebe i za svoje konje, uzmite — rekla je.

Kauboji su ćutali.

— Ne mogu ništa više da učinim za vas — dodala je Beti.

Kauboj, koji joj se obratio, neza- dovoljno je vrteo glavom.

— Ali, gospodo, ja verujem da možete da nam učinite nešto više — rekao je.

— A šta bi to bilo?

Kauboj je pogledao prema kora- lu.

— Od kada imate onog konja, Polomina?

— A što se to vas tiče?

— I te kako nas se tiče. Poznaje- mo njegovog vlasnika i to vrlo do- bro.

— Šta time hoćete da kažete?

Kauboj se nagnuo napred i strogo je pogledao.

— Gospodo, kažite nam istinu. To nas veoma interesuje. Nismo mi ba- dava prevalili dug put.

— Ko ste vi? — pitala je Beti.

— Ja sam Džordž Hamilton. A

ovo su moja braća Maks, Vin i Henri. Da li vam je to dovoljno?

Beti se zbunila.

— Da li ste vi braća Širlaj Hamilton? — pitala je promuklim glasom.

— Da, gospodo. Možete li nam nešto reći o našoj sestri.

Beti je još uvek oklevala da ljudima kaže istinu.

— Širlaj Hamilton se nalazi kod mene — rekla je drhtavim glasom.

Beti je primetila kako se na licima Širlajine braće pojavio strah i zabezeknutost.

Džordž je brzo sjahao s konja i potrčao prema Beti.

— Gospodo, šta je sa Širlaj? Valjda joj se nije ništa strašno desilo?

Beti je klimnula glavom.

Morala je da se savlada.

— Jeste, gospodine Hamiltone. Vašoj sestri se nešto strašno desilo.

Sad su i ostala braća Hamilton sjahala s konja i krenula prema najstarijem bratu.

— Da li je povređena? — pitao je Maks.

— Ne pitajte mnogo! — javio se Vin iz pozadine. — Dakle, gospodo, vodite nas kod Širlaj! Ona će se obradovati kad vidi svoju braću.

— Hej, sestrice, stigli smo! — viknuo je Henri.

Beti je ozbiljno pogledala četvoricu braće.

— Ne može vas ona više čuti — rekla je.

Braća su se skamenila.

— Da li je? . . . — jedva je mogao da kaže Maks.

— Da, ona je mrtva.

— Jeste li je već sahranili?

Beti je vrtela glavom i okrenula se. Braća su pošla za njom.

A onda su se svi našli u maloj sobi u kojoj je Širlaj ležala.

Bila je grobna tišina.

— Kako se to desilo? — konačno je smogao snage Džordž da pita.

Beti nije mogla odmah da odgovori.

— Da li ju je ubio onaj čovek iz Teksasa, mislim da se zvao Džim Dalas? — pitao je dalje Džordž.

— Ne, nije to bio Džim Dalas. Neko drugi je ima na savesti.

— A ko je to?

— Li Vilkins, neki šerif koji se tako zove.

— Li Vilkins?! — pitao je Džordž.

— Da li je to zaista tačno?

— Da, gospodine Hamiltone. Pošto je pucao u oboje, pobeo je. Uzeo je moga sina kao taoca. Džim se nalazi u poteri za njim. Vilkins je otišao prema severu.

Džordž je pogledao svoju braću. Svi su bili podjednako ganuti i zapanjeni.

— Hajdemo, braćo! Pre nego što sahranimo sestru, moramo nitkova dovesti ovamo. On ne sme ovog puta da izbegne kaznu koja mu sledi. U to se zaklinjem.

Izašli su i odmah uzjahali umorne konje. Beti ih je pratila pogledom.

*

Džim je pogledao u kotlinu, na koju su vrhovi planina već bacali duge senke.

Primetio je dečaka i zaustavio konja.

Sa olakšanjem je uzdahnio kad je prepoznao Tomija. Osećao se kao da mu je težak kamen pao sa srca. Izgledalo je da je dečak bio sasvim u redu. Sedeo je i nije se micao.

Zašto to?

Zašto je Tomi Fild sedeo tamo tako nepomično?

Zašto nije potrčao u susret čoveku koga je sigurno i on primetio?

Džim je bio još daleko od Tomija i nije mogao da uoči sve pojedinosti. Tomi je za njega u ovom trenutku bio samo tamna tačka između sivog kamenja.

Okolo je bilo tiho.

Džim je krenuo niz brežuljak.

Morao je da jaše polako i oprežno. Bio je toliko napet da mu se činilo da će eksplodirati. Osećao je instiktom da ulazi u opasnu zamku, a ipak je morao da nastavi put. Nije bilo drugog rešenja.

Od Tomija ga je razdvajalo još samo oko dvesto koraka. Tek tada je Džim shvatio zašto se dečak nije mi-cao. Video je da je Tomi vezan.

U tom trenutku uočio je i opasnost. Kroz glavu mu je brzinom mune sevnula ideja.

Li Vilkins se nalazio negde u blizini, Tomi je bio mamac!

Džim je postupao i brzo i tačno. Udario je konja i ovaj je naglo skočio napred. U istom trenutku odjeknuo je pucanj između stena na istочној ivici kotline.

Džim se sagnuo u sedlu i terao konja dalje. Dečak! Morao je da ga spase.

Džim je brzo prešao ostatak puta. Sevali su pucnji Vilkins je nemilosrdno pucao iz puške.

Jedan metak je pogodio Džimovog konja. Konj je posrnuo, ali nije pao. Kao da je shvatio da je u ovom trenutku sve zavisilo od njega. Le-teo je kao strela.

Još desetak koraka do Tomija.

— Pažnja, Tomi! — viknuo je i podigao dečaka sa zemlje

Dečakovo lice je bilo napeto i unezvereno.

Konj je nesmanjenim tempom jurio dalje.

Pucnji su umukli. Vilkins se očito sklonio da napuni pušku.

Džim i Tomi su nesmetano došli do nekih velikih stena, a iza njih su našli dovoljno veliki zaklon.

Konj je stao. Okrenu je glavu prema Tomiju i zarzao, kao da je na taj način hteo da pozdravi Tomija.

Džim je ležao na zemlji i jaukao od bolova. Bilo mu je potrebno neko vreme dok mu se pluća nisu smirila i dok nije mogao normalno da diše.

Tek onda se pobrinuo za dečaka. Tomijevo lice je bilo crveno od uzbuđenja.

— Čika Džime, to si odlično izveo — rekao je Tomi.

Džim mu je prišao i pogladio ga po kosi. Odvezao je dečaka i tek tada mu je laknulo.

— E, sad si, Tomi, pravi muškarac — rekao je Džim. — Veličanstveno si se ponašao. Ponosim se tobom.

Dečak je sijao od sreće.

— I ja se ponosim tobom, Džime. Jesmo li sad nas dvojica pravi prijatelji ili možda nećeš sa mnom da se družiš?

— Zašto da ne, Tomi — rekao je Džim ozbiljno. — Tek sad smo zaista pravi prijatelji. Ja se nadam da ćemo još dugo vremena to biti.

— Džime, hoćeš li ostati kod nas na ranču?

Džim je vrteo glavom.

— Na žalost, Tomi, to je nemoguće. — Moram da idem kući. Tamo mi žive roditelji i oni me čekaju. Shvataš li me?

— Mogu li ja poći sa tobom? Gde je tvoja kuća?

— U Dalhartu — rekao je Džim i nasmejao se.

— Nisi mi rekao, da li mogu da idem s tobom?

— S tim se tvoja mama ne bi složila.

— To nema veze — rekao je Tomi, mahnuvši rukom. — Mama može da pođe sa nama, ako već ne može da živi bez mene. Smem li to da joj kažem?

Džim je mislio na Vilkinsa i ovo poslednje pitanje skoro nije ni čuo.

Pošto je Tomi ponovio isto pitanje, Džim je rasejano i nemarno rekao:

— Dobro, Tomi, samo je ti pitaj.

Džim je otišao do konja i skinuo pušku sa sedla.

— Džime, hoćeš li sad tražiti tog čoveka? — pitao ga je Tomi.

Džim je klimnuo glavom. — To je vrlo loš čovek, zar ne, Džime?

— Ti moraš ovde da čekaš, dok se ja vratim. Obećaj mi da nećeš mrdnuti odavde!

— Obećavam ti.

Džim je otišao, ne osvrćući se. Nestao je između stena. Oprezno se kretao sve do jednog mesta, odakle je mogao da vidi kotlinu.

Nigde nije mogao da vidi Vilkinsa.

— Izadi iz skloništa, Vilkinse! — vikao je Džim. — Izadi i bori se kao čovek!

Ništa se nije čulo.

— Izadi! — vikao je Džim još jednom. — Hoću s tobom da se borim. Ili, možda se plašiš? Možda možeš da se boriš samo sa ženama i sa decom?

Njegovo izazivanje i pretnje nisu ostali bez efekta.

Na drugoj strani, između stena, pojavio se Vilkins.

— Dakle, u redu je, Džime — rekao je pretećim glasom. — Dolazim.

*

Džim je video da je Vilkins ostavio svoju pušku, pa je i on naslonio svoju uz stenu i krenuo.

Bili su udaljeni jedan od drugog, otprilike, tristo koraka.

Približavali su se jedan drugom. Još dvesto koraka.

— Samo dođi, Džime! — cerio se Vilkins. — Ovog puta nećeš imati sreće.

Džim ništa nije odgovarao.

Još dvadeset koraka ih je razdvajalo.

— Bio se šerif, ubica — rekao mu je Džim. — Skini zvezdu pre nego što te ubijem.

Vilkins se podrugljivo i izazivački cerio.

— Tebi je svejedno kako ćeš umreti, Džime! Kad budeš mrtav, uzeću ti dolare a onda i Širlaj.

— Dolari su kod mene — odgovorio je Džim hladno. Ali ti ih nikad nećeš dobiti. Ni Širlaj više ne možeš da dobiješ, ubico!

Vilkins se stresao.

— Je li mrtva?

— Da, jeste. Ti je imaš na savesti.

— Nisam hteo to da uradim. Ona je kao podivljala nasrnula na mene. Zašto je to učinila? Konačno, ja sam vas oboje najpre opomenuo, zar ne?

— To sad više nije važno, ti si je ubio i to je dovoljno.

Vilkinsovi prsti nervozno su se kretali.

— Čemu toliko priče, Džime? Daj da stvar dovedem do kraja. Ne mogu da ti obećam da ću ti iskopati grob.

Džim je primetio da je Vilkins nervozan, i čudio se svojoj smirenosti.

— Kad ćemo pucati? — pitao je Džim.

— Dajem ti prednost.

— To nije potrebno, ja se ne plašim.

— Dakle, u redu je, Džime! Dobro pazi na moju ruku. Naime, ja ću biti brz i precizan.

Džim ništa nije rekao.

Samo je gledao Vilkinsu pravo u oči.

Vilkins je potegao oružje.

Istovremeno je pucao i Džim.

Pucnji su odjeknuli istovremeno.

Vilkins je viknuo i zateturao se. Iz ruke mu je ispao revolver.

Džim je stojao, bio je nepovređen. Vilkinsov metak ga je za dlaku promašio.

Polako je prišao Vilkinsu.

Vilkinsovo lice se izobličilo od bolova i od besa. Pokušao je levom rukom da dohvati revolver, koji je ležao pored njega.

Džim je nogom gurnuo revolver u stranu.

— Mani se toga, Vilkinse! — rekao je Džim grubim glasom.

— Zašto?

— Trvoja igra je završena!

— Ti si pravi đavo, Džime! Bio sam uvek jedan od najbržih, kako se moglo desiti da me preduhitriš?

Džim se sagnuo i pogledao Vilkinsonovu ranu. Metak je bio unutra. Trebalo ga je izvaditi.

— Idemo na ranč — rekao je Džim. — Vezaću te i staviti na tvog konja.

Odjeknuo je bat konjskih kopita.

Džim se okrenuo i video Tomija, koji je za kajase vodio Džimovog konja.

— Džime! — vikao je Tomi iz daleka. — Jesi li oterao onog čoveka.

— Samo dodi, ne boj se! — odgovorio mu je Džim. — Taj čovek ti ništa više ne može učiniti. Vrat ćemo ga na ranč.

*

Ćuteći su jahali kroz noć. Tomi je zaspao. Vilkins je imao strašno bolove. Izgubio je, svaki korak njegovog konja nosio ga je bliže vešalima.

Džim je pevušio neku pesmu. Odjednom se trgnuo, jer je čuo bat konjskih kopita. Brzo je uzeo pušku.

Odjednom su jahači stali, jer su primetili Džima.

Stao je i Džim i čekao ih.

Bila su četiri jahača, nešto su se međusobno dogovarali.

Onda su krenuli.

Kad su se dovoljno približili Džimu, opet su stali.

— Džim Dalas? — viknuo je jedan od njih.

— Da, to sam ja. A ko ste vi?

— Ovde su braća Hamilton? Jesi li stigao nitkova Vilkinsa?

— Da.

— Ne treba ništa da se plašiš, Džime — rekao je Džordž Hamilton.

— Ja se i ne plašim — mirno je odgovorio Džim.

— Ona žena na ranču sve nam je pričala. Mi nemamo ništa protiv ebe.

Javio se Li Vilkins!

— Zar ste poverovali u laž koju vam je ispričala ta žena i ovaj nitkov ovde? Ubijte ga momci, daću vakom od vas po hiljadu dolara.

Džordž Hamilton se s gorčinom nasmejao.

— Ti znaš da Hamiltonovima dori nikad nisu bili važni, jer ne imamo da ih sačuvamo — rekao je rezrivo. — Ne, Li, mi tačno znamo ta se desilo. A za ono što si uradio nećeš obešen. Te ti obećavam a u to sam se zakleo i svojoj mrtvoj sestri.

Džim je rekao:

— Ja sam za to, da što pre dođemo na ranč. Vilkins je ranjen. Treba

izvaditi metak. Inače, umreće pre nego što sudija kaže svoju reč.

— Sudija sam mu ja — rekao je Džordž a ja ću ga i obesiti!

— Ne može tako da se radi! — odgovorio je Džim oštro. — Ovaj čovek mora da bude izveden pred sudiju.

— A ko može da spreči da ga mi obesimo?

— Ja! — rekao je Džim mirno.

*

Sledećeg jutra braća Hamilton su pravila sanduk za svoju sestru.

Džim Dalas je prišao i posmatrao braću. Pozdravio ih je, ali oni su mu jedva odgovorili na pozdrav.

— Šta radi Vilkins? — pitao je Džordž Hamilton.

— Drhti od straha, plaši se vešala i proklinje mene, što ga nisam ubio.

Te noći Džim je zajedno sa Beti Fild izvadio Vilkinsu metak iz rane.

— Uskoro neće morati da se plaši — rekao je Džordž, pokazujući drveće koje je bilo na kraju dvorišta. — Vidiš li onu svežu raku, tamo će počivati Širlaj. A Vilkins treba da visi iznad rake. U to sam se zakleo.

— Ne verujem da bi se tvoja sestra s time složila.

— To nema sada nikakve veze.

— Ljudi, šta vam je? Urazumite se! Ako obesite Vilkinsa, onda i vi postajete zločinci.

— On ništa drugo nije zaslužio.

— Zakon ostaje zakon!

— Prestani već jednom. Nitkov je dokazao koliko je poštovao zakon.

— Ali, nisu svi ljudi takvi.

U razgovor se uključio Maks.

— Džim je u pravu — rekao je. — Vilkins je bio samo loš izuzetak. Možda bismo baš zbog toga morali da učinimo sve da on bude izveden pred redovan sud.

— Sad i ti počinješ! — viknuo je Džordž.

— Kažem samo ono što mislim.

— A šta vi mislite? — pitao je Džordž Vina i Henrija.

— Ako mene питаš, Džordže, onda sam mišljenja da bi Vilkinsa trebalo izvesti pred sud — rekao je Vin.

— Brate, mi uživamo dobar glas kao rančeri — počeo je Henri. — Ja mislim da ne činimo sebi dobro ako Vilkinsa obesimo.

— Dakle, u redu je. Većina je odlučila. A možda je tako čak i bolje — rekao je Džordž.

— Slažeš li se ti s time da ga povedemo sa nama u Last Hope? — pitao je Džordž Džima. — Ja mislim da on treba da se pojavi pred našim sudom.

— Ali, daješ li mi reč da mu se uz put ništa neće desiti? — pitao je Džim.

— Da, u to budi siguran.

— Onda se slažem.

Bacio je pogled na kovčeg, koji su braća napravila od starih dasaka.

— Jeste li gotovi?

Džordž je klimnuo glavom.

— Hajdete, braćo! — rekao je tiho.

— Donesimo sestru...

Posle pola sata sahrana je bila završena.

Tomi je uzeo Džimovu ruku i poveo ga od Širlajinog groba.

— Džime, hoćeš li sada ići svojoj kući? — pitao ga je Tomi.

— Da, Tomi, moram još danas da krenem.

— Hoćeš li povesti mene.

— Tomi, ne znam šta će reći tvoja mama.

— Mama će se sigurno složiti. Pričekaj da je pitam.

Otrčao je kod Beti, uzeo je za ruku i poveo kod Džima. Džim je osetio kako mu je krv jurnula u glavu i da je pocrveneo.

Beti se neusiljeno osmehnula.

— Dobro, Tomi, što si me doveo? O čemu se radi? — pitala je.

— Gospodo, to ću vam ja objasniti.

Džim je stao, nije mogao dalje da govori.

— Obećao mi je da će me voditi na njegov ranč — rekao je Tomi.

Džimu je bilo vrlo neprijatno. Najradije bi nekud nestao. Ali, na žalost, to je u ovoj situaciji bilo nemoгуće. Pogled mu se sreo sa Betinim. Shvatio je da je Beti lepa žena i da je ovom dečaku potreban otac...

— Da... — rekao je. — Ako sam to obećao, onda moram da održim reč. Tomi, samo ne znamo šta tvoja mama misli. Možda ona ne želi da putuje sa nama.

— Mama, ti sigurno želiš da pođeš sa mnom i sa Džimom, zar ne? — pitao ju je Tomi.

— Ali, Tomi...

— Onda ne treba da plačeš što je tata poginuo. Ja bih želeo da Džim bude moj tata.

— Ali, Tomi...

Beti se sad potpuno zbunila. Džim se prvi snašao i pitao ju je:

— Beti, hoćeš li da pođeš s nama?

Čutala je. U njenim krupnim plavim očima pojavio se čudan sjaj.

— Da, Džime... — rekla je tiho. — Možemo da krenemo.

*

Hamiltonovi su odmah popodne osedlali svoje konje i još jednog, petog, za zarobljenog šerifa.

Vilkins je vikao, kukao i psovao kad su ga zgrabile jake ruke braće Hamilton, popele ga na konja i dobro ga vezala za sedlo. Zbog straha od vešala skoro je izgubio razum.

Hamiltonovi su se sa Vilkinsom izgubili prema severu, a Džim, Beti i Tomi prema jugu.

K R A J

GOSPOĐICA BROST

Šerif Horvic je već ionako imao previše briga oko pljačke kočije od prošle subote, i uopšte mu nije trebala još neka nevolja. Stoga se i nije oduševio kad je u vratima svoje kancelarije ugledao visokog, mršavog čoveka u prašnjavom odelu od jelenske kože, i sa nisko obešenom futrolom u kojoj je stajao revolver sa prilično izrezbarenom drškom.

— Kako je?! — stranac je dodirnuo obod prijavog šešira i pokazao dva reda zdravih i snažnih zuba. Njegove oči su bile sitne, brzog pogleda i sasvim neodređene boje. Takvi ljudi se nisu svidali Marvinu Horvicu.

— Zdravo, stranče odvratio je šerif. — Koja je tebe nevolja naterala kod mene?

— Radoznalost — stranac se ponovo osmehnuo. — Uzgred, ja sam Haker!

— Ja sam Marvin Horvic, ovdašnji šerif! — Horvic se malo isprsiio. Još uvek je samo sedeo za svojim stolom, a ispod njega je rukom dodirivao kundak dvocevke, koja je tu uvek stajala, puna i napeta.

— Fino — reče Haker. — E, pa, ja dolazim iz Van Horna i silno mi je stalo da saznam da li se ovde, u Kentu, pojavio tip koji se predstavlja kao Teri Danijel, ili Brus Daniels, ili Niki Danijels? Oniži monak, plave kose, lepog lica i otmenog držanja... Specijalnost mu je zavođenje naivnih udavača.

— Prijatelj ili neprijatelj!? — upita šerif, još uvek držeći ruku na pušci.

— Ni jedno ni drugo — odgovori iz osmeh Haker. — Samo posao.

Mada mu nije bilo poznato ime Haker i mada nikada nije čuo za tog Danijelsa, šerif je iz iskustva već mogao znati kojoj vrsti ljudi ta dvojica pripadaju. Haker je bez sumnje bio neka vrsta lovca na ucene, a taj Danijels zasigurno nije bio neko nevinašce...

— Posao, kažeš... A, kakav? Ako mogu da znam? — reče šerif.

— Što da ne — mirno će Haker. — Vidiš, taj Danijels, Niki, Teri ili Brus, zamerio se silno Ričardu Vilsonu i njegovoj kćerci, Džuli. Čini se da je obećao maloj ženidbu, ili tako nešto, a onda je pozajmio od starog Vilsona gomilu dolara i, na-prosto, nestao. Trag mu vodi prema Kentu...

— Čekaj da malo pogađam ja... — prekinuo ga je šerif Horvic. — Tebi je Vilson ponudio, recimo, pet stotki da tu protuvu dovedeš ili doneseš nazad, zar ne?!

— Tako nekako, samo za veću lovu — iskezio se Haker. — I, mogu li znati da li se neko sličan Danijelsu pojavio u ovom gradu?!?

Šerif Horvic vrlo polako ustade sa svoje stolice za ljuljanje. Iako je bio niži rastom od Hakera, unese se stranču u lice na nedvosmislen način i reče:

— Čuj me, daso! Ličiš mi na isprobanog lovca na ucene i nemoj me razuveravati, jer ja znam da je tako! Ako si došao u Kent da praviš gužvu, spremaj se da to dobro platiš! Mi, ovde, ne volimo kavgačije! Zato vodi računa šta radiš!

— Svakako, šerife — izgovorio je Haker savršeno spokojno, kao da uopšte ne zapaža da šerif pokušava

da prikaže sebe kao ratobornog, starog policajca.

— Onda, neka bude tako — zaključio šerif, pa se vratio u svoju stolicu i mnogo pomirljivije reče: — Ako baš moraš da znaš, niko sličan tom tipu o kome pričaš nije dolazio u Kent. U stvari, posle pljačke kočije, od prošle subote, u grad je došla samo jedna čudna mlada dama i niko drugi. Mora da je tvoj, hm, poslovni partner odjahao u nekom drugom pravcu.

— Čudno! — reče zamišljeno Haker. — Zakleo bih se da je trag bio dobar. A Danijels nije nikuda odjahao! Napustio je Van Horn u malim kočijama sa jednim konjem.

Šerif Horvic je bio zadovoljan i sobom i ponašanjem tog stranca, i čim je ustanovio da se taj Haker složio s tim da ne pravi gužvu, izgubio je svaki interes za razgovor sa njim. Glava mu je bila prepuna misli o pljački kočije i braći Šervud, jer su po svoj prilici tu pljačku izvršili baš oni.

— Žao mi je što nemaš šta da tražiš u mom gradu više — reče šerif Horvic i pogleda stranca, očekujući da ovaj izjavi kako odmah napušta grad.

— Nekako nisam siguran da je Danijels promašio Kent... — reče Haker, osmehnuvši se. — Švrljaću gradom nekoliko dana. Možda će se on ipak pojaviti?

— Kako hoćeš, stranče, ali te upozoravam da držiš ruke što dalje od tog svog revolvera, inače... — šerif nije završio pretnju misleći da je i tako izgovorena dovoljno rečita.

Stranac je samo klimnuo glavom, ponovo dodirnuo obod šešira i, uz osmeh, izašao iz kancelarije, ostavljajući šerifa da lupa glavu nad pljačkom kočija...

*

Na obroncima Dejvis planine, jugoistočno do Kenta, u dobro skrivenom logoru, Harold i Fil Šervud su

cedili jednu jedinu bocu tekile i po ko zna koji put brojali plen od pljačke kočije.

Vatrica je tiho dogorevala, iz lončeta se pušila topla kafa, a pored vatre, na šatorskom krilu se šepurila gomila dolara, srebrnih i papirnih, dva džepna časovnika i oružje nađeno kod putnika i posade kočije. Stariji brat Šervud, Harold, pogleda u tu gomilu.

— Do đavola! Imamo gomilu love a nemamo gde da je potrošimo! Već deset dana čučimo ovde, u brdima kao proklete kukavice! Zašto, zabo ga, jednostavno ne odjašemo u Meksiko i bacimo se na dobru tekilu, žene i jela?

— Zato što nas svuda čekaju, Harold — odgovori mirno mlađi brat, Fil. — Zar želiš da ostatak života provedeš u zatvoru, brate?!

— To nikako! — sa grozom izreče Harold Šervud.

— Onda me poslušaj — raširi ruke Fil. — Ostaćemo ovde još sutra, a prekosutra idemo ravno u Kent! Tamo je ona mala, slatka banka sa mnogo dolara u svojim sefovima. Tek kad uzmemo i tu lovu ići ćemo, ali u Meksiko... Šta kažeš?

— Kažem da je ova tekila koju ovako štedljivo pijuckamo najgora na svetu. Očigledno ti je poremetila mozak! — izbulji se Harold. — Prvo mi pričaš kako se treba držati podalje od policije, a onda mi kažeš kako ćemo otići na rupe onom medvedu Horvicu u Kent! Sunce ti je udarilo u glavu!

— E, nije! — ljutnu se Fil. — Već razmišljam, eto!

— Kako?!? Kako razmišljaš?

— Evo ovako: sutra ćemo odjahati do Sare i reći joj da bežimo u Meksiko — govorio je Fil Šervud. — A ti znaš, ono što se šapne Sari Kahil-Margolis vrlo brzo dozna ceo Teksas! A mi ćemo, u stvari, sačekati ovde da Horvic poveruje da smo mi odjahali prema Meksiku, pa kad on krene za nama, mi ćemo ujalati u prazan i nebranjen Kent i olakšati

tu banku. Jednostavno, zar ne? Ko zna gde će biti Horvic kad mi bude-
mo na sigurnom, u Oklahomi!

— Harold Šervud je morao neko-
liko minuta da se mršti, trepće, ša-
puće sam sa sobom, ponavljajući
bratovljeve reči, da bi tek potom ob-
javio da je shvatio o čemu se radi:

— Sjajna stvar, File! Oni nas, zna-
či, neće očekivati u gradu! A mi će-
mo orobiti banku, je li tako?

— Upravo tako, brate, upravo ta-
ko — potvrdi Fil Šervud.

U čast dobro zamišljenog plana
braća su ispila bocu tekile do kraja.
Tekila je odista bila vrlo loša, jer su
od nje vrlo brzo zaspali...

Probudila ih je noćna svežina. No,
kad je Harold hteo da ponovo nalo-
ži vatru, ne bi li se ogrejali, Fil izjavi
kako to neće biti potrebno, jer će se
već dobro ogrejati kod Sare. Harold
nije baš istog trenutka shvatio o če-
mu se radi, ali mu je sve bilo jasnije
kad je Fil počeo da sedla svog konja.

Jahali su kroz noć polako i oprez-
no, stigavši pre zore do velike, drve-
ne kuće, na dva sprata, koja se nala-
zila tačno na raskršću puteva što su
vodili prema Kentu, na zapad, Toja-
hu, na severoistok, i Balmorhiju i
Tojahvalu na jugoistok. Bila je to
kuća nadaleko čuvene gospođe Sa-
re Kahil-Margolis, žene koja je
smatrana za sveticu među neože-
njenim mušakrcima i ljubiteljima
žena uopšte, na čitavom jugozapa-
du Teksasa. To je, takođe, bilo mes-
to gde su se mogle iz prve, ili, u naj-
gorem slučaju, iz druge ruke, čuti
sve najvažnije vesti.

Pred zoru su čak i ukućani doma
za nezbrinute devojke, kako je Sara
volela da zove svoju kuću, spavali,
pa su Fil i Harold morali da se uvla-
će kroz prozor, pazeći da ne prave
buku. U tome su imali prilično is-
kustva, pa su se vrlo brzo našli u sa-
lonu gospođe Sare. Salon je bio pra-
zan, ako izuzmemo sto na kome su
stajale boce sa pićem, a to je bilo
upravo ono što se svidelo braći Šer-
vud...

I, upravo kad je Fil Šervud hteo
da nagovori svog brata da se klade,
nudeći polovinu plena od poslednje
pljačke na tvrdnju da će baš gospo-
đa Sara prva sići da vidi ko to pije u
salonu, u salon je ušla — Sara Ka-
hil-Margolis.

— E, pa, neka sam prokleta ako to
nisu braća Šervud! — rekla je Sara
oduševljeno, sećajući se koliko su
dolara ona i njene devojke zaradile
od njih dvojice. — Koji vas dobri ve-
tar donosi pod moj krov?

Fil namignu svom bratu, pazeći
da Sara to ne vidi, a zatim obgrli Sa-
rina koščata ramena i zagleda se u
njeno smežurano, ali našminkano,
lice.

— Hteli smo da se oprostimo, u
stvari. Znaš, brišemo u Meksiko!
Ovde je postalo prevruće za nas!
Shvataš?

— Kako da ne — gospođa Sara se
prijateljski prisloni na Fila Šervuda.

— Razumeš valjda da o tome ne
treba naširoko pričati, a? — osmeh-
nu se Fil Šervud Sari, znajući da je
tim rečima otvorio put vesti o njiho-
vom odlasku u Meksiko ka svim uši-
ma koje su bile spremne da to čuju.

— Naravno! — oduševljeno odgo-
vori Sara. — A sad, hoćete li, mož-
da, malo da se provedete?! Imam
dve sasvim nove gospođice za vas
dvojicu...

Taj predlog se neobično svideo
braći, i oni požuriše da upoznaju te
dve sasvim nove gospođice, koje i
nisu bile tako nove, ali to braći Šer-
vud i nije mnogo smetalo.

*

O
d ranog jutra je Haker obilazio
grad, šetkajući se kao da je na leto-
vanju, od štale do bakalnice, od
crkve do krčme, od hotela do kovač-
nice. Svima se ljubazno osmehivao,
sve je ljubazno pozdravljao, svima
je ljubazno postavljao i jedno pita-
nje:

— Da vam nije za oko zapao, ovih
dana, jedan lep momak, koji se po-

naša kao bogatun sa istoka? Voli mlade devojke, naročito one koje su iz bogatih porodica.

— Slušaj, sinko — rekao mu je Rodžer, starac koji se brinuo o štali — ja sam ovde već više od trideset godina i mogu ti reći da je ovaj grad bio rupa kad sam se doselio u njega, ali je uvek, baš uvek, ovde bilo lepuškastih momaka koji su se veoma interesovali za mlade devojke iz boljih kuća. Zar nije to cilj svakog lepuškastog dase, a?!? Doduše, u poslednje vreme nije bilo baš mnogo duvegija ovuda. Pre dve godine smo poženili nekoliko...

U bakalnici se našao ćutljivi gospodin Gould, koji je smračeno odmerio Hakera i rekao:

— Ako misliš da ti ličiš na lepuškastog momka, varaš se!

Kovač mu je, kroz oblak varnica, udarajući snažno po nakovnju, rekao:

— Kako si rekao da se taj zove? Danijels? E, pa, da ti kažem... Ja sam poznavao jednog Danijelsa, ali je taj poginuo kod Getisburga, i to posle jednog velikog juriša, gde smo ispali heroji! Čoveče, pravi heroji! I posle tog juriša taj Danijels, mislim da se zvao Bak ili Henri ili tako nešto, se oklizne i padne preko pušaka, a na puškama su bili bajonetni... Shvataš? Bilo je grozno! E, posle toga nisam sreo čoveka po imenu Danijels.

Haker nije bio zadovoljan onim što je čuo. Očekivao je da će, idući tragom koji se činio krajnje siguran, brzo pronaći Danijelsa i još brže ga odvesti, ili odneti, gospodinu Vilsonu u Van Horn, pa ga je iznenadilo to što ga u Kentu uopšte nema. Bilo je malo verovatno da se taj Danijels zadržao uz put i da će tek pristići u grad. U to Haker nije mogao poverovati. Ipak, rešio je da se još malo raspita, pa je ušao u krčmu.

Sve oči se okrenuše da vide stranca. Mnogi su brže bolje požurili da skinu poglede sa pridošlice, jer im je po načinu hoda i načinu na koji je

stranac nosio revolver bilo jasno da se sa tim čovekom nije šaliti. Drugi, oni gluplji, gledali su kako se stranac približava šanku, kako se oslanja samo levom rukom na šank, kako desnom podiže obod šešira, a zatim je spušta u visinu drške od revolvera.

— Krčmaru, jedno pivo! — reče Haker.

Krčmar, debeo čovek, čije su oči odavno potonule u salo, stavi pred njega punu kriglu bez reči.

— Navikao sam da su krčmari razgovorljiviji i radoznaliji — osmehnu se Haker. — Dolazim iz Van-Horna...

— Dobro došli... — prostenja kratko krčmar.

— Ime mi je Haker, i tražim čoveka po imenu Danijels — produži smireno stranac.

— U gradu nema nikoga sa tim imenom — stenjao je krčmar.

— To je nizak, lep momak, istočnjačkih manira... — pokušavao je da ga zainteresuje Haker, ali je krčmar samo odlučno odmahnuo glavom i krenuo ka drugom kraju šanka, da usluži prispele mušterije.

Videvši da sa krčmarom neće biti velikog razgovora Haker se baci na pivo i razgledanje krčme, u kojoj nije bilo baš mnogo sveta, ali je i to malo sveta krišom gledalo u stranca. Onda je ugledao, u uglu, za stolom, gospodicu.

Mlada dama, obučena u crnu, ali raskošnu odeću, mirno je sedela i pila čaj. Pola lica joj je prekrivao mrežasti veo. Sa neobičnom ljupkošću je spuštala ruku, dohvatala šoljicu sa čajem i prinosila je ustima. Bila je to pavisoka devojka, očito iz bolje kuće.

— Da niste, možda, ljubitelj prirode?! — iznenada začu Haker jedan promukao glas kod svog desnog uha.

Bio je to Grant, šerifov zamenik, prilično neotesan momak, ali neustrašiv, snažan i hitar, pa ga je Horvic uzeo za pomoćnika da rešava

manje zadatke u očuvanju mira u Kentu.

— Molim? — upita uljudno Haker.

— Vidim, kažem, da gledaš onu curu tamo — Grant mahnu bradom prema uglu. — Voliš ženske, a?! E, pa, ako baš hoćeš da znaš, to ti je gospodica Linda Brost, učiteljica, a ovde je na proputovanju. Točak njenih kočija je na opravci kod kovača. Iz bogate je kuće.

— To me podseti — osmehnu se spremno Haker — da priupitam za jednog momka po imenu Danijels.

U tom času u krčmu uđe šerif Horvic, sa dvocevkom u ruci, što nije baš uobičajeno, i prekinu svaki razgovor, pa čak i kibicovanje mlade dame u uglu. Svi se okrenuše da bolje vide i čuju, naročito kad šerif povika:

— Čujte me, ljudi! Imam da vam saopštim nešto!

Grant spremno stade pored šerifa, namestivši malo bolje futrolu sa revolverom i za svaki slučaj ukloni prednji deo prsluka, da bi se videla zvezda...

— Znaite šta, ljudi — započe šerif Horvic. — Doznao sam da su braća Šervud opljačkali kočiju prošle subote! Doznao sam i da su oni na putu za Meksiko. Misle da izbegnu ruku pravde! Ali, mi ne smemo da dozvolimo da nam kidnu! Pozivam svakoga ko hoće da mi se pridruži u poteri! Dobro bi mi došao svaki revolver. I sami znate da su Šervudi najdrskiji među dripcima u ovom delu Teksasa.

Haker se iskezi, kad je na njega pao pogled šerifa Horvica, i pomisli — nije baš logično da pljačkaši čekaju toliko dugo, pa tek onda krenu da beže u Meksiko! Tu nešto smrdi... Ali, ne reče ništa... Mirno je posmatrao kako se sedam ili osam muškaraca spremno prijavljuju da učestvuju u poteri.

Hakeru tako nešto nije padalo na pamet...

*

Potera se okupljala ispred bakalnice. Ljudi su punili bisage suvim mesom, dvopekom, kafom, konzervama pasulja, pripremajući se da dva ili tri dana jašu za braćom Šervud. U glavnim ulogama su, svakako, bili šerif Horvic i njegov zamenik Grant.

Sve to je Haker promatrao stojeći sa strane. U jednom uglu usana mu se dimila cigara, a u drugom je titrao prezriv osmeh.

Nije čekao da potera krene, već je okrenuo leđa ljudima ispred bakalnice i zakoračio prema kovačnici.

Kovač ga je dočekao vedrim osmehom. On je voleo da priča, a ljudi koji vole da pričaju imaju potrebu da ih neko sluša. Kovaču se taj visoki stranac činio dobrim slušaocem.

— Kako ide posao? — upitao je Haker.

— Posao kao posao — osmehnulo se kovač. — Bilo bi bolje da je veći grad. Čoveče, ja sam učio zanat u Sent-Luisu, a to je veliki grad. Ja ne znam za veći! E, u Sent-Luisu je bilo toliko posla da smo jedva stizali da ga obavimo.

— Ali se i ovde nađe ozbiljnog posla, zar ne? — nastavljao je Haker. Potom pokaza na kočiju sa skinutim točkom, koja je stajala pored kovačnice, pa reče: — Recimo, ova kočija...

Ako se to uopšte moglo primetiti ispod garavog lica, kovač je — porumeneo. Istovremeno mu se usta raširiše u oduševljen osmeh.

— To su kolica gospodice Linde, znaš — reče kovač izmenjenim glasom. — Ona je na putu za Fort Stokton, gde će se sastati sa svojim bratom, koji je tamo oficir... Pukla joj je osovina. Čoveče, priznaću ti: ta dama me je opčinila od trenutka kada je ušla u moju radnju! Tako je mila, tako nežna, tako glatke ko-

že... Kad sam joj dodirnuo ruku mislio sam da će se njena ručica istopiti u mojoj! I, da znaš, veoma je dobro vaspitana. Čim sam predložio da opravim kola bez ikakvog plaćanja, odmah je pristala. Nije ni pomislila da bih mogao da tražim nešto od nje za uzvrat. To nikako! A, ne, gospodine! Ona to nije pomislila...

— Fina kolica! — izjavi Haker, prilazeći kočijama. Prešao je dlanom preko kožnih presvlaka na sedištim. — Gospodica Linda mora da je iz bogate kuće kada ima ovakvu kočiju!

— Da znaš i da jeste — kovač se sve više oduševljavao. — Priznaću ti, čoveče, nešto! Da nisam ovaj koji jesam, sutra bih otišao tamo u hotel i rekao gospodici Lindi: Mlada damo, mom divljenju nema kraja, a ne bi bilo ni mojoj ljubavi, samo kad bi ti pristala da se udaš za mene! Ali, ja znam da sam samo običan kovač, a ona učiteljica...

— Zar ima neke važnosti što si ti kovač, a ona učiteljica? — upita Haker, zagledajući nekakve ogrebotine na stranicama kočije. Izgledalo je kao da je neko izgrebao grb, ili neki natpis, ili nešto slično. Iste takve ogrebotine bile su i na drugoj strani kočija.

— Još kako! — bio je kategoričan kovač. — Ja sam glup! Nikada nisam išao u školu i jedva da znam da se potpišem, a ona je pročitala sve te knjige i sve to, i zasigurno zna da piše, čak i pisma... A nije da nisam imao prilike u životu da naučim da pišem i čitam! Jesam, čoveče. Ali, meni to nekako nije bilo važno. U stvari, izgleda da nisam znao da ću jednom u životu naleteti na tako nešto kao što je gospodica Linda.

Haker izvuče iz džepa dve cigare, pa jednu ponudi kovaču, koji je prihvati sa zahvalnošću.

— A šta kaže gospodica Linda, otкуда dolazi? — bio je radoznao Haker.

— Vidiš, njeni su sa istoka, a ona je, sa svojim ocem, koji je bio trgo-

vac, pa je umro... — kao bez daha je pričao kovač. — A onda je njen otac umro od neke zaraze i ona je krenula kod brata u Fort Stokton.

Haker se pravio da sluša, a kovaču se činilo da je konačno pronašao čoveka koji rado sluša njegove beskrajne priče. U stvari, Haker se samo prazno osmehivao kovaču, razmišljajući o mnogim drugim stvarima, dok je, pušeći, sedeo u kovačnici, a kovač raspredao nadugo i naširoko, o sebi, o gospodici Lindi, o bratu gospodice Linde, o tome kako je on relativno bogat čovek, o braku, domu, deci koju želi i o stotinu drugih svojih želja i namera...

Za to vreme je potera za braćom Šervud već odavno bila napustila grad, na koji se hvatalo lepljivo, sivkasto veče.

*

Gospodica Linda Brost je za svega nekoliko dana boravka u Kentu stekla veliki broj prijatelja, naročito među mladićima željnim romanse, ali i, ako je moguće, braka. Mnogi od njih su spavali uglavnom u hladnim i pustim posteljama, ako su ih uopšte imali, i hranili se na najgori mogući način, lovinom ili pretvrdim dvopekom i sušenom govedinom, pa im je toga već odavno bilo dosta. Budući da u Kentu i okolini nije bilo previše udavača, pojava učiteljica Linde Brost, uz to još i dovoljno bogate, bar sudeći prema kočiji, njenoj odeći i računu, koji je otvorila u lokalnoj banci, značila je mnogo za veliki broj budućih mladoženja.

Prvo su se izokola raspihtivali i sramežljivo posmatrali gospodicu sa crnim velom preko lica, a onda su, uz poštovanje koje pripada jednoj dami, počeli da se udvaraju, kako je ko znao. Gospodica Brost se pokazala kao vrlo vaspitana mlada dama — nije sasvim odbila nikoga!

To veče je provela u društvu dva mlada kauboja, dozvolivši im da joj poljube nadlanicu, na rastanku, a

onda je, njišući se u pasu, krenula u malu, večernju šetnju, pre nego što se uputila u svoju sobu, u hotelu. Pravila se da ne primećuje kako se mlada gospoda utrkuju da izrone iz tame sporednih uličica, samo da bi smerno skinuli šešire i, stidljivo se osmehujući, izgovarali pozdrav. Svi- ma je delila zanosne osmehe, izgo- varajući mekanim, ponešto dubo- kim, ali u toliko uzbudljivijim, gla- som:

— Laku noć, mladi gospodine!

Kada je stigla do hotela, malo je zastala na ulazu, primećujući da se, na pristojnoj udaljenosti, nalazi bar desetak udvarača. No, bilo je već kasno za takve igre, pa se Linda Brost pope uz stepenice u svoju so- bu.

Otvorila je vrata i uzdahnula. Či- nilo se kao da joj je pomalo dosta svih tih mladića koji je saleću.

Iz male torbe, koja je stajala, up- ravo za tu priliku, pored vrata, iz- vukla je kutiju šibica i kresnula jed- nu, nameravajući da upali petrolej- ku, što je stajala na stolu.

Svetlost palidrvca obasja jedno osmehnuto muško lice pored prozo- ra!

— Ah! — ote se prestrašenoj mla- doj dami, a šibica joj ispade iz ruku i ugasi se.

Istog časa kresnu druga šibica i Haker prinese plamčak fitilju u lampi. Svetlost lampe obasja sobu žućkastim zracima.

— Ne bojte se, gospodice Linda! — reče smirujućim glasom Haker. — Nisam nameravao da vas upla- šim.

Devojka je gledala Hakera zapa- njeno, kroz veo, i nekoliko trenuta- ka nije uspela ništa da kaže, a onda prasnu:

— Kako se usuđujete, gospodine! Ovo je soba jedne dame! Ako smes- ta ne napustite moju sobu, zvaću pomoć, a onda se nećete dobro pro- vesti!

— Toga sam savršeno svestan — Haker uputi mladoj dami jedan od

svojih najšarmantnijih osmeha. — Primetio sam da vas je do htela do- pratilo bar deset momaka, koji bi vam spremno priskočili u pomoć. Ali, dozvolite samo da objasnim za- što sam ovde. . .

— Ne! — uzviknu Linda Brost. — Odmah izađite!

— Svakako, gospodice! Nisam na- meravao da vas vređam — reče smireno Haker. — Hteo sam samo da vam vratim ovo. Bilo vam je ispa- lo, dok ste obedovali u krčmi. . .

I visoki čovek ispruži ruku na či- jem dlanu je bila bela, svileni ma- ramica, sa uočljivim inicijalima D.V. — izvezenim pozlaćenim koncern.

Gospodica Brost naglo promeni raspoloženje. . .

— Ali, . . . Zbunjena sam — pro- guta ona. — To je velika pažnja sa vaše strane.

Haker nije prestao da se osmehu- je ni kada je koraknuo napred i pru- žio devojci maramicu. Ona je pri- hvati, svojim dugim, negovanim prstima. . .

— Hteo sam i nešto da vas pitam, gospodice — reče Haker. — Znate, čuo sam da ste prolazili kroz Van Horn. Pa, interesuje me da li ste u tom gradu, možda, upoznali porodi- cu Vilson?! Oni imaju ćerku vaših godina. Zove se Dona. . .

— Imala sam priliku da sretnem gospodicu Donu — reče Linda Brost, uzvraćajući osmeh. — A i nje- ne roditelje.

— Oni su, takođe, i moji prijatelji — reče Haker. — Samo, čuo sam da je gospodica Dona imala neke ne- prijatnosti poslednjih meseci. . . Znate li vi nešto o tome?!

— Čula sam nešto, ali, znate, ni- sam toliko prisna sa gospođicom Vilson. . . — osmehnu se Linda Brost. — A sad, ako biste bili ljubaz- ni. . .

Devojka pokaza vrata Hakeru, koji se spremno uputi njima. No, za- stade, ali samo da bi se ljubazno po- klonio mladoj dami.

Kad su se vrata iza Hakera zatvorila, Linda Brost odahnu.

*

Harold i Fil Šervud su prespavali na jednoj uzvišici iznad prolaza La Mula. Prethodne večeri su sa tog istog mesta uživali u pogledu, koji je padao na zaprašenu kolonu jahača, sa šerifom Horvicom na čelu. Bila je to potera, koja je žurila na granicu prema Meksiku.

— Hi, hi, hi, hi. . . — kikota se Harold. Šervud, jednom rukom pokazujući na kolonu konjanika, a drugom pritiskajući sopstvena usta. Njemu je to bilo neodoljivo smešno.

— Nemoj da nas odaš, budalo! — rekao mu je mlađi brat.

— Pa, ne mogu me čuti od topota. . . — pravdao se Harold, ali nije prestajao da se smeje.

Smirio se tek kada na vidiku nije više bilo ni traga poteri i kada je već padao mrak. Fil mu je u ruke gurnuo bocu viskija, koju je kupio kod gospode Sare, pa je Harold ispio pola boce i blaženio usnuo.

Mlađi brat je neko vreme u tami pušio i smišljao plan za napad na banku u Kentu. Znao je da u gradu neće biti ni šerif Horvic, ni zamenik Grant, ali je takođe znao da je sasvim moguće da su službenici banke naoružani, što bi moglo da bude opasno. U svakom slučaju, odlučio je da ujašu u Kent što neprimetnije, i da uđu u banku pretvarajući se da su klijenti, pa da, u pogodnom trenutku, izvuku oružje i, ako bude bilo potrebno, kundacima onesveste službenike, a onda da direktora nateraju da im otvori sef. . .

Uljuljkujući se takvim mislima, Fil Šervud je zaspao.

Probudili su se kad su ih zraci sunca pošakljali po licima. Umesto doručka su popili iz boce viski i, tako, u dobrom raspoloženju su pošli prema Kentu.

Cim su ugledali prve obrise grada, sjahaše i iz bisaga izvadiše skraćene dvocevke i kutije sa mecima. Proverili su da li su im revolveri napunjeni, proverili su i da li su dvocevke u redu, a zatim su ponovo uzjahali.

— Brate, pazi šta radiš! — reče Fil Šervud. — U gradu ima ludih ljudi koji su spremni da pripucaju, a to može smrtonosno da se završi. Ne želimo pucnjavu nego lov iz banke. Je l' ti to jasno?

— Potpuno jasno, brate — reče Harold. — A kako ćemo to da izvedemo?

Jahali su lagano, bez žurbe, osećajući kako ih greje viski, a rashlađuje strepnja. Jača i od viskija i od strepnje bila je pohlepa. Fil Šervud objasni čitav plan svom bratu, neke stvari, za svaki slučaj, ponovivši dva puta.

— Sve sam shvatio — reče Harold. — Ali, ako neko od njih počne da viče ili tako nešto, ja ću morati da ga ucmekam!

— To nikako! — uzviknu Fil Šervud. — U Nju-Meksiku si, tako, ucmekao onu babu u bakalnici, pa su nas ucenili na dve hiljadarke. Zato i ne smemo da privirimo na tu teritoriju. Osim toga, rekao sam da u gradu ima ludaka. Oni bi jedva dočekali da ti počneš pucnjavu, a oni da uzvrate. . . Kad se puca, onda lete glave, a ja svoju želim da zadržim na ramenima po svaku cenu! Shvataš?

— Otprilike. . . — reče nesigurno Harold.

Već su ulazili u grad. Fil Šervud reče tiho:

— Sad, samo polako! Pravi se da ne žuriš nikuda i da idemo u banku tek onako, uz put. . .

Projahali su pored štale, ispred koje je stajao stari Rodžer, naslonjen na dršku od lopate, sišući već gotovo sažvakani opušak. Starcu se odnekuda učinilo poznato lice jednog od njih, ali nije mogao da se seti odakle. Zato se samo počeo poćeli.

Kada su Šervudovi došli do zgrade banke, prvo je sjahao Fil, a zatim i Harold. Međutim, Harold je, na Filov znak, ostao kod konja, a Fil se popeo na trem i odšetao do vrata na kojima je pisalo: KENT-BANKA, radno vreme od 9 do 5 popodne!

Fil Šervud je oprezno provirio kroz staklo na vratima i ustanovio da je banka prepuna. On to nije mogao da zna, ali je upravo tog dana direktor banke pozvao sve dužnike da im saopšti da su kamate na dugove — povećane. Mlađi brat Šervud se vrati do konja i procedi kroz zube:

— Unutra je prepuno! Sada je opasno! Hajdemo u krčmu, ali što neprimetnije, dok se gužva ne raščisti. . .

Haroldu nije bilo sve jasno, ali je bilo dovoljno što je njegov brat pomenio krčmu, pa se odmah uputio tamo. . .

U krčmu su ušli sa šeširima nabijenim na oči i smerno, kao da su u kakvoj bogomolji, naručili pivo, dok su krišom bacali poglede preko ulice — na banku.

*

Gospodica Linda Brost je izašla iz hotela neuobičajeno rano i pre nego što je grad zaista živnuo, ona je već bila u kovačnici i dugo razgovarala sa kovačem, posle čega je kovač, iznenada, dobio napad vrednoće, bacivši se na posao. Završavao je popravak kočije gospodice Brost.

U međuvremenu je devojka otišla u štalu. . .

Stari Rodžer je bio duboko zamišljen — još uvek je pokušavao da se seti gde je video lice jednog od onih jahača, koje je zapazio u prolazu — i skočio je kao da ga je neko bocnuo iglom, kad je začuo pitomi devojački glas:

— Gospodine Rodžere!

— Blagi Bože, gospodice Brost, baš ste me prestravili! — progunda starac.

— Oh! Baš mi je žao! Nisam htela da vas uplašim — reče devojka.

— A, šta ste, u stvari, hteli?

— Pa, vidite, htela sam da vas zamolim da istimarite mog konja, nahranite ga i pripremite za put — osmehnu se gospodica Linda Brost. — Danas će biti popravljena moja kočija, pa ću nastaviti put. . .

Rodžer je, u tom trenutku, doduše, gledao ravno u njene oči, ali kao da nije bio prisutan. Pogled mu je bio nekako odsutan i izgledalo je kao da vidi nekuda kroz gospodicu Brost. Devojci se učini da je starac bolestan.

— Gospodine Rodžere, jeste li dobro? — uita ona.

Starac, umesto odgovora, izbulji oči, pa se lupi dlanom po čelu i izviknu:

— Pa, da! Sad se sećam!

— Čega?! — upita usplahireno gospodica Brost.

— Onog lica — odgovori Rodžer. — Vidite, malopre je projahao jedan tip, a njegovo lice mi se učinilo poznatim. Sad sam se setio da sam tu njušku video na jednoj poternici, u šerifovoj kancelariji, kad sam je čistio, pre nekoliko dana.

Stari čovek je bio oduševljen svojim pamćenjem.

— Pa, šta mislite da učinite?! — upita Linda Brost.

— Prvo, ću, naravno, da odem u šerifovu kancelariju i da proverim ko je taj tip. . . — reče Rodžer.

— Sumnjam da ćete to moći da učinite — reče ljubazno gospodica Brost. — Znaite, šerif je sinoć odjahao u nekakvu poteru.

— Au, pa da! A ja sam na to potpuno zaboravio — Rodžerovo lice se malo iskrivi. — Pa, ništa. . . Moraću da sačekam šerifa, onda. . .

— Učinite to — reče devojka. — Ali, u međuvremenu, nemojte zaboraviti na mog konja. Evo vam dolar za uslugu.

I, ona spusti na starčev dlan jedan srebrni dolar, na šta Rodžer počeo da se zahvaljuje.

Posmatrao je njen ženstveni hod, dok je odlazila niz ulicu, a onda se vratio svom redovnom poslu, misleći na to kako će iznenaditi šerifa Horvica, kad se ovaj vrati iz potere.

Sitnim, damskim koracima Linda Brost je prošla čitavu glavnu ulicu Kenta i ušla u banku upravo u trenutku kad su bančine prostorije napuštali dužnici, gundajući zbog saopštenja o povišenim kamatama. No, Lindu Brost se to nije ticalo, ona je sa anđeoskim osmehom prišla pultu i procvrkutala:

— Molim vas, ja bih da razgovaram sa direktorom. Naime, nameram da danas napustim vaš divni grad, pa bih svoju uštedevinu, koju sam vam predala na čuvanje, podigla.

Službenik se istopio od miline i odmah požurio da dozove direktora, koji je, opet, požurio da se što pre stavi na raspolaganje ljupkoj gospodici Brost.

— Poštovana gospodice — rekao je direktor banke — nadam se da imate dovoljno strpljenja! Malo će potrajati dok pripremamo vaš novac.

— Sačekaću, ljubazni gospodine — reče devojka.

Sasvim slučajno je pogledala prema vratima i na njima ugledala visoku priliku gospodina koji je prethodne noći bio njen, na neki način, gost, u njenoj hotelskoj sobi!

Haker je stajao pored vrata, a na licu mu je igrao podsmešljiv osmeh. Gledao je ravno u gospodicu Brost, koja je, začuđena, zbunjena uzvraćala pogled.

Onda Haker zakorači prema devojci...

Da li zbog njegovog osmeha ili zbog njegovog prodornog pogleda, ili zbog načina na koji je koračao, Lindi Brost je sve bilo jasno i pre nego što je Haker progovorio.

— Pa, kako ide posao? — progovorio je Haker.

— Nisam se nadala da ću vas vi-

deti opet — reče nesigurno Linda Brost.

— Recimo da sam još sinoć bio siguran da bismo se nas dvoje sreli, bilo kada — reče Haker. — Mislim da je bolje da ono što imamo okončamo odmah. Vreme je, ponekad, novac!

— Ne razumem vas, gospodine!? — skoro promuća gospodica Linda Brost.

— Razumete me, gospodice Brost — samouvereno će Haker. — Savršeno me dobro razumete!

Onda se pojavi direktor banke, koji je nosio koverat sa novcem u rukama.

— Gospodice Brost, vaš novac! — reče direktor banke.

U tom trenutku su u banku ušli Harold i Fil Šervud.

*

Sasvim je verovatno da niko ne bi ni primetio da su Šervudovi ušli u banku da se stariji brat, Harold, nije odmah ušepRTLjao i mašio se za revolver.

— Budalo! — procedio je kroz zube Fil, mlađi brat, ali nije imao kud, i on je izvukao revolver.

U prvom trenutku niko nije mogao da poveruje očima da na ulazu stoje dva muškarca, razrogačenih pogleda i brzih pokreta, sa revolverima u rukama i skraćenim dvocev-kama za pojasom. Svi su stajali, na tren, kao skamenjeni, i zuruli u njih.

— Ovo je pljačka! — uzviknu nekako prigušeno, kao da mu je zalogaj pamuka zastao u grlu, Fil Šervud. — Ostanite mirni!

Prvi se pokrenuo — direktor banke, koji je, crven u licu, gotovo poskočio u mestu, a onda krenuo žurno prema pljačkašima.

— Kakva je ovo šala, gospodo?! — rekao je nervozno direktor banke. — Ostavite te revolvare! Mogli biste nekoga povrediti!

Međutim, direktor nije računao da to, možda, i nije šala. U svakom

slučaju, približio se suviše Haroldu Šervudu, koji ga je, bez uvoda, tresnuo drškom revolvera u čelo, pa je siroti direktor pao na kolena, lica oblivenog krvlju.

Fil Šervud je video da je đavo odneo šalu i da treba delovati brzo i oštro. Viknuo je:

— Svi muškarci na jednu stranu! Žene na drugu!

Pri tome je izvukao onaj kratež iza pojasa, uperivši ga ravno u grudi sasvim smirenog i moglo bi se reći nasmešenog Hakera. Fil Šervud nije bio glup i odmah je video da bi od tog visokog čoveka, koji revolver nosi tako nisko, mogla doći opasnost. No, morao je još jednom da ponovi, razmahujući revolverom i dvocevkom:

— Žene ovamo! Muškarci na drugu stranu! Brzo!

Haker je prvi krenu oda izvrši to naređenje.

Dugim, sporim koracima premerio je čitav prostor i stao uza zid koji je, dvocevkom, pokazivao Fil Šervud. Sledila su ga još dva klijenta i tri službenika, koji hitro izađoše iza pulta. Na drugom kraju je ostala Linda Brošt, kojoj se pridruži jedna starija dama uvređenog izgleda lica.

— Ustaj, mator! — Harold je nogom pomogao direktoru da ustane i pridruži se muškarcima. Zatim se obrati bratu: — Šta da radimo sa ovima?

— Drži ih na oku! — reče Fil. Strašno ga je nerviralo to što se onaj visoki tako podsmešljivo osmehuje.

A Haker je zaista pokazivao da ne samo što se ne boji, već je uveren da Šervudovi nikada neće uspeti da okončaju započeti posao. Stajao je, za glavu viši od svih ostalih, i cerio se.

Harold Šervud je naprosto zakrvavio očima kada je i sam primečio du hladnokrvnost kod Hakera. Istrgao je kratež i napeo oba oroza.

— Skidaj taj osmeh sa lica, inače ću ti ga proširiti ovom sačmaricom! — dreknuo je Harold.

Jedan od službenika to nije mogao da izdrži — zaječao je i pao u nesvest, pruživši se po podu kao kakva osetljiva damica.

— Dosta priče! — viknu Fil Šervud. — Ko ima ključeve od sefa?! Napunite nam dve, tri vreće zelenim novčanicama i nikome neće nedostajati ni dlaka sa glave!

Direktor banke izbrisa krv sa lica i podiže ruku, ukočen od straha...

— Ja ću vam otključati — jedva je promucuo. — Samo nikoga ne dirajte...

— Brže! — dreknuo je Harold Šervud i povukao direktora iz grupe muškaraca...

U tom času je jedan od službenika, valjda onaj koji je bio najhrabriji, iz svojih pantalona izvukao mali revolver sa sedefastom drškom. Svakako je nameravao da pripuca, u protivnom verovatno ne bi izvlačio taj revolverčić, ali mu to nije pošlo za rukom.

Harold Šervud je bio brži — ispraznio je obe cevi skraćene sačmarice, ne ciljajući, u gomilu ljudi! Pucanj je bio tako jak da su prsnula stakla na prozorima banke.

Onaj službenik koji je potegao revolver tresnu na pod, sav unakažen od sačme, mada samo ranjen, dok je jedan od klijenata bio gotovo raznet.

— Do đavola! — zauriao je Fil Šervud. — Šta ti je to trebalo?!

Harold Šervud odmahnu rukom u kojoj je držao praznu pušku, dok je revolverom ciljao ravno među Hakerove oči. Ne zbog tiga, Haker se više nije osmehivao.

— Brše! Brže! — Viknuo je Fil Šervud na direktora banke, koji je drhtavim rukama pokušavao da iz svežnja ključeva odvoji one prave.

Ranjeni službenik je stenjao, ne usuđujući se da zajauče glasno.

Direktor je jedva uspeo da nađe ključeve, ali je sada imao muke da pogodi bravu!

Harold Šervud se unezvereno osvrtao oko sebe, očekujući svaki čas da sa ulice u banku nagrnu naoružani građani.

Fil Šervud je pokušavao da razmišlja brzo, ali mu to, nekako, nije uspevalo.

Haker je stajao, gledajući u cev Haroldovog revolvera i vrebao trenutak kada bi potegao revolver i ubio oba pljačkaša.

Ona starija dama, koja je stajala pored gospođice Linde Brost, tiho je plakala.

Spolja dopreše uznemireni glasovi. Bilo je jasno da su građani Kenta čuli pucnjavu iz banke.

— Pasji sine! Brže! — vikao je Fil Šervud na direktora banke, koji, konačno, pogodi bravu, okrenu ključ i vrata se otvoriše.

Nikome nije palo na pamet da pogleda šta to radi gospođica Linda Brost. A ona je zavukla ruku nekuda, kroz nabore na haljini, skroz u donje rublje i odatle izvukla, zavidnom brzinom — mornarički kolt.

— Hej! — stigao je da kaže Harold Šervud, ali ne i da nešto konkretno učini.

Prvi pucanj je bio dovoljan da se Harold Šervud izvrne na leđa, sa rupom u glavi, a drugi je bacio Fila Šervuda na zid, dok mu je iz grudi kuljala krv.

Gospođica Linda Brost skoči neviđenom veštinom preko pulta i, levom rukom svukavši veo sa lica, pretvori se u vešto našminkanog mladića, koji seva očima i preteći urla, ciljajući tom revolverčinom ravno u začudene oči Fila Šervuda:

— Bacaj to gvožđe, lepotane, da te ne dovršim na licu mesta!

Osećajući kako mu se strašan bol razliva grudima, Fil Šervud ispusti revolver i dvocevku i rukama pokri ranu. Još uvek mu nije bilo mnogo jasno šta se dogodilo.

Onaj mladić sa revolverom, koji je do pre nekoliko trenutaka bio gospođica Linda Brost, pride pa nogom gurnu Filovo oružje na pristoj-

nu udaljenost. Tek potom spusti revolver.

— Pasji sine! — zareža mladić. — Zar si mislio i moj novac da opljačkaš?!

— U redu je, Danijelse! — javi se Haker, koji istupi iz one grupe i pride pultu. — Znao sam da si to ti.

Mladić, do malopre Linda Brost, a sada mladi Danijels, se okrenu i sleže ramenima.

— Tebe su poslali Vilsonovi, zar ne?

— Pogodio si — reče Haker. — Nameravaš li da upotrebiš tu artiljeriju?

Haker pokaza pokretom glave na revolver u Danijelsovoj ruci.

— Nema potrebe — reče Danijels. — Neću se sukobljavati s tobom.

— Tako je najpametnije — reče Haker. — Spremi se! Vraćamo se u Van Horn!

— Važi — reče pomirljivo Danijels, spuštajući revolver na bančin pult. — Samo da skinem ove smešne haljine sa sebe.

*

Građani Kenta, a naročito svi oni naočiti momci koji su se iz sve snage udvarali gospođici Brost, zinuli su od čuđa kada je ona, u pratnji tog visokog stranca, Hakera, ušla u hotel, da više nikada ne izađe. Umesto nje je izašao omanji, vitak, lep mladić, za koga su se odmah raširile glasine da se zove Danijels.

Danijels i Haker su zajedno otišli do štale. I, upravo je stari Rodžer timario konja gospođice Brost, odnosno Danijelsa, kada su njih dvojica ušli.

— Kako ide posao? — upita Haker raspoloženo.

— Pa, evo, timarim konja one mlade dame. Dala mi je dolar... — započeo je starac.

— Odlično! — reče Haker. — Evo ti još dolar, da mi daš konja. Želim da joj ga odvedem sâm. To je iznenađenje, znaš!

Starac se osmehnu, pokazujući krnjake u ustima. Rekao je:

— A, znam. I ti si jedan od udvarača, zar ne?

— Tako nekako — reče Hacker pa ugura Rodžeru u dlan jedan srebrnjak i povede konja prema kovačnici.

Bez reči, sa zabrinutim izrazom lica, za njim je tapkao Danijels. Taj momak se već dovoljno dugo bavio varanjem bogatih udavača i znao je dobro kako strašno može da izgleda gnev bogatih očeva. Nekako mu se nije išlo u Van Horn.

Kada su stigli do kovačnice tamo nisu zatekli kovača. Dobri kovač već beše čuo kako se gospodica Brost pretvorila u gospodina Danijelsa.

Ispred kovačnice su stajala kola, spremna za prezanje i put. Na sedištu je bila ceduljica na kojoj je pisalo: »Molim vas, moj rad košta osam dolara. Ostavite na nakovanju!«

— Ovi ovde su još pitomi — tužno se osmehnu Danijels. — Inače, udvarači znaju da budu prilično opasni, kad otkriju istinu. . .

— Kako? — iznenadi se Hacker. — Zar si još nekad bio mlada dama?!

— Nekoliko puta — bio je iskren Danijels. — Mladoženja ili mlada, to sve zavisi od okolnosti. . . U krajnjoj liniji je svejedno.

Hacker ostavi osam dolara na nakovanj i pomože Danijelsu da upregne konja. Da je neko gledao sa strane kako se ophode jedan prema drugom sigurno bi rekao da su to dva stara drugara koji se spremaju na ugodno i zanimljivo putovanje.

— Pa. . . Izgleda da se mora platiti za sve!? — uzdahnu Danijels zauzimajući sedište na kočiji.

Hacker uzjaha svog konja.

— Sve se plaća, prijatelju! Idemo?

— Idemo. . . — pomirljivo će Danijels.

Krenuli su lagano. . . Ali, nisu stigli da napuste gradsku ulicu, kad začuše topot iza sebe. Hacker se osvrnu u sedlu. . .

Prema njima je jahao direktor banke, u pratnji jednog od svojih službenika. Danijels zaustavi kočiju. Hacker okrete konja i dodirnu obod šešira kad se direktor zaustavio ispred njega.

— Da nismo, možda, ostali nešto dužni banci, kad nas tako jurite?! — upita Hacker smireno.

— Pa, biće da niste — reče zadihano direktor banke. — Ali, čini se da je banka ostala dužna vama. . . Odnosno ovom ovde, gospodinu Danijelsu!

Direktor pokaza rukom na Danijelsa, pa nastavi:

— Vidite, bez obzira što gospodin može da menja pol i sve to, odbor banke je rešio da nagradi gospodina, jer je spasao silan novac. A, posle, neka bude s njim šta god je zaslužio.

Hacker se počea ispod šešira.

— Doživio sam da čoveka jure zbog svačega, ali nikada da mu daju novac!

— Svašta se dešava na ovom svetu — reče direktor, a zatim se obrati Danijelsu: — Dozvolite da vam zahvalim za ono što ste uradili u banci! Pokazali ste pribranost i hrabrost kao najbolji muškarac!

Danijels i nehotice pocrvene u licu. Hteo je da kaže kako to nije ništa i da bi svako na njegovom mestu postupio isto, ali nekako nije nalazio reči da to sroči.

— Evo! Ovde ima hiljadu dolara, gospodine! To je sasvim zaslužena nagrada — reče direktor banke, pa dobaci Danijelsu svežanj novčanica. — U svakoj drugoj prilici, pozvali bismo vas da budete naš gost neko vreme, ali. . . Razumete?

— Razumem — reče Danijels. — Hvala!

Direktor se nesigurno osmehnu, klimnu glavom i okrenu konja. Hacker i Danijels su gledali za njim dok se nije izgubio.

— Fino — reče Hacker. — I, kad bolje razmislim, tebi be se mnogo više isplatilo da ubijaš i pljačkaše

po bankama, nego da varaš naivne udavače.

Danijels je ćutao. Bilo je očito da duboko razmišlja o nečemu. U stvari, samo je napeto računao... A kada je uspeo da račun privede kraju, on okrenu lice Hakeru i otvoreno reče:

— Slušaj Hakere! Vilsonu sam dužan dve hiljadarke, a u džepu imam toliko, i još šest stotki više! Ti si profesionalac, zar ne? Kao takvom, nudim ti da zaradiš pet stotina!

— Misliš: da te pustim za taj novac?! — Haker se iskezi. — To ne bi bilo u redu!

— Ne mislim da me pustiš — osmehnu se lukavo Danijels. — Recimo da je tih pet stotina dolara naknada za uslugu.

— Kakvu?

— Pa, odnećeš te dve hiljadarke Vilsonu, zar ne? — šeretski namignu Danijels. — Umesto mene...

Haker je razmišljao nekoliko trenutaka. Zatim je polako izvukao iz džepa cigaru, zapalio, odbio nekoliko dimova, potom pogledao u oči Danijelsa.

— Postoji jedan planinski put, koji je pravila vojska. Odavde ravno na jugoistok, prema Fort—Dejvisu! Kreni njime! Nikome neće pasti na pamet da ćeš tuda... I zapamti da Haker ne zaboravlja neke stvari!

— Koje, na primer?!? — upita Danijels.

— Pa, u neku ruku si i meni spasio život, tamo, u banci, zar ne? — osmehnu se Haker, pa dodade: Hajde, daj lov, pa da se rastajemo!

Bez reči su obavili formalnosti i pozdravili se samo pogledima. Zatim su otišli svaki na svoju stranu.

Na teksašku preriju se spuštale vreline dugog dana, dok je Haker jahao prema Van—Hornu. Mislio je o gospodici Brost i gospodici Vilson, o gospodinu Danijelsu, o braći Šervud, o kovaču i šerifu Horvicu...

I, kao što to često biva u životu, upravo kad je pomislio na šerifa Horvica, podigao je pogled i u daljini ugledao grupu jahača. Bila je to potera, koja je, shvativši da je prevarena, žurila nazad u Kent.

Haker ih je sačekao na drumu, odmarajući i sebe i konja.

Šerif Horvic je prepoznao visokog stranca kada ga je ugledao. Zaustavio je svog konja. Pokazao je ostalima iz potere da nastave put, a sam je zastao da izmeni nekoliko reči sa Hakerom.

— Kako je, šerife? — upita Haker.

— Sugavo — odvrati mrzovoljno šerif Horvic. — A odakle ti dolaziš?!?

— Iz tvog grada, šerife — reče Haker. — I, ne moraš ništa da me pitaš, sve ću ti reći: braća Šervud su jutros pokušali da orobe banku, ali nisu uspeli. Za uzvrat će ostati večni stanovnici Kenta, ako me razumeš šta hoću da kažem.

Šerif Horvic je ćutao, pokunjen. Kasno se bio dosetio da se tako nešto može dogoditi. Više nije imao šta da razgovara sa Hakerom. Ipak, doseti se i upita:

— A jesi li ti našao svog čoveka? Danijels, kako li se zvao?

— A, to ne. Takvog nisam našao u Kentu — odmahnu glavom Haker. — Samo sam sreo jednu simpatičnu gospodicu... Linda Brost... Tako joj je bilo ime.

Poglavica Manu

Manu je bio star. Njegove noge više nisu trčale brzo kao pre mnogo godina. Njegove oči više nisu videle kao ranije. Njegove ruke više nisu bile dovoljno snažne da rastegnu veliki, ratnički luk i pošalju strelu i do sto koraka daleko. Njegovo srce je kucalo tiho i govorilo starcu da se bliži dan kad će početi velika seoba duše, prema večnim poljanama, po kojima love duše njegovih predaka.

Manu se nije bojao smrti. On je odrastao u narodu koji se nije bojao smrti. Njega su učili da smrt prezire i doziva, prkosi joj i ismeva je. Manu je bio ratnik. Manu je bio poglavica.

Bilo je sasvim rano jutro, rosno i vlažno i prohladno kada se Manu probudio u svom šatoru i oslušnuo — nešto se nije čulo! Pogledao je u Draupadi, koja je ležala pored njega, uvijena u krzna. Ubod nečega nalik na ogromnu, divlju pčelu koja luta dušom i traži srce, gotovo ga je ošamutio, kad je shvatio da ne čuje nje-no disanje...

Otkrio je lice svoje žene i ugledao nje-ne ukočene oči koje su gledale nekuda u vis, prema lovištima predaka. Draupadi je bila mrtva.

Bila je stara, gotovo kao i sam Manu. Iza sebe je imala šest puta po deset proleća i još četiri proleća više i mnogo puta više muke i bola. Ali, Manu je bio siguran da joj još nije bilo vreme da otputuje u večna lovišta... Stari poglavica je osećao bol u srcu i suze u očima, ali jauk nije sišao sa njegovih usana.

Kada su Draupadi i Manu krenuli u lov na nova krzna, uzvodno, i žena i Manu su bili zdravi i samo malo mršaviji nego što su bili prošlog proleća. Doduše, osećali su da ih pritiskaju godine. Znali su da će im biti potrebno još krzna da bi

zagrejali kosti kada zima dođe i krenuli su u lov na prva zimska krzna, računajući da će stići da se vrate u dolinu, gde se nalazilo naselje čitavog plemena, pre snegova.

A onda je Draupadi počela da kašlje. Lice joj je postalo crveno, a oči mutne. Manu je dodirivao svoju ženu i osećao kako gori. Trljao je njene usahle, stare grudi snegom i utopljavao je u krzna, ali njoj nije bilo bolje.

Manu pomisli kako ženu sada više ništa ne boli. Čak mu se učinilo i da se, u smrti, Draupadi osmehuje. Možda je dobro biti mrtav? pomisli stari poglavica.

Setio se svih smrti koje je gledao kroz život, i svih sahrana... Stegao je srce i izneo Draupadi van šatora, na sneg. Skinuo je sa nje svu odeću i zapalio vatre oko tela, da se ne bi smrzlo. Zatim je krenuo da traži drvenu građu za visoka nosila, na kojima je Draupadino telo trebalo da bude pohranjeno.

Borovi, koji su okruživali njihov logor, nisu bili pogodna građa za poslednju postelju za poglavičinu ženu. Morao je da ide daleko... Uzput se sećao mladosti...

Sećao se svog detinjstva. Sećao se kako je reka Vašita bila bistra, prepuna ribe. Sećao se kako se sa drugovima kupao u plićaku, smejući se nečemu, kad je Draupadi prošla obalom, noseći posudu sa vodom — imala je jedanaest godina i lice slično punom mesecu. Manu je tada imao svega šesnaest i tek mu je predstojao prvi lov. Ali, poglavica je bio siguran da je tog trenutka, kada je prvi put ugledao Draupadi, bilo odlučeno da mu ona bude žena.

Manu je koraćao nizbrdo, tražeći drvo pogodno za oltar svojoj ženi, i sećao se... Sećao se one noći posle svadbenog slavlja kada je, zbunjen i uplašen i sav smeten, prišao Draupadi, bojeći se da

dodirne njenu tamnu, meku kožu. Jer, bila je svukla sve sa sebe i stajala pred mužem i gospodarom, naga i sočna kao divlja vočka. Pamti Manu treptaje njenog bistrog oka i pamti taj neponovljivi osećaj prvog zagrljaja. I tada je znao da će Draupadi biti s njim do kraja života. . . Njegovog ili njenog?

Do kraja njenog života.

Manu se sećao njihove prve dece, koja su sva pomrla u velikoj epidemiji bolesti koje su bledoliki bili doneli u dolinu. Sva-ke zime je umiralo po jedno dete i njih dvoje su već mislili da će ostati bez dece. . .

Jer, vrač je rekao da je bolje da Draupadi i Manu neko vreme ne žive zajedno, jer, eto, deca im umiru. . . Pa je Manu otišao, sa ratnicima, čak daleko na sever, u područje Barutne reke i nekoliko zima lovio i ratovao. Bilo je to vreme velikog vrača Bika. Koji Sedi i bitaka protiv bledolikih. Manu je bio hrabar ratnik, hrabriji od ostalih i bledoliki su poslali mnogo vojnika da ga uhvate. . .

Manu se sećao kako je u zatvoru bledolikih, gde je bio nekoliko, dupli, ogorčenih, gladnih i gnevniha godina, mislio na Draupadi. Onda su ga prebaci u zarobljenički logor, smešten između velikih bara i močvara, odakle niko nije uspeo da pobege. U logoru je Manu sreo mnoge mudre i hrabre ratnike, koje su, takođe, bledoliki bili uhvatili. Razgovarao je sa mudrima i sticao znanja. Kada su Manua pustili i dozvolili da se pridruži svom narodu, Manu je bio mudriji i hrabriji nego što su to bledoliki slutili.

Manu se sećao ponovnog susreta sa Draupadi. Sećao se bede u kojoj je zatekao svoju ženu i čitav narod. Sećao se mnogih smrtnih nosila, koja su gradili. Njegov narod se prepolovio, zahvaljujući gladi i alkoholu. Vatrene voda je uzela pod svoje i mlade i stare ratnike. Bledoliki su oduzeli sve puške Manuovom narodu, a sami su nemilosrdno lovili u lovištima sa kojih je nestalo bizona, jelena, antilopa. . . Manu je shvatio zašto su ga bledoliki pustili iz logora — sa narodom će umreti pre, nego kao zarobljenik!

Onda se dogodilo da je Kuvera, Manuov brat i tada poglavica naroda, poludeo. Više nije znao za sebe i samo je pljuvao, režao i zakopavao kamenje u zemlju. . . Niko nije znao šta mu je, pa su pozvali lekara iz vojne postaje, koja je čuvala rezervat. Lekar je došao u pratnji dva vojnika. . . Vojnici su ubili Kuveru, tvrdeći da je besan. Lekar nije rekao ništa. . .

Pleme je većalo. Starci su došli do zaključka da nema mudrijeg i hrabrijeg od Manua i tako je Manu postao poglavica plemena.

Manuov narod je, tada, brojao osamdeset dva muškarca, šezdeset devet žena i dvadeset osmoro dece. Mnogi od njih su bili bolesni od gladi. Drugi su bili otrovani vatrenom vodom.

Manu je uzjahao konja i otišao komandantu tvrđave. Govorio je da njegov narod nema šta da jede i da poverenik za Indijance umesto govedine, dvopeka, brašna, konzervi i kukuruza deli ratnicima, ženama, pa čak i deci, loš viski, i to u zamenu za krzna, a ne besplatno, kako je bilo dogovoreno sa belim očevima iz Vašingtona. Komandant tvrđave bledolikih vojnika je sve to zapisao i poslao jednog od svojih vojnika u Vašington. . .

Manu se sećao da je milovao Draupadi u noći kada su bledoliki upali u naselje i počeli da pale šatore i pucaju u ljude i žene i decu. To je bio odgovor poverenika za Indijance na Manuove žalbe komandantu! Vojske nigde nije bilo da spreči divljanje šačice pijanih bledolikih razbojnika. . .

Sledeća dva meseca nije bilo odgovora iz Vašingtona. Nije bilo ni hrane, jer je poverenik za Indijance jednostavno izjavio da je potrošio sve zalihe i da, bez naređenja iz Vašingtona, ne sme ništa da daje plemenu. Manu je organizovao nekoliko grupa mladih ratnika da izađu iz rezervata i ulove bilo šta za jelo. Deca su umirala od gladi.

Mnogi od mladih ratnika se nikada nisu vratili. Neki su se vratili sa stokom bledolikih, pa su za njima došli bledoliki i odveli ih u zatvor. No, nekoliko dece je ipak preživelo, zahvaljujući lovu i krađama stoke.

Onda je došao predstavnik Velikog Belog Oca iz Vašingtona i dugo razgovarao sa Manuom. Bledoliki je rekao da će dotadašnji poverenik biti smenjen i da će njegovo mesto preuzeti komandant vojne tvrđave, ali da Manuovi ljudi više ne smeju izlaziti iz rezervata. Manu se dobro sećao da je pogledao u Draupadi, koja je nosila njihovog novog sina, tada, i rekao:

— Moj narod broji šezdeset jednog muškarca, pedeset pet žena i dvanaestoro dece. Bledolikima možemo zahvaliti što smo tako malobrojni. Ako naš broj počne da se smanjuje, moraćemo da izađemo iz rezervata i potražimo mesto pod suncem gde se narod neće smanjivati.

Bledoliki je obećao da će ubuduće biti dovoljno hrane.

Sledeće godine se rodio Iksvaku i Manu i Draupadi su bili srećni. Manu se sećao srećnog lica svoje žene i sećao se kako je ta godina bila plodna i lepa, toliko plodna i lepa da su svi verovali kako za narod dolaze bolji dani.

Sledeće zime je nova epidemija odnela trideset novih žrtava. Lekar iz tvrđave bledolikih nije uspeo da se odupre bolesti — nije imao dovoljno lekova.

U proleće je Manu opet uzjahao konja, ali ovoga puta nije jahao samo do tvrđave — išao je u Vašington. I, kad se vratio, mogao je da pokaže svom narodu novi ugovor koji je potpisao i kojim se garantovalo dovoljno hrane i lekova za čitav narod, ali pod uslovom da se narod preseli na novu zemlju. Manu je išao, sa nekoliko ratnika da vidi novu zemlju i video je da tamo još ima divljači i da su potoci još uvek pitki i puni riba. . . Narod se preselio.

U novom zavičaju se Draupadi i Manu rodila kćerka — Aditi. Manu se sećao da je to bilo onog leta kada su došli neki čudni vojnici, među kojima je bilo ljudi koji su imali neka čudna oružja, kojima nisu pucali, već kopali po zemlji i tražili nešto. . . to nešto je bilo — zlato. Još iste jeseni je vojska sa svih strana opkolila Manuov narod, uz put pucajući u divljač i trujuć vodu. Kad je došla zima, vojska se povukla, a Manuovom na-

rodu su ostale prazna lovišta i prazni stomaci. Glad se ponovo uselila pod šatore!

Manu se sećao kako je govorio Draupadi da su bledoliki, svi do jednoga, samo lažljivi tvorovi i da im ne sme nikada verovati. Zatim je okupio grupu najhrabrijih ratnika i noću pobećao iz rezervata. . .

Tri proleća i četiri zime je Manu jahao sa svojim ratnicima i vojnici nisu uspevali da ih uhvate! Uz put su mu se pridružili hrabri ratnici iz drugih plemena. . . Jahali su, krali stoku i kukuruz od bledolikih i, izbegavajući zasede, dostavljali tu hranu gladnim plemenima, u rezervatima i van njih. Manu je dobro znao da on hrani sva plemena u tom delu prerije, ali nije bio ponosan na to — znao je da će to morati prestati da radi, jer su bledoliki bili prejaki i bilo ih je svuda.

Manu se sećao lica Draupadi, koja je došla u tvrđavu bledolikih vojnika da gleda kako ga, vezanog, vojnici vode u zatvor. Manu se sećao da se njegova žena osmehivala — ona je znala da je njen muž hrabar i mudar, možda najhrabriji i najmudriji od svih ratnika koji su preživeli bolesti, glad i ratove.

Onda je, opet, Manu nekoliko godina bio u zatvoru i u logoru, pre nego što je opet ugledao svoju ženu, svoju decu i svoj narod. Draupadi, Iksvaku i Aditi su bili dobro, mada malo izgledneli, ali od Manuovog naroda, kome je još uvek bio poglavica, ostalo je još samo četrdeset dva muškarca, dvadeset devet žena i devetnaestoro dece! Ali, iz dana u dan se narod smanjivao — vatrena voda, teške bolesti, glad i sukobi sa sve brojnijim bledolikim kopačima zlata, kojih je bilo sve više, odnosili su sve više indijanskih života.

Pred dolazak sledeće zime jedna grupa mladića je ukrala konje bledolikih i odjahala na sever, nameravajući da se pridruži grupi severnih Čejena, koji su pokušavali da pronađu mesto u preriji, gde još ima bizona. Vojnici su ih sustigli i pobili. Onda je komandant bledolikih vojnika došao da uhapsi Manua, pod optužbom da je Manu organizovao bekstvo

mladih ratnika. Draupadi je prva stala ispred svoga muža, za njom ostale žene, zatim i muškarci, potom i deca. Hteli su da pokažu bledolikima da su oni jedno.

Komandant bledolikih je naredio svojim vojnicima da pucaju.

Ranjenu Draupadi je Manu, sada se dobro sećao svega toga, nosio na leđima čitavu noć, da bi je na vreme doneo vraću, koji je znao da je izleći. Kada su se, posle nekoliko dana, vratili u naselje — naselja nije bilo. Bledoliki vojnici su prebacili preživele u novi rezervat, u blizini jednog velikog grada.

U novom rezervatu je bilo samo dva-deset osam muškaraca, sedamnaest žena i petnaestoro dece. Uskoro ih je bilo i manje — nova epidemija je odnela još tridesetak života. Manuov i Draupadin sin, Iksvaku, jedva je preživeo. Manu se sećao kolike su žrtve podneli njih dvoje, odvajajući od usta da bi pomogli sinu da preživi.

Manu se sećao kako ga je žena odvrćala od puta u Vašington, jer je Manu bio namerio da ponovo ide i traži pravdu za svoj narod. Ipak je krenuo. Na nekoliko milja od rezervata, neko, skriven, pucao je i ranio Manua u nogu. Manu nije stigao u Vašington. Više nije imao iluzija — znao je da će se njegov narod rasuti kao pepeo na vetru, a da će on sam umreti, nesrećan i nemoćan.

Manu je dugo razmišljao, moleći pomoć od svemoćnog Velikog Duha da ga pouči šta treba učiniti, a potom je okupio decu i mlade ljude i rekao:

— Veliki Duh je nemoćan pred naježdom bledih lica. Neka deca znaju da su bledoliki pobedili, ali da oni neće umreti! Veliki Duh mi je rekao šta treba činiti.

Komandant bledolikih vojnika bio je iznenađen predlogom, ali je morao da ga prihvati. Manu je predložio vlastima u Vašingtonu da Indijance presele u gradove bledolikih, svaku porodicu u drugi grad, pod uslovom da se deca tih porodica školuju. Veliki Duh je rekao Manuu da narod može preživeti samo ako se izmeša i utopi u naježdu bledolikih skakavaca.

Bledolikima se svidela Manuova ponuda. Mnoge porodice i mnoga deca, ra-

seljeni su. U rezervatu su ostali samo Manu, Draupadi, njihova deca i desetak starih ljudi. Kada su Manua upitali zašto neće da i njega, sa porodicom, presele, stari poglavica je ponosno izgovorio:

— Za moj narod je bolje da se izmeša sa bledolikima! Za mene i moju porodicu i dalje ostaje borba za stara lovišta!

Draupadi, Iksvaku, Aditi i Manu su pobešli u brda oko Zadimljene reke, treći dan posle te Manuove izjave.

I, sad, dok je vukao grane za Draupadin poslednji ležaj, Manuu su išle suze na oči, dok se sećao nekoliko srećnih godina, u divljini u koju bledoliki nisu smeli da zalaze. Brda oko Zadimljene reke bila su pravi dom za poslednjeg poglavicu i njegovu porodicu — bilo je dovoljno divljači, u potocima je bilo ribe... Bili su slobodni i gotovo srećni.

Manu je ponavljao u sebi da je bio srećan sa Draupadi, dok je dizao njeno telo na posmrtni ležaj.

Dugo je Manu pevao posmrtnu pesmu i molitve duhovima predaka. Dugo je sedeo u podnožju većitog ležaja Draupadi i tek se pred noć vratio u šator. Nije mogao da zaspi — pored njega nije bilo voljene žene i nije mogao da čuje njeno dišanje.

Pre zore je sklopio šator i krenuo u dolinu, u malo naselje u kome su živeli on, Iksvaku i Aditi, i, do pre dva dana, Draupadi.

Kada je Manu ujahao u dolinu, Aditi ga je videla odmah i začudila se što je sam i što na njegovom licu nema osmeha. No, nije ništa rekla, čekajući da joj se otac približi i prvi progovori. Iksvaku beše na jednom udaljenijem potoku, pecao je ribu.

Manu je dojahao do svog velikog šatora. Sjahao je i rasedlao konja, pa se tek potom obratio ćerki:

— Gde je Iksvaku?

— Moj brat je na potoku — odgovorila je Aditi. — zašto moje oči ne vide Draupadi, moju majku?

Manu je prišao kćeri i spustio ruku na njeno rame. Pogledao je u duboke, tamne oči.

— Tvoja majka je otišla svojim precima.

Aditi je stajala, ukočena, nekoliko trenutaka, a onda se okrenula i otrčala u šator. Njeno srce se cepalo od bola i njene oči su htele da plaču. Aditi je htela da plače sama i da njene suze vide samo duhovi predaka. Među tim duhovima, sada je bila i njena majka.

Manu je seo pored vatre ispred šatora i dugo je gledao u žar, pokušavajući da ne misli na mrtve.

Onda je došao Iksvaku. . . Nosio je ribe na niski od vrbovog pruca i čim je video oca ispred šatora kako zuri u vatru, znao je da se nešto dogodilo. . .

— Oče — rekao je Iksvaku. — Tvoje srce je uznemireno. Zašto?

Manu je pogledao u oči svog sina i rekao:

— Tvoja majka se pridružila precima. Čitali su i gledali jedan drugog, sve dok Iksvaku nije spustio ribe pored vatre, ušao u šator i opasao oružje na način na koji su to uvek činili ratnici njegovog naroda i potom je izašao napolje i zapevao posmrtnu pesmu, njišući se kao mladi bor na vetru. Iksvaku je voleo svoju majku i njegova žalost je bila velika. Pevao je sve dok se mesec nije ukazao iznad brda.

— Oče! Moram da idem — rekao je, nakon žalopojke, Iksvaku. — Primetio sam tragove mnogih bledolikih, gore na potocima. Moram da budem siguran šta smeraju.

Manu je klimnuo glavom i gledao je kako Iksvaku odlazi, sećajući se svojih ratničkih pothvata. Manu je sa tugom mislio kako mu je sin sličan i kako je on, eto, poslednji od njihovog naroda koji se još uvek, slobodan i ponosan, kreće brdima i nesmetano lovi.

Te noći Manu nije spavao. Ležao je, otvorenih očiju, i mislio na Draupadi. Aditi takođe nije spavala, i ona je mislila na pokojnu majku. . . Oboje su mislili i na Iksvakua. . .

Pred zoru su začuli topot i to veoma blizu njihovog malog naselja. Manu je znao već po zvuku da razlikuje topot indijanskih konja od topota konja bledolikih. Ovo su bili konji bledolikih.

Manu je dohvatio svoju pušku i proveo da li je napunjena, a onda šapnuo

Aditi da ne izlazi iz šatora. Potom je sam izašao iz šatora i oslušnuo.

Negde u blizini su prolazili konjanici. Njih deset, možda i više. Manu je znao da oni ne mogu videti njihov logor sve dok sasvim slučajno ne nabasaju ravno na njega, ali je ipak bio oprezan. Po divljini, koju su on i njegova porodica izabrali za dom, malo ko je jahao tek tako, bez pravog cilja.

Manu je bio star, ali ga je sluh još uvek dobro služio. Čuo je kako su jahači zastali. Poželeo je da je Iksvaku s njim.

Manu je pronašao zaklon između dve stene i pažljivo je osmatrao predeo oko sebe. Voleo je tu divljinu koja ih je, nekoliko godina, krila od bledolikih, od rata, od bolesti i od gladi. Znao je da će jednom doći kraj slobodnom životu i znao je da je osvanuo taj dan.

Jedan detlić, iznenada, izlete iz šupljeg stabla iznad starog poglavice. Indijanac je znao — sada će početi. . .

Iz gustiša, stotinak koraka udaljenog od Manua, izađe dvojica muškaraca, bledolikih, obučeni u krzno i kožu, sa šubarama na glavama. U rukama su držali puške. Osmatrali su oko sebe. Bili su to izviđači. Manu pomisli: iza njih tek dolaze. . .

Izviđači nisu mogli da primete Manua, ali on je odlično video kako je jedan od njih podigao glavu i onjušio vazduh. Blagi povetarac mu je donosio miris vatre. . .

— Osećaš li miris vatre, Bile? — upita jedan izviđač drugoga.

— Osećam samo da ti smrdiš kao tvor, bogamu — šmrcnu Bil.

Manu se, u svom skrovištu, osmehnu. Kijavičavi izviđač je, naravno, bio beskoristan, a taj Bil je bio dobro kijavičav.

— Kladam se da tu logoruju neki lovci, i to crvene kože?! — ponudi opkladu onaj sa dobrim njuhom.

— Ono crveno pašče nije ništa reklo. . . — reče Bil i Manuu se sledi krv u žilama.

— Kako bi bilo da se vratiš i kažeš kapetanu da pošalje dvojicu da obidu sa druge strane. Siguran sam da još crvenih đavola ima ovde. I to ispred nas!

— U redu, Stenli — reče kijavičavi Bil pomirljivo i izgubi se.

Manu nasloni pušku na stenu i izvuče nož iz kanija na pojasu. Kretao se tiho kao divlja mačka. Ni suvi list mu nije šušnuo pod nogama. Za neprijatelja je bio nevidljiv, a taj izviđač, Stenli, bio mu je, svakako, neprijatelj. Manu nije imao potrebe da proverava. . .

Stenli je krenuo napred. Nije hteo da čeka Bila. Uostalom, mislio je izviđač, ako Indijanaca i ima, malobrojni su. . . Verovatno samo žene i deca. Tako nešto. . .

U tom trenutku je izviđač prekoračio oboreno stablo. Gledao je kuda će stati, da ne bi napravio buku i otkrio se pre vremena, ili da ne bi pao. Nije pogledao gore. . .

Manu je visio nogama zakačen za belu granu, tik iznad oborenog stabla i sačekao je da izviđač zakorači, i tek onda ga jednom rukom šćepao za grlo, a drugom mu zario nož u grud. I još jednom. . .

Izviđač, Stenli, bio je mrtav u času kada ga je Manu povukao na drvo i vešto vezao za jednu od grana.

Manu nije gubio vreme. Otrčao je, brzo poput mladića, do njihovog malog naselja i rekao Aditi:

— Poveži konje, kćeri, i povedi ih uz Sasečenu liticu i sakri ih u Dvoglavu pećinu, a ti kreni uz potok i ne osvrći se. Ne osvrći se!

Aditi je bila poslušna kćerka i nije pitala zašto treba da učini to što je Manu rekao. Odmah je krenula prema konjima. . . Manu je gledao za svojom devojčicom, a onda je ušao u šator, uzeo luk i sve strele, zatim i kratko bojno koplje, tomahavk i jedan revolver, koji je, mnogo godina ranije, zarobio u bici kod Velikog Malog Roga.

Kada je Aditi sa konjima otišla prema Sasečenoj litici, Manu je zauzeo položaj između dva mlada, niska bora. Gotovo da nije disao, u svakom slučaju nije se pomerao. Kao da se stopio sa okolinom, bio je kamen, drvo, busen trave. . . U rukama je držao polunapet luk i spremnu strelu. U zemlju ispred sebe je zabo još nekoliko strela, da budu spremne. . .

Nije dugo čekao. Dva čoveka obučena u nekakvu poluvojničku uniformu, sa tronedeljnom bradom na licu i naoružani kao vojnici, ukazaše se na padini iznad naselja. Zastali su tek za toliko da se šapatom dogovore kako da izvrše prepad na šatore Manua i njegove dece. Jedan od vojnika krenu ulevo, drugi produži ravno prema šatorima.

Fijuknuše dve strele.

Vojnik koji je koračao ravno prema šatorima pade sa strelom u grudima. Počeo je da viče, valjda da upozori svog druga i ostale bledolike, ali — bilo je kasno. . . Drugi vojnik je zastao i osvrnuo se da vidi šta se dogodilo. Strela ga je pogodila u rame, i on kleče na jedno koleno, hvatajući strelu rukom. . .

Manu je imao dovoljno vremena da ponovo nacilja i da drugom strelom pogodi vojnika u grud. Činilo se da je strela pogodila pravo mesto, jer čovek samo jeknu i prevrte se, polomivši obe strele koje su virile iz njegovog tela.

Onaj prvi se i dalje derao, što od bolova, što od iznenađenja. . . Manu ga ostavi tu i pokupi oružje pa oprezno zagazi u šumski gustiš.

— Upomoć! Upomoć! Hoće li mi neko pomoći?! — vikao je ranjeni vojnik.

Oni koji su trebali da ga čuju bili su pola milje udaljeni i, budući da je vetar duvao u nepovoljnom pravcu, nisu čuli svog druga. Išli su napred. . .

Bila je to grupa vojnika, koju je predvodio jedan kapetan, inače geodeta, i bio im je zadatak da pronađu put preko planina, kojim će se kretati železnica, u budućnosti.

Sada su jahali, lagano, jer im je izviđač Bil rekao da mogu da nastave put, ali opreznije. . . Na jednom konju je, vezan, jahao Iksvaku, na koga su vojnici naleteli, sasvim slučajno, u divljini. Uхватili su ga lasima i pokušavali da doznaju da li u planinama ima još Indijanaca, ali Iksvaku, iako je znao engleski, nije progovorio ni jednu jedinu reč. . .

Manu je stigao da vidi kako vojnici prolaze i video je svog sina vezanog. To je bilo dovoljno da zaključi da svi bledoliki moraju umreti! Odmah!

Starac je rasteгнуo luk i nova strela je

fijuknula kroz vazduh, zaustavljajući se u stomaku jednog od vojnika!

— Sjašite! Sjašite! — dreknuo je Bil, onaj kijavičavi izviđač.

Ali, činilo se da ovi vojnici nisu bili vešti ratnici. Nisu odmah sjahali i bili su meta starom poglavici dovoljno dugo da Manu odbaci luk i strele i puškom brzo nanišani na čoveka koga je smatrao za vođu...

Pucanj je odjeknuo u trenutku kada je kapetan zaustio da naredi vojnicima da i sami pripucaju.

Kijavičavi izviđač Bil pade pogođen u glavu. Iksvaku, vezan, na konju, ispusti pobedonosni krik.

Jedan od vojnika uperi pušku u Iksvakua i, gonjen panikom kakvu nikada ranije nije mogao da oseti, ispali metak u Manuovog sina.

Pobedonosni krik se zaledi na usnama Iksvakua i on se sruči sa konja u požutelu paprat.

Manu je video šta se dogodilo i osetio je ubod u srcu, kao da je zrno njega pogodilo. Ukočio se od bolnog saznanja i zurio je u vojnike, koji su povadili puške i pucali, uludo, ne ciljajući, svuda oko sebe.

Kapetan je, budući iskusniji i smireniji od svojih vojnika, prvi primetio Manua...

— Tamo! Tamo! — pokazao je rukom prema Manuu.

Ali, kada su se vojnici okrenuli u tom pravcu, Manua više tamo nije bilo.

I, dok su vojnici tamarali, mašući puškama i psujući, Manu se prikrao telu svog sina i odvuкао ga kroz paprat dalje od vojnika...

Manu je uzeo glavu svog sina u ruke i dugo je gledao u zgasle oči. Iksvaku je bio mrtav.

Stari poglavica postade u trenu svestan da se njegov narod jednom za svagda — ugasio!

A onda, kao da se probudio, Manu se seti Aditi. Poljubi mrtva usta svog sina i ostavi ga u paprati. Zatim starac ustade

i puzeći krenu što dalje od vojnika koji su jahali levo-desno, tražeći Manua.

I, kada su, posle pola sata traženja, vojnici nabasali na šatore Manua i njegove dece, jedino što su mogli da učine bilo je da zapale malo naselje. Nikoga živog nisu našli. Našli su samo dva mrtva vojnika, u neposrednoj blizini logora.

Manu je bio daleko, nadomak Sasečene litice. Pratio je tragove Aditi...

Ugledao je devojkicu u trenutku kada mu se učinilo da mu leva ruka trne, a zatim i desna.

Aditi je stajala na visokoj steni, gledala unazad.

Videla je oca i mahnulá mu. Na onoj strani te stene bila je sloboda — tamo nije bilo vojnika.

Manu savlada bol i mahnu rukom Aditi, dajući joj znak da produži, da pređe stenu, da pobegne dok još može. I, učinilo mu se da Aditi još uvek stoji na steni, prozračna, dok joj nejakí vetar mrsi crne kose. I činilo mu se da joj je lice rašireno u osmeh radosti i sreće. Manu je, na tren, u licu kćeri prepoznao lice Draupadi...

Oštar, dug bol mu je razarao grudi. Ruke više nije osećao. U glavi mu postade sivo, bolno, mučno, zatim tamno... Pokušao je nešto da izgovori, ali nije mogao...

Aditi je već bila prešla stenu i više nije mogla videti oca. Bila je već dovoljno odrasla da se brine sama o sebi i znala je da njen otac, možda, neće odmah krenuti za njom, ali će je sigurno naći, kad se taj sukob u njihovoj dolini završi.

I, koračala je, čilo, sve dalje i dalje...

Nije mogla ni pomisliti da su joj brat i otac mrtvi. A — bili su. Iksvaku je ležao u paprati, a Manu je umro, naslonjen na stablo hikorija, gledajući uz liticu, za čerkom...

Vojnici su otišli, uvereni da su obavili svoj zadatak.

Nisu ni znali da su se borili protiv poslednjeg slobodnog poglavice.

Kraj

 eliksir

REVLIJA ZA POPULARNU MEDICINU

VAŠE ZDRAVLJE JE U VAŠIM RUKAMA

**Najpoznatiji domaći i strani stručnjaci
pišu ekskluzivno za čitaoce „Eliksira“
o najaktuelnijim zdravstvenim problemima
savremenog čoveka**

VAŠ SAVETNIK

VAŠ SAGOVORNIK

VAŠ PRIJATELJ

NA SVAKOM KIOSKU – USVAKOM DOMU

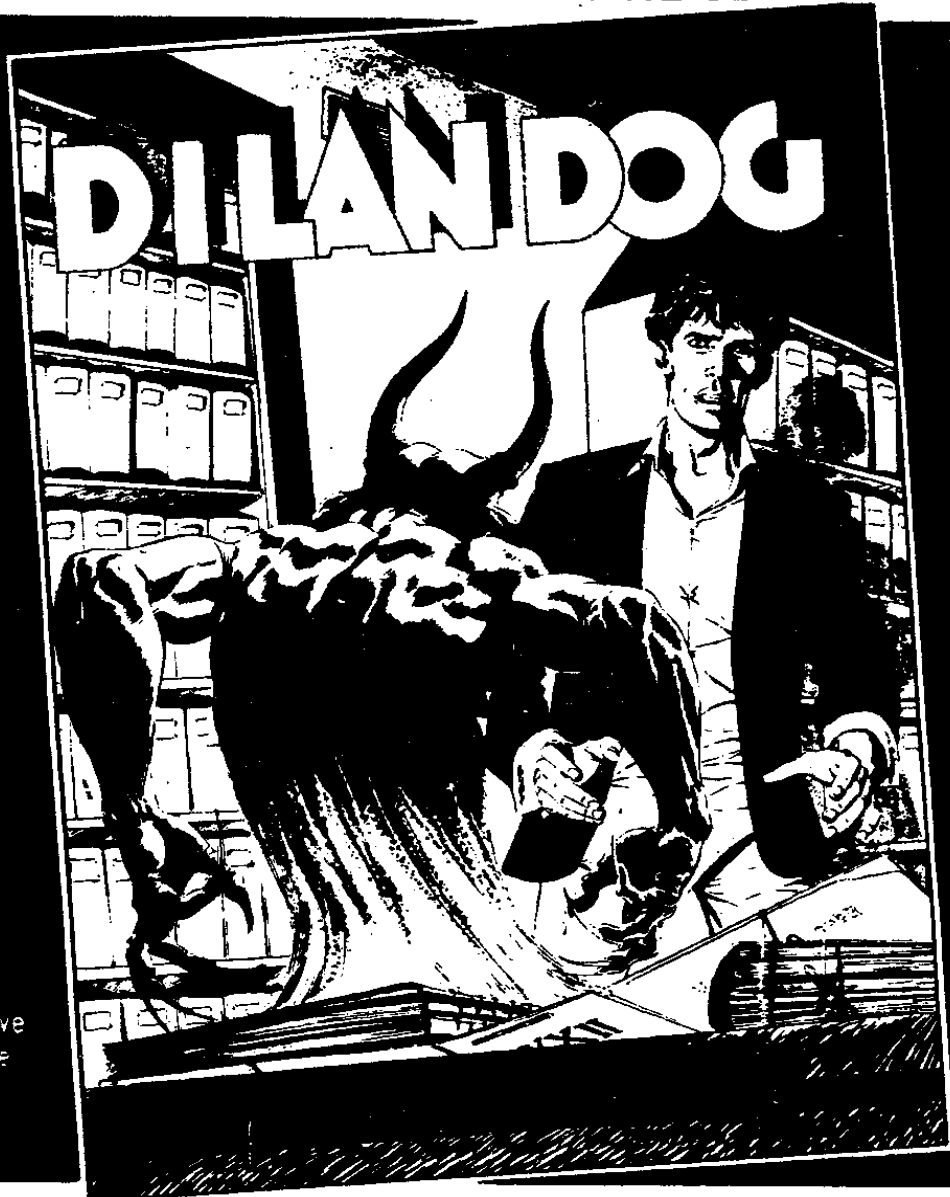
 eliksir

REVLIJA ZA POPULARNU MEDICINU

NAJNOVIJI FANTASTIČNI STRIP

NA SVIM KIOSCIMA

SPECIJALNO IZDANJE »ZLATNE SERIJE«

DILAN DOG
detektiv koji
se ne plaši
strave i užasa

DILAN DOG
u događajima
na granici
snajave

DILAN DOG
resava slučajeve
koji prevazilaze
mogućnosti
mista

DILAN DOG se hvata ukoštac sa silama mistike i zla

DILAN DOG NA SVIM KIOSCIMA

U SLEDEĆEM BROJU

Dž. Bentin

POTRAGA ZA UBICOM

U trenutku kad ga je uhvatio bes,
kundak njegove puške udario je jače
nego što je on to nameravao da čini.
Nije mu bilo stalo do Gilberta, ali nije
imao vremena da objašnjava šerifu,
ili njegovom zameniku, kako je došlo
do toga da ubije čoveka. . .

JUGOBANKA

DODITE
DA SE DOGOVORI